

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV BOHEMISTIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

URBANONYMA V MĚSTĚ TÁBOR

Vedoucí práce: doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.

Autorka práce: Bc. Michaela Živnůstková

Studijní obor: Učitelství českého jazyka a literatury a učitelství dějepisu pro střední
školy

Ročník: 1.

2016

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci na téma *Urbanonyma v městě Tábor* vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 27. července 2016

.....

Michaela Živnůstková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala především paní doc. PhDr. Marii Janečkové, CSc., za odborné vedení mé diplomové práce, za trpělivost, cenné rady a velmi laskavý přístup. Mé poděkování dále patří pracovníkům Státního okresního archivu v Táboře, zejména paní Ing. Aleně Daňkové, Mgr. Kateřině Lemberkové a Renátě Kovandové, za trpělivé vyhledávání archiválií a odborné rady. Další poděkování náleží kurátorkám a historičkám Husitského muzea v Táboře Mgr. Jitce Vandrovcové a Mgr. Lence Vandrovcové za poskytnutí cenných rad a zodpovězení veškerých dotazů. Děkuji též pracovnícím Městského stavebního úřadu Tábor za poskytnutí katalogů s informacemi o ulicích města. V neposlední řadě patří můj dík i mé rodině a nejbližším za podporu a pomoc při psaní této práce.

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá jmény ulic, náměstí, nábřeží, sadů a mostů ve městě Tábor. Na základě archivních kartografických pramenů sleduje proměny názvů táborských ulic v pěti historických obdobích od počátku 19. století a v průběhu 20. století. V každém období jsou nově udělené názvy uspořádány do hesel, jež vysvětlují jejich významovou motivaci. Důraz je kladen na zkoumání vývoje honorifikačního motivu v pojmenování ulic, tedy udělení názvu podle významné osobnosti, události, místa či hodnoty, jež většinou nemají s označeným místem přímou souvislost. Závěrečná část analyzuje formální utvoření současných i zaniklých názvů ulic a předkládá jejich strukturní třídění. Cílem diplomové práce je analyzovat uliční názvosloví v centru města Tábor, jejich vývoj a přispět k místní toponymii, kterou se doposud nikdo nezabýval.

Abstract

This thesis deals with the names of streets, squares, embankments, parks and bridges in Tábor. Based on archival sources, cartographic tracks changes names Tabor streets in five historical periods during the 20th century. In each period, the newly - granted titles arranged in passwords, which explain their semantic motivation. Emphasis is placed on exploring the development honorifikačního motive in naming streets, thus awarding the title by important personalities, events, places and values that do not usually have a designated place of a direct link. The final section analyzes the formal formation of the current and defunct street names and submit their structural classification. The thesis aims to analyze the terminology street in the center of Tábor and their development, and contribute to the local place names, which have so far not been addressed.

Obsah

1. ÚVOD	8
2. METODOLOGIE.....	9
3. TEORETICKÁ ČÁST	12
3.1 Onomastika	12
3.2 Toponomastika.....	12
3.3 Urbanonymum a urbanonymie	16
3.3.1 Vývoj urbanonymie	17
3.3.2 Honorifikační motiv.....	18
4. ONOMASTIKA JAKO VĚDA VE ŠKOLSKÉ PRAXI.....	20
5. PRAKTICKÁ ČÁST	21
6. MĚSTO TÁBOR	21
6.1 Místní jméno Tábor	21
6.2 Historie města Tábora	23
7. HISTORICKÝ VÝVOJ ULIČNÍHO NÁZVOSLOVÍ VE MĚSTĚ TÁBOR	28
7.1 Uliční názvosloví od 19. století do roku 1918	29
7.1.1 Urbanonyma orientačního typu.....	29
7.1.2 Urbanonyma honorifikačního typu	37
7.1.3 Shrnutí.....	40
7.2 Uliční názvosloví od roku 1918 do roku 1938	44
7.2.1 Urbanonyma orientačního typu.....	44
7.2.2 Urbanonyma honorifikačního typu	46
7.2.3 Shrnutí.....	54
7.3 Uliční názvosloví od roku 1938 do roku 1945	58

7.3.1 Urbanonyma orientačního typu.....	58
7.3.2 Urbanonyma honorifikačního typu.....	59
7.3.3 Shrnutí.....	61
7.4 Uliční názvosloví od roku 1948 do roku 1989.....	65
7.4.1 Urbanonyma orientačního typu.....	65
7.4.2 Urbanonyma honorifikačního typu.....	66
7.4.3 Shrnutí.....	70
7.5 Uliční názvosloví po roce 1989 do současnosti.....	73
7.5.1 Urbanonyma orientačního typu.....	73
7.5.2 Urbanonyma honorifikačního typu.....	75
7.5.3 Shrnutí.....	76
8. STRUKTURNÍ TŘÍDĚNÍ NÁZVŮ ULIC.....	79
8.1 Třídění zaniklých názvů ulic	80
8.2 Třídění současných názvů ulic.....	85
9. PŘEHLED VÝVOJE ZMĚN, KTERÉ SE VE MĚSTĚ ODEHRÁLY.....	91
10. ULIČNÍ NÁZVOSLOVÍ Z HLEDISKA PRAVOPISNÉHO.....	92
11. ZÁVĚR.....	94
12. ABECEDNÍ REJSTŘÍK NÁZVŮ ULIC	97
13. POUŽITÉ ZKRATKY.....	100
14. ZDROJE	101
15. SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	109
16. SEZNAM PŘÍLOH	111
PŘÍLOHY	I

1. Úvod

Jak již název *Urbanonyma v městě Tábor* napovídá, spadá tato diplomová práce do oboru onomastika, konkrétně je zaměřena na problematiku urbanonym. Především se specializuje na analýzu názvů ulic, náměstí a parků v historickém centru Tábora a blízkého okolí. Sleduje jejich proměnu během 20. století.

Prvotní seznámení s touto problematikou proběhlo v rámci specializačního semestrálního semináře onomastiky. Volba tématu diplomové práce nastala především po přečtení darované knihy s touto tematikou o menším městě na jihu Čech, Mladé Vožici, (KOHOUT, Jiří, *Mladovožický uličník, aneb, jak ulice k názvu přišly*, Mladá Vožice 2013). Na základě této monografie jsem se o tuto tematiku začala aktivněji zajímat i ve svém rodném městě a motivaci, nebo předchozí podobu vybraných ulic jsem se snažila získat již před samotným zadáním diplomové práce. Město Tábor jsem si pro svou práci vybrala kvůli osobnímu vztahu k tomuto městu, které je zároveň svou historií i architektonickým půvabem velmi atraktivní pro tuto studii.

V neposlední řadě bych touto prací chtěla přispět ke sběru dat zabývajícími se tematikou urbanonym. Město Tábor není z tohoto hlediska dosud komplexně popsáné, ale do budoucna je možné zpracovat synchronní pohled na urbanonyma.

Cílem práce je tedy popis problematiky týkající se toponomastiky. Vzhledem k velikosti města Tábor a zkoumanému časovému období se budeme soustředit pouze na proměny podob uličního názvosloví v historickém centru a v jeho blízkém okolí. Názvy ulic v Táboře se částečně zabýval **Stanislav Zita** v pravidelné novinové rubrice, později shrnuté v útlém spisu *Historie v ulicích Tábora – tábořské ulice v historii* (2010), kde se omezil pouze na ulice, které mají motivaci, jež se váže ke 2. světové válce. Dále se zkoumání historických změn v pojmenování ulic Tábora věnoval **Otokar Jankovec** ve výběrovém katalogu urbanistických a stavebních proměn nazvaném *Základní informace o historické zóně města Tábora* (2000), kde v jedné části porovnává proměny jmen názvů ulic, a to v letech 1830, 1878 a 1997. O tuto práci jsem se částečně opírala ve druhé, praktické části práce.

2. Metodologie

Diplomová práce se zabývá uličním názvoslovím města Tábora z hlediska jeho historických proměn během 20. století až do současnosti. Práce je rozdělena do dvou základních částí, teoretické a na praktické.

Pro vypracování teoretické části bylo zapotřebí prostudovat odbornou literaturu, která se zabývá onomastikou a jejími obory. Ze základní literatury mi byla oporou monografie **Rudolfa Šrámka**, *Úvod do obecné onomastiky*¹ a zakladatelská práce **Vladimíra Šmilauera**, *Úvod do toponomastiky*². Z novějších publikací byly přínosné informace od **Jaroslava Davida** z knih zabývajících se především toponomastikou, a to z monografie *Smdrov, Břežněves a Rychlonožkova ulice*³, hlavně kapitoly z moderní české toponymie a *Neviditelní svědkové minulosti, Místní a pomístní jména na Vysočině*⁴ na které se David podílel společně s **Pavlem Rousem**. V neposlední řadě byly výborným zdrojem informací vybrané články ze sborníku, na který editovali **Jaroslav David, Michaela Čornejová a Milan Harvalík** *Mnohotvárnost a specifčnost onomastiky*⁵ a vybrané články k tématu z odborných časopisů hlavně (*Acta onomastika* a *Onomastický zpravodaj*).

Praktické části předcházelo zejména shromáždění a prostudování veškerých dat a materiálů poskytnutých ve Státním okresním archivu Tábor, kde jsem měla k dispozici mapy historické části města z let 1878, 1902, 1920, 1935, 1943, 1945, 1948, 1965, 1970, 1983 a 1988. Na městském stavebním úřadě jsem získala úplný soupis ulic ze sedmdesátých let dvacátého století. O údaje pro konkrétnější časové určení vzniku pojmenování a motivaci uličního názvosloví jsem požádala o pomoc v Husitském muzeu v Táboře, kde jsem získala zajímavosti o městě. Zajímaly mě i knihy se zápisy z jednání městské rady ve zkoumaném období, především za účelem přesné datace přejmenování názvu ulic, případně pro zjištění motivace.

V praktické části využívám zejména metod excerptce, komparace, analýzy a syntézy.

¹ŠRÁMEK R., *Úvod do obecné onomastiky*, Brno 1999.

²ŠMILAUER V., *Úvod do toponomastiky*, Praha 1963.

³DAVID J., *Smdrov, Břežněves a Rychlonožkova ulice*, Praha 2011.

⁴DAVID J., ROUS P., *Neviditelní svědkové minulosti, Místní a pomístní jména na Vysočině*, Praha 2006.

⁵DAVID J., ČORNEJOVÁ M., HARVALÍK M., *Mnohotvárnost a specifčnost onomastiky*, Praha – Ostrava 2010.

V prvé řadě uvedu polohu města, jeho stručnou historii a vznik jeho pojmenování. Největší pozornost bude věnována popisu uličního názvosloví ve srovnání s jednotlivými etapami československé historie a proměnami ve zkoumaném městě.

Uliční názvosloví jsem chronologicky rozdělila do jednotlivých období československé historie, kde byly patrné charakteristické změny pojmenování způsobené vlivem politické situace, a to do pěti kategorií:

- **od přelomu 19. a 20. století do 1918,**
- **od roku 1918 do roku 1938** (období první republiky),
- **od roku 1938 do roku 1945** (období druhé republiky a druhé světové války),
- **od roku 1945 do roku 1969** (poválečné období třetí republiky a období socialismu),
- **od roku 1969 do roku 1989,**
- **po roce 1989 do současnosti** (období porevolučního přejmenování).

V každé kapitole jednotlivého období zmíním charakteristické znaky doby, které měly dopad i na pojmenování městské urbanonymie. Dále v rámci jednotlivých kapitol rozdělují uliční názvosloví do dvou základních skupin podle motivace jejich pojmenování, konkrétně na urbanonyma **orientačního typu a honorifikačního typu**.

Orientační urbanonyma budu následně rozdělovat do několika podskupin, a to na pojmenování:

- **která spadají do původního vztahového modelu „jaký“,**
- **která jsou motivována směrem nebo polohou,**
- **která jsou motivována původním zaměstnáním obyvatel,**
- **která jsou motivována funkcí.**

Honorifikační urbanonyma budu také dělit do několika podkategorií, a to na názvy motivované podle:

- **osobností celorepublikového nebo regionálního významu, případně sloužící k vyjádření úcty ke skupinám,**
- **abstraktních hodnot,**
- **významných dní vázaných k historii státu či samotného města.**

Na konci každé kapitoly následuje shrnutí, kde se zaměřím na analýzu výše zmíněných motivačních kategorií. Pro lepší přehlednost budu dle potřeby uvádět několik grafů. V prvním bude znázorněn poměr orientačních a honorifikačních urbanonym, jak nově vzniklých jmen v daném období, tak i v závislosti na proměně poměru mezi oběma kategoriemi v rámci celého města. Ve druhém grafu budu ilustrovat poměr jednotlivých motivačních typů orientačních urbanonym. Pro přehlednost uvedu vždy i tabulku původních a nových pojmenování vzniklých v jednotlivém období. Třetí graf bude patřit pouze typu urbanonym, která spadají do kategorie honorifikačních, kde se zaměříme na procentuální zastoupení jednotlivých motivačních východisek, která jsem stanovila následovně:

- **osobnost regionálního významu,**
- **pedagog,**
- **politik,**
- **skladatel,**
- **sochař,**
- **spisovatel,**
- **osobnost spjata s historií 13. – 14. století.**

Při práci s grafy a tabulkami jsem použila procentuální a statistickou metodu.

V samém závěru práce se věnuji klasifikačnímu třídění názvů ulic, a to samostatně, rozděluji ulice zaniklé a současné a zkoumám je především ze slovtvorného hlediska.

3. Teoretická část

3.1 Onomastika

Předkládaná diplomová práce se věnuje lingvistické disciplíně, která zaujímá v okruhu společenských věd významné místo, jde o onomastiku, taktéž onomatologii; v Riegrově slovníku naučném pod označením jmenosloví. Je to nauka zabývající se výzkumem vlastních jmen taktéž onym, či proprií. Podle Rudolfa Šrámka je hlavní funkcí vlastních jmen pojmenovat, individualizovat prvky téhož druhu, diferencovat dané prvky jedné množiny a lokalizovat, zařadit pojmenovávaný objekt do společenských, kulturních, historických a jiných vztahů.⁶ Protikladem k vlastním jménům jsou apelativa, jména obecná, která nepoukazují na konkrétní objekt. Vladimír Šmilauer poukazuje na dva nejpočetnější a nejčastěji zkoumané oddíly onomastiky, a to na antroponomastiku, nauku věnující se vlastním jménům lidským, a na toponomastiku, která se zabývá vlastními jmény geografickými,⁷ a těmi se v naší práci budeme zabývat především.

3.2 Toponomastika

Vývoji a studiu toponomastiky se u nás věnoval především **Vladimír Šmilauer**, který je autorem *Úvodu do toponomastiky (nauce o vlastních jménech zeměpisných)*, nebo **Libuše Olivová – Nezbedová**, která se v rámci toponomastiky zaměřuje na pomístní jména; věnovala jim publikaci *Pomístní jména v Čechách*. Oba autoři se na dělení toponomastiky v některých bodech shodují, přesto bych ráda stručně ukázala oba pohledy na tuto problematiku. Mezi další velmi cenné autory zabývající se touto problematikou, bych mohla řadit z českých zástupců **Miroslavu Knappovou**, ta se ovšem primárně věnuje antroponomastice (nauce o jménech živých bytostí), kde se zaměřuje na začleňování antroponym cizího původu do českého gramatického systému⁸. Dalšími významnými autory onomastických prací jsou **Milan Harvalík**, který napsal dílo *Synchronní a diachronní aspekty české onymie* a v současné chvíli působí v Ústavu pro jazyk český AV ČR a **Rudolf Šrámek**, autor *Úvodu do obecné onomastiky*, z níž vycházíme, zobrazuje současný pohled na obor onomastiky i v této práci. Hláskoslovím a slovtvorbou pomístních jmen se zabývá **Jana Matúšová**, mezi dalšími významnými představiteli české onomastiky zmíním **Hanu Kneselovou**, která

⁶ ŠRÁMEK R., Úvod do obecné onomastiky, Brno 1999, s. 11.

⁷ ŠMILAUER V., Úvod do toponomastiky, Praha 1963, s. 6.

⁸ HARVALÍK M., *Květoslava KLÍMOVÁ – Helena KNESELOVÁ (red.): Propria v systému mluvnickém a slovtvorném*, Slovo a slovesnost, ročník 62 (2001), číslo 4, str. 304-310.

zabývala současnými urbanonymy v Brně. Mezi slovenskými představiteli věnujícími se dané problematice bych mohla jmenovat např. **Milana Majtána**, který soustředí svou pozornost na změny uličního názvosloví starších období⁹, dále bych zmínila **Pavola Odaloše**, který se věnoval urbanonymům v postkomunistických zemích v devadesátých letech, k dalším představitelům ze Slovenska uvedu například **Emu Krošlákovou** nebo **Dálii Slaukovou**.

Šmilauer toponomastiku dále dělí na tři velké části, a to na choronyma, toponyma a jména pomístní¹⁰.

- **Choronyma**, jsou jména světadílů, států, krajin a krajů.
- **Toponyma**, jména místní, tedy jména sídlišť a jejich částí, obcí, místních částí, kam se řadí zejména jména jednotlivých domů, ulic, náměstí, nábřeží, mostů a sadů. Dále např. samoty, mlýny, hospodářské dvory, ale i významné stavby, jako jsou hrady nebo kostely.
- **Jména pomístní** dále **Šmilauer** rozděluje na šest podkategorií:
 - **Hydronyma**, nauka o jménech vod, hydronomastika, kam spadají jména moří, průplavů, jezer, rybníků, řek, potoků a vodních nádrží.
 - **Oronyma** neboli oronomastika, nauka o jménech tvarů členitosti povrchu Země a terénních tvarů, např. vrchoviny, roviny, nížiny, ale i poloostrovy a ostrovy.
 - **Jména pozemků**, to jsou jména parcel, pastvin nebo revírů.
 - **Jména drobných přírodních útvarů**, jako jsou jeskyně nebo skalní útesy.
 - **Jména jednotlivých předmětů**, řadili bychom sem zpravidla cenné památky, typu kapliček, božích muk a pomníků.
 - **Jména komunikací**, to této kategorie se řadí jména veškerých cest, ale i přístavů.

⁹ HARVALÍK M.: Kolokvium o uličním názvosloví, Naše řeč, ročník 80 (1997), číslo 2 [cit. 2016-07-05]. Dostupné z <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7368>.

¹⁰ ŠMILAUER V., *Úvod do toponomastiky*, Praha 1963, s. 7–8.

Dělení **jmen pomístních** na základě publikace od **Olivové - Nezbedové**¹¹

- **Hydronyma**, tedy vlastní jména vod, kam řadí veškerá jména vod od jmen moří až po prameny a studánky.
- **Oronyma**, vlastní jména vertikální členitosti povrchu Země, spadají tam všechny orografické celky, pohoří, vrchoviny, přes roviny až po nížiny.
- **Pozemková jména**, vlastní jména pozemků, která dále dělí na tři podkategorie
 - **Obdělávaný pozemek**, patřila by tam louka, pole, pastvina, zahrada, vinice atd.
 - **Lesní pozemek**, tedy polesí, les, obora atd.
 - **Neobdělávaná půda**
- **Hodonyma**, vlastní jména dopravních cest, do této kategorie řadí veškerá jména komunikací, tzn. ulic, náměstí, nábřeží, ale i cesty od dálnic až po tunely, mosty nebo lávky.
- **Vlastní jména neživých přírodních objektů a jevů a člověkem vytvořených objekt, které nejsou určeny k obývání a jsou v krajině pevně fixovány**, tj. vlastní jména památkových objektů v podobě balvanů, kapliček, hřbitovů, pomníků atd.

Po komparaci obou textů jsem došla k závěru, že se texty liší pouze ve dvou bodech. Prvním je řazení jmen ulic, které Šmilauer řadí mezi toponyma, Olivová-Nezbedová jména ulic řadí do samostatné kategorie, hodonym. Druhým rozdílem je řazení skal, Šmilauer řadí skály ke jménům drobných přírodních útvarů, Olivová-Nezbedová je má v rámci oronym.

Nejnovější pohled na onomastiku jako vědeckou disciplínu představuje výše zmíněný **Rudolf Šrámek**.

Vlastnímu jménu přikládá Šrámek tři funkce, a to

- individualizaci (označit jako neopakovatelné),
- diferenciaci (odlišit od sebe)
- lokalizaci (zařadit do okolních vztahů).¹²

¹¹ OLIVOVÁ - NEZBEDOVÁ L., *Pomístní jména v Čechách. O čem vypovídají jména polí, luk, lesů, hor, vod a cest*, Praha 1995, s. 15–16.

¹² ŠRÁMEK R., *Úvod do obecné onomastiky*, Brno 1999, s. 11.

Šrámek dělení onomastiku do třech velkých plánů, které odpovídají základní trichotomii tříd vlastních jmen i členění onomastiky na (geonyma - geonomastika, bionyma - bionomastika, chrématonyma - chrématomastika).¹³

- **Geonymický**, zahrnuje zde veškerá toponyma, tj. jména onymických objektů na povrchu země (a geomorfologických útvarů pod ním), a třídy kosmonym, tj. jména nebeských těles a útvarů na nich. Geonymické objekty jsou postižitelné kartograficky, neboť se vyjadřují na mapových dílech.
- **Bionymický**, zahrnující antroponyma a zoonyma, tj. jména živých (nebo jakoby živých) onymických objektů = bytostí.
- **Chrématonymický**, zahrnující vlastní jména pro objekty, jevy a vztahy vzniklé lidskou činností (společenskou, kulturní, ekonomickou, politickou apod.).

¹³ ŠRÁMEK R., *Úvod do obecné onomastiky*, Brno 1999, s. 12.

3.3 Urbanonymum a urbanonymie

V této části se zaměříme na teoretický výklad urbanonyma a urbanonymie na základě Encyklopedického slovníku češtiny, který uvádí pod pojmem **urbanonymum** definici, že „urbanonymum je zpravidla vlastní jméno sídelních i nesídelních objektů ležících na katastru (podle jiného mínění jen v historickém jádru) města.“¹⁴

Jedná se především o:

- Vlastní jméno městských obvodů, čtvrtí, urbanistických obvodů, sídlišť,
- Vlastní jméno náměstí, ulic a jiných veřejných prostranství,
- Vlastní jméno mostů, podchodů, fontán, památníků, soch,
- Vlastní jméno významných budov sídelního i nesídelního charakteru, částí městských opevnění apod.,
- Vlastní jméno významných místností a sálů,
- Vlastní jméno tratí, stanic a zastávek.

Autorka termínu Jana Pleskalová upozorňuje na nejednoznačné chápání toho termínu a přejímá výklad od Milana Majtána.

Dále pod termínem **urbanonymie** se uvádí: „specifická třída toponym, která představuje průnik oikonymického a anoikonymického systému“¹⁵

Tyto pojmy nenalezneme ve starších pracích, např. se neobjevuje ani u Vladimíra Šmilauera, který jména náměstí, ulic a nábřeží řadí k hodonymům, viz výše, ani u Libuše Olivové – Nezbedové, která jej neužívá pro nejednoznačnost termínu. V našem případě užíváme termín urbanonymum ve smyslu pojmenování veřejného prostranství.

Termín se začal více užívat po roce 1988, po vydání sborníku *Urbanonymia*. Rudolf Šrámek zde definoval urbanonymii jako „soubor vlastních jmen, která se vyskytují nebo vyskytovala na území města a plní funkci pojmenovací a komunikativní.“

Pojem urbanonymum je některými autory zatracován jako nejednoznačný, jinými obhajován. Například Šrámek v roce 1990 vydal v Onomastickém zpravodaji článek *Urbanonymie a urbanonymie*, kde se snažil rozlišit dva termíny

¹⁴ PLESKALOVÁ, J. Urbanonymum. In *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha 2002, s. 506.

¹⁵ PLESKALOVÁ, J. Tamtéž.

- **Urbanonyma** jsou „jména všech osídlených i neosídlených objektů nacházejících se na historicky i soudobě vymezeném katastru sídelního útvaru, který má charakter (statut) města, a pojmenovávající nejrozmanitější objekty (kromě antroponymických) mající pro život města význam a v katastru města se realizující.“¹⁶
- **Urbonyma** jsou „vlastní jména lidských sídlišť, která mají buď od svého vzniku (založení), buď získaný během historického vývoje statut města.“¹⁷ S tímto termínem se dnes setkáme pouze výjimečně.

3.3.1 Vývoj urbanonymie

Během historie můžeme rozlišit několik období, pro která byla typická různá užití urbanonym.

S nejstarším pojmenováním se setkáme již ve středověku, kdy bylo jejich funkcí identifikovat a rozlišit objekt od objektů jemu podobných. Používaly se zejména skutečné motivy, jako byl tvar ulice, směřování, blízkost významných staveb, příslušníků určitého zaměstnání nebo národnosti, výjimečné nebylo ani pojmenování po majiteli některého z domů.

Od počátku 19. století se objevují honorifikační pojmenování po osobnosti z kulturní nebo politické společnosti.

Od počátku dalšího století se začínají objevovat ulice motivované významnými dny. V polovině 20. Století jsou hojně užívána honorifikační jména, až po kritice kultu osobnosti bylo částečně upraveno použití těchto jmen.

Pokud během historie došlo k zásadnímu politickému převratu v zemi, odráží se to i v uličním názvosloví, kdy je odstraňován nevhodný název. Dělo se tomu tak po roce 1918, 1938, 1945, 1948 a naposledy tomu bylo po roce 1989.¹⁸

Z původních pojmenování, která měla v první řadě funkci účelovou, přechází názvy ulic k typu honorifikačnímu či deklinačnímu.¹⁹

¹⁶ ŠRÁMEK R., *Urbanonymie a urbonymie*, Onomastický zpravodaj ČSAV 31, 1990, s. 65–77.

¹⁷ ŠRÁMEK R., Tamtéž.

¹⁸ DAVID J., *Smrđov, Brežněves a Rychlonožkova ulice. Kapitoly z moderní české toponymie*, Praha 2011

3.3.2 Honorifikační motiv

V této kapitole budeme zabývat honorifikací, vzhledem k tomu, že se s tímto pojmem budeme dále setkávat, přiblížíme si jej nyní teoreticky, vycházet budeme z prací od **Jaroslava Davida**, který se v české oikonymii zabývá především tímto tématem, podkladem nám bude práce *Smrdiv, Brežněves, Rychlonožkova ulice*, dále ze sborníku *Mnohotvárnost a specifická onomastika*, na které se David podílel kapitolou o *Honorifikaci jako určujícím rysu moderní urbanonymie*.

Definicí honorifikačního motivu se David drží Šrámkova vymezení. „Onomastická teorie pod označením honorifikační chápe motiv, který se vyvinul z posesivního motivu, ovšem nevyjadřuje reálný vlastnický vztah k objektu“.²⁰ Za honorifikační jména nejsou považována toponyma, která vznikla v souvislosti se zakládáním osad a měst ve středověku, ovšem naopak nezpochybnitelný je v případě vzniku názvů veřejných prostranství během 19. století, plně rozvinutí a vyvrcholení nastalo se spojením s různými politickými režimy.

Největší zastoupení mezi honorifikačními jmény mají depersonální urbanonyma, zejména pojmenování po osobnostech českého politického a kulturního života 19. Století a osobnosti z české historie. Jména spadající do těchto skupin byla v rámci různých politických režimů přejmenována velmi zřídka.

Druhou významnou skupinu mezi honorifikačními názvy tvoří jména motivovaná obecnými nebo ideologickými hodnotami, nebo jména tvořená významnými daty.

Po roce 1989 se u Olivové – Nezbedové můžeme dočíst naopak o ahonorifikačním motivu, kdy docházelo k rozsáhlým přejmenováním ulic po politickém převratu. David tomuto výroku oponuje tím, že ve více jak 90% případů názvů, kde nastalo přejmenování, bylo užito jména osobnosti spojené s demokracií, tedy se například navracelo k názvům původním, užívaným před rokem 1948.

V současné urbanonymii je honorifikační motiv zastoupen průměrně 44%, ale najdeme i maximální hodnoty, například v Havířově díky budovatelskému zájmu v padesátých letech je honorifikační motiv zastoupen až v 75%, naopak v České Krumlově je hodnota honorifikačního motivu minimální, a to pouze v 5% z důvodu památkové ochrany města a minimálním průmyslovým rozvojem.

¹⁹ HARVALÍK M., *Synchronní a diachronní aspekty české onymie*, Praha 2004.

²⁰ DAVID J., *Smrdiv Brežněves, Rychlonožkova ulice*, Praha 2011, s. 34.

Pro naši práci je zajímavé Davidovo srovnání pražského Žižkova s městem Tábor, kde předpokládá silnou husitskou tradici, která se bude odrážet i v uličním názvosloví, ovšem David v centru města poukazuje pouze na jedno takové urbanonymum, a to Žižkovo náměstí. Dle Davida podle toho vyplývá, že i tato urbanonyma plní funkci honorifikační a proto nebyla potřeba, aby se užívala ve městě, kde husitská revoluce opravdu proběhla a je známá, naopak je používána tam, kde je potřeba dotvořit tradice husitství v Čechách.²¹

²¹ DAVID J., *Srnov, Brežněves a Rychlonožkova ulice. Kapitoly z moderní české toponymie*, Praha 2011.

4. Onomastika jako věda ve školské praxi

Vysoké školy mohou v rámci seminárních, bakalářských a diplomových prací účastnit výzkumu pro potřeby onomastiky, je možné se věnovat několika odvětvím a to chrématonymii, tedy současnému výzkumu jmen a názvů výrobků, urbanonymii, hydronymii, dále například regionálně zaměřené studie o vztahu jmen a osídlení nebo se věnovat i problematice literární onomastiky.

Práce toto typu vznikají zejména na pedagogických a filozofických fakultách. Dle portálu thesis vzniká velké množství zadání tohoto typu výzkumu z několika vysokých škol z celé české republiky a to na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, na Západočeské univerzitě v Plzni, na univerzitě Palackého v Olomouci, dále na univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a na univerzitě v Ostravské univerzitě. Zaměřili jsme se pouze na práce se zaměřením na urbanonyma a toponomastiku. Na mapě níže můžeme vidět, které oblasti byly vybírány.

Převážně to jsou menší města, pokud jste o města, jako je například Praha, zde byly zpracovány současné názvy abecedně pouze do J, co se týká Plzně, bylo zkoumáno pouze v rámci oblasti Plzeň – Sever.

5. Praktická část

V této části práce se budu zabývat městem Tábor, jeho historií, vznikem místního jména a především vývojem uličního názvosloví ve zkoumané oblasti od 19. století po současnost.

6. Město Tábor

V této kapitole je cílem představit město Tábor, jeho historii a vznik místního jména.

Město Tábor je hned po Českých Budějovicích druhým největším městem na území jihočeského kraje. Táborský kraj se rozkládá se na jižním okraji Středočeské vrchoviny o rozloze 62, 22 km². Z geologického hlediska leží ve výšce 437 metrů nad mořem na Táborské pahorkatině, která se nachází na rozhraní Třeboňské pánve a Vlašimské vrchoviny. Páteří města je bezesporu řeka Lužnice, která protéká pod hradbami města a ve středověku tvořila přirozenou hranici a ochranu před nepřáteli, na severním okraji bylo město chráněno Tismenickým potokem, na kterém byla později vybudována vodní nádrž Jordán. Nad těmito dvěma vodními toky se tyčí historické jádro města, které je svým středem na Žižkově náměstí nejvýše položeným místem Tábora. V současné době zde žije necelých 35 tisíc obyvatel,²² společně s městskou aglomerací, kterou tvoří se Sezimovo Ústím a Planou nad Lužnicí má téměř 47 tisíc obyvatel.

6.1 Místní jméno Tábor

První zmínkou v písemných historických pramenech o zkoumaném území pochází z roku 1268, kdy mělo podle kronikáře dojít k vypálení hradu Kotnov a přilehlého města „*hrad ten Hradiště, kteréž jest podle Ústí nad Lužnicí, jest spálen i s městem svým od Sazemy řeč. Vítkův*“²³. Ke konci 14. století se o hradu Hradišti krátce zmiňují další historické prameny, častěji se ovšem o tomto území dočteme z pramenů mapující léta kolem založení města a jeho politické aktivity, například zmínka z roku 1420 „*město*

²² Počet obyvatel města Tábor je k 1. 1. 2015 34 717. Převzato z <https://cs.wikipedia.org/wiki/T%C3%A1bor> [cit. 2016-07-13].

²³ *Ottův slovník naučný. Illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí. Dvacátý pátý díl, T–Tzschirner*, Praha 1907, s. 10–14.

*Tábor osazeno od nějakého žáka Hromádky,*²⁴ v témže roce píše a rozkazuje Zikmund Oldřichovi z Rožmberka, „*aby předsie ten Tábor na Hradišcku rozprášil a zbořil,*“ další zmínkou je například povýšení Tábora na město královské od císaře Zikmunda z roku 1437 ve znění: „*Zikmund císař vysazuje královské město Hradiště hory Tábor*“²⁵

Na místě dnešního starého města Tábor stávala osada nazývaná **Hradiště**, založena ve druhé polovině 13. století králem Přemyslem Otakarem II. Krátce po jeho založení bylo panské sídlo v roce 1277 vypáleno a znovu bylo obnoveno až ve 14. století, kdy byl vystavěn hrad nad řekou Lužnicí. Jeho zakladatelé jej spolu s podhradím pojmenovali **Hradiště Ústské**, podle příslušnosti k nedalekému Sezimovu Ústí. Kolem roku 1420, kdy byl na Hradiště přiveden lid z vypáleného Sezimova Ústí, došlo k přejmenování podle zdejšího návrší **Hradiště hory Tábor**, později pouze jen **Tábor**.

Tábor je biblické jméno, původně Thabor, dnes Džebelet-Tor a je to osamělý kopec nedaleko Nazareta v Palestině, který je vysoký 562 metrů a podle křesťanské tradice je sem kladeno tzv. Proměnění Páně. Po úspěšné obraně města táborským lidem proti Oldřichovi Rožmberskému a rakouským pánům biblické jméno Tábor rychle zdomácnělo a zlidovělo. Z vlastního jména Tábor se vyvinulo apelativum tábor ve významu vojenského ležení. V Naší řeči dokazuje akademik Bohuslav Havránek, že východisko evropského slova tábor vychází z českého, konkrétně z husitského původu ve významu ležení a odtud bylo jméno Tábor přenášeno jinam, například „*1555 puol zámku Waleczowa...mčko Kniezmost...krčma pod zámkem Tabor... ve vsi Bosni*“²⁶

²⁴ *Ottův slovník naučný. Ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí. Dvacátý pátý díl, T–Tzschirner, Praha 1907, s. 10–14.*

²⁵ *Ottův slovník naučný. Ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí. Dvacátý pátý díl, T–Tzschirner, Praha 1907, s. 10–14.*

²⁶ *Ottův slovník naučný. Ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí. Dvacátý pátý díl, T–Tzschirner, Praha 1907, s. 10–14.*

PROFOUS A. – SVOBODA J., *Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny. Díl IV., S – Ž, Praha 1957, s. 607.*

LUTTERER I. – ŠRÁMEK R., *Zeměpisná jména v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Slovník vybraných zeměpisných jmen s výkladem jejich původu a historického vývoje, Havlíčkův Brod 1997, s. 252.*

6.2 Historie města Tábora

První zmínka o osídlení v této oblasti spadá, podle archeologických nálezů do pozdně halštatské doby, kdy docházelo k intenzivnímu osidlování prostoru kolem středního toku řeky Lužnice. Svědčí o tom nálezy na několika místech v Táboře, kde byly objeveny pozůstatky povrchových staveb, v případě jednoho domu i celý půdorys. Z následujících období lze uvést nález bronzové sošky ve tvaru kančíka, která byla nalezena v roce 1869 v areálu bývalého táborského pivovaru a datovaná do 2. století př. n. l. Mezi další významné archeologické nálezy patří soubor římských mincí, z nichž nejznámější je mince císaře Hadriána nalezená v roce 1879 na jižní straně městské hradby pocházející z 2. století n. l. Přestože máme důkazy o existenci lidí na tomto území již z doby pravěké, nemůžeme jednoznačně říci, zda šlo o krátkodobé osídlení, nebo touto krajinou lidé pouze procházeli.

K dalšímu výraznějšímu osídlení došlo až ve středověku během **13. století**, kdy o tuto oblast projeví zájem jihočeští Vítkovci a založili zde osadu, některé prameny dokonce hovoří o městě Vítkovců. Do tohoto období spadá i vybudování kamenného, opevněného hradu Kotnov se čtyřmi oválnými a jednou čtvercovou věží, z nichž se dochovala pouze jediná, nazývaná Kotnovská věž. Hrad působil jako kontrast okolnímu městu, které mělo převážně dřevěnou zástavbu. Město samotné mělo pravidelný šachovnicový půdorys, kterému dominovalo náměstí obdélníkového tvaru a bylo obestavěné pravidelnými domovními bloky. Toto rozdělení je dodnes částečně patrné. V roce 1277 bylo město vypáleno, obyvatelé a Vítkovci byli nuceni nedobrovolně opustit osídlené území. Stalo se tak pravděpodobně po nalezení stříbra v nedalekých Horkách. Celé to měla nejspíše na svědomí vláda, která tímto způsobem zasáhla do poměrů v kraji, proti rozpínavosti Vítkovců, ale Přemysl Otakar II. se rozhodl k tomuto kroku nejen z mocensko-politických důvodů, ale i z hospodářských. Hrad Kotnov poté spadal až do poloviny **14. století** pod správu pánů z Ústí.²⁷

²⁷ Město Ústí založili před polovinou 13. století na soutoku Lužnice s Kozským potokem Vítkovci. Během 14. století získalo Ústí podobu typického středověkého poddanského města, charakteristického zejména řemesly a těžilo i ze své polohy, kdy vybíralo mýtné při cestě z Prahy do Rakous. Již od konce 13. století ovládali páni z Ústí hrad Hradiště. Působnost na území Ústí ukončil 30. března 1420 požár. Obyvatelé přešli do nedalekého nově vznikajícího města Tábora. Na pustém místě někdejšího města byla založena nová obec až v roce 1828 nazývaná Starý Tábor, od roku 1920 byla obec přejmenována na Sezimovo Ústí a dnes spadá do aglomerace města Tábor.

Na počátku **15. století** se zde opět začalo budovat město, prvotní fáze během února a března 1420 byla záměrná a šlo spíše o přenesení vypáleného Ústí. S propuknutím husitské revoluce, zde došlo na jaře k založení husitského střediska, které bylo nazýváno Hradiště hory Tábor. V areálu historického jádra, které se v této době rychle rozrůstalo, stálo kolem roku 1440 na šest set domů a mělo zhruba tři tisíce obyvatel. Pro růst města byl vybudován složitý opevňovací systém, jenž je z části zachován dodnes. Tábor se stal nejvýznamnějším centrem jihočeských husitů a v dubnu, krátce po svém založení si do svého čela zvolili i čtyři správce, hejtmany, mezi nimi byl i Jan Žižka z Trocnova, podle něhož má dnes město pojmenované centrální náměstí. 25. dubna 1437 povýšil král Zikmund Lucemburský Tábor na privilegované královské město se všemi právy a výsadami podle vzoru Starého Města pražského, další Zikmundovy listiny zajistily Táboru rozsáhlý pozemkový majetek, dědičnou držbu tří městeček a několika vsí. Proti Zikmundovu nástupci, králi Albrechtu II. Habsburskému, se stal Tábor v roce 1438 centrem odporu. Albrechtova vojska se snažila obléhat pevnost, ale dokázala pouze zpusťošit okolní krajinu a vypálit nedaleký Kozí hrádek. Jako významný konec husitské kapitoly v dějinách města se označuje rok 1452, kdy se hejtmani neodhodlali k odporu, naopak se vzdali několikatisícovému vojsku Jiřího z Poděbrad, vydali své kněží a uznali Jiřího jako správce země. Tyto události se však neodrazilily v následném ekonomickém stavu města. Dominantní postavení dále zaujímá soukenictví, ale rozmach se viditelný i u ostatních řemesel, jako například kožišnictví, nožířství nebo pivovarnictví.²⁸

Následující léta byla klidnější, Tábor se snažil vyrovnat ostatním městům jak hospodářsky, tak společensky. Byla to léta velkého budování a výrazné změny se začaly projevovat ještě v průběhu 15. století. Jednoduché dřevostavby byly nahrazovány výstavnějšími domy, jejichž součástí se stávaly sklepní prostory, přičemž dohromady tvořily složitý a spletitý chodbovitý systém. V této době také obyvatelé města řešili problémy s vodním zdrojem. Centrum města je položeno vysoko nad řekou Lužnicí. Obyvatelé si vodu zajišťovali převážně kopáním studní na povrchovou vodu. Město proto přistoupilo k vybudování rozsáhlé vodní nádrže nedaleko hradeb, přehrazením Tismenického potoka a v roce 1492 vznikla dostatečná zásobárna vody pro město. Zhruba v první čtvrtině **16. století** se pro nádrž ujal biblický název **Jordán** podle řeky

²⁸ ŠMAHEL F., *Historický atlas měst České republiky, sv. 7 Tábor*, Praha 1999, s 5.

ve Svaté zemi. Spolu s nádrží byla vybudována i vodárenská věž se složitým mechanismem, který vytlačoval vodu z nádrže do výšky 32 metrů. Odtud byla voda dále rozváděna do městských kašen. Příchodem raného novověku a pronikáním renesanční kultury do českých zemí se začínají proměňovat i měšťanské domy, hlavně v okolí náměstí, které přistupovaly k úpravám ovlivněným nově přichozím architektonickým slohem. K rekonstrukcím a úpravám domů přispěly časté menší či větší požáry.

V roce **1547** odmítli táborští vojenskou pomoc českému králi Ferdinandovi I. Habsburskému a došlo k prvním neúspěšným protihabsburským povstáním. Sankce, které se města dotkly, byly především majetkového rázu, kdy došlo k rozsáhlému zabírání pozemkového majetku. Před rokem 1547 náleželo tábořské panství k největším městským dominiím v předbělohorských Čechách, výše majetkového odhadu klesla o více jak dvě třetiny a trvalo dalších deset let, než se odhad majetku města dostal na hodnoty z první poloviny 16. století. Další rána přišla nedlouho poté, v roce 1559 město Tábor zachvátil ničivý požár, kterému padla za oběť většina domů.

V první třetině **17. století** se museli táborští vyrovnat nejen s císařskými vojáky, kteří drancovali město, ale také se změnou víry. Většina se již po několik generací hlásila ke kališnické víře, ale pod nátlakem císařského generála Marradase a jeho vojáků museli táborští měšťané přijmout víru katolickou. Na sklonku třicetileté války muselo vyčerpané město nejen živit vojsko, ale také se podílet na opravách opevnění, přesto se Tábor v polovině roku 1648 neubráníl nájezdu švédských vojsk. Po ukončení války zůstalo v Táboře pouze osm set obyvatel a město chátralo. V polovině 17. století oživil kulturní dění příchod mnišského řádu, augustiniánů, který se zasadil o postavení kláštera, který dodnes stojí na náměstí Mikuláše z Husi. V osmdesátých letech zasáhla obyvatele i morová epidemie, proto obnova města trvala několik desítek let. S příchodem dalšího mnišského řádu, tentokrát benediktinů souvisí vznik dalšího významného kostela, který byl postaven nedaleko za hradbami Tábora, v Klokotech.

Poklidný čas města přerušily v polovině **18. století** války o dědictví rakouské, ale válka o sobě dávala vědět jen za přítomnosti císařských oddílů ve městě. Tábor více ovlivňovali vládní reformy osvícenských panovníků Marie Terezie a Josefa II. V roce 1750 se stal Tábor krajským městem, které se tak stalo i sídlem úředníků placených

státem. Později v roce 1788 přišla další změna, kdy byla zrušena konšelská rada a do čela města byl postaven purkmistr spolu s několika radními.

Počátek **19. století** je ve znamení pokroku a rozvoje. Především zásluhou inteligence a vzdělaných řemeslníků se ve městě začíná probouzet společenský ruch. Zásluhou jednoho z purkmistrů, Martina Kopeckého, který podporoval vzdělanost, byla v roce 1811 zřízena z městské školy, škola hlavní, ve třicátých letech byla otevřena dívčí škola a v polovině 19. století nižší reálka a později reálné gymnázium. Do konce století přibývaly další vzdělávací instituce, ale i kulturní, jako je například divadlo, muzeum a knihovna. Po roce 1872 vzniká nová část města, moderně stavěná nazvaná Nové město, která spojovala historické centrum s vybudovaným nádražím, první elektrický vlakový spoj vyjel z Tábora 8. září 1871 do Bechyně, dráhu projektoval Ing. František Křížík. Se stavebními úpravami budovy nejenom přibývaly a rekonstruovaly se, ale zároveň probíhala postupná likvidace městského opevnění, která vyvrcholila v roce 1884 zbouráním Pražské brány. V tomtéž roce nastalo také přečíslování domů, které platí do dnes. Od druhé poloviny 19. století se město stává hospodářsko-obchodním centrem zemědělské oblasti. Městský pivovar byl přestavěn z manufaktury na moderní průmyslový podnik, u nádraží vznikla vývozová sladovna, byl zahájen provoz státní tabákové továrny, jatka, parní pila a jiné podniky.

Další rozvoj města zbrzdila první světová válka a Tábor se stal lazaretním městem. Při návratu z exilu se ve městě 21. 12. **1918** zastavil i první československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk a promluvil zde k občanům. Poválečné roky byly ve znamení rozsáhlých stavebních prací, kdy se budovala řada nájemních domů a vilových čtvrtí, dláždily se chodníky a rozšiřovala se kanalizační síť. Trend rozkvětu pokračoval v čele se starostou Václavem Soumarem i ve třicátých letech, kdy Čechy a Evropu zasáhla hospodářská krize. Bylo postaveno několik veřejných budov, jako je finanční nebo okresní úřad, areál Masarykových škol na Maredově vrchu nebo moderní nemocnice nedaleko Klokot. Soumarovi se také podařilo získat pro město vojenskou posádku a započala výstavba kasáren. Nejtemnější období města nastalo až s příchodem druhé světové války, která se městu nevyhla. 28. dubna 1939 bylo rozpuštěno městské zastupitelstvo, v květnu byl zatčen dosavadní starosta Václav Soumar. Hlavním střediskem pronásledování českých vlastenců a odbojových pracovníků se stala právě tábořská úřadovna gestapa. Na podzim v roce 1941 byl podán návrh, aby se historické

centrum přeměnilo na židovské ghetto a po konečném řešení židovské otázky zde měla vzniknout vzorová německá osada, návrh ovšem nebyl realizován, k tomuto účelu bylo vybráno severočeské město Terezín. Táborské židovské obyvatelstvo bylo několika transporty ke konci roku 1942 převezeno právě do Terezína a většina z nich zemřela v plynových komorách vyhlazovacích táborů.²⁹ V poválečném období se řešila převážně otázka dopravní vytíženosti centra města. V šedesátých letech bylo historické jádro města prohlášeno památkovou rezervací. Od této doby započala památková ochrana a restaurování renesančních měšťanských budov a staticky bylo zajištěné spletné sklepení vedené pod celým táborským náměstím v jádru starého města, dnes částečně zpřístupněného.

²⁹ JANKOVEC O., *Tábor 1805 – 2003*, Ostrava 2009.

7. Historický vývoj uličního názvosloví ve městě Tábor

V této kapitole se budu zabývat samotným uličním názvoslovím a jeho změnami především během 20. století, v zkoumané oblasti historického centra města a jeho blízkého okolí. Názvy ulic jsou uváděny v abecedním pořadí a jsou rozděleny v podkapitolách chronologicky podle jednotlivých časových období.

Do skupiny urbanonym jsem zahrнула veškeré názvy ulic, náměstí, parků, sadů a mostů ve sledované oblasti.

Urbanonyma třídím podle motivace, jak jsou tvořena, a toto rozdělení jsem nastínila ve druhé kapitole – Metodologie.

Na konci práce uvádím abecedně řazený přehled nejdůležitějších změn, které se odehrály ve městě Tábor.

7.1 Uliční názvosloví od 19. století do roku 1918

Do této kategorie řadím veškerá urbanonyma, která se nacházela v centru města před prvními velkými změnami, které nastaly po vzniku první republiky. Bohužel jsem nezjistila dataci prvního oficiálního vzniku pojmenování. Jankovec ve své knize pracuje s uličními názvy starého města Tábora od roku 1830, proto za nejstarší pojmenování budu považovat tato urbanonyma, přestože uvádí, že již na katastrálních mapách z let 1818 a 1824 jsou uvedeny některé německé názvy ulic³⁰. Změny v pojmenování jsou v tomto období minimální, budu se proto věnovat hlavně představení a zmapování toho typu urbanonym, která se nachází v sledované oblasti města.

Nejstarší jména ulic se dochovala ze středověku, kdy měl název zcela praktickou funkci, a sice odlišit od sebe objekty podobné. Uliční pojmenování vznikalo přirozeně, typický je vyhláškou neregulovaný vznik prvních názvů. Jména byla obvykle motivována skutečnými znaky. Často se udělovala jména podle tvaru ulice (*Úzká, Dlouhá, Křížová*) a podle směru k jinému městu (*Ústecká, Budějovická, Písecká*). Dále se užívaly názvy podle původního povolání obyvatel, kteří v ulici vykonávali svá řemesla (*Koželužská, Kožešnická, Hrnčířská*). Ne zřídkakdy se objevovalo i pojmenování podle blízkých objektů, staveb nebo vlastníků nemovitosti (*Děkanská, U Novákovy vily, Před Bechyňskou branou*)³¹.

7.1.1 Urbanonyma orientačního typu

- **urbanonyma, která spadají do původního vztahového modelu „jaký“**

Divadelní ulice

Divadelní ulice vznikla v roce 1878 a vedla od ulice s novou dívčí školou až na *Tržní náměstí*. Na mapě z roku 1830 nese *Divadelní ulice* poblíž bývalých masných krámů označení *Držtková*. Původní divadlo bylo postaveno v hradebním prostoru ze staré sýpky v polovině 19. století. Po zbourání *Pražské brány* v roce 1884 se přikročilo k výstavbě nové reprezentativnější budovy divadla v jejích místech.

³⁰ JANKOVEC O., *Základní informace o historické zóně*, Tábor 1998, s. 59.

³¹ ŠMILAUER V., *Úvod do toponomastiky*, Praha 1966, s. 173–174.

Dlouhá ulice

Dlouhá ulice lemovala severní část starého města a byla dlouhá necelých 300 metrů. Název ulice nebyl od počátku svého prvního pojmenování změněn.

Lípová ulice

Lípová ulice prochází čtvrtí zvanou Podhradí, ležela tedy na okraji města a byla hlavní spojnici mezi Starým městem a komunikací ve směru na Bechyni. Končila až u řeky Lužnice, konkrétně u místa, kde fungoval převozník přes řeku, než zde byl vystavěn ve třicátých letech most. Motivace je zde podle skutečných znaků, které ulice v minulosti nesla.

Ovocná ulice

Ulice leží nedaleko středu starého města. Pojmenování *Ovocná* nevyjadřuje skutečný charakter ulice, ale je zde zvoleno nespécifikované relační adjektivum.

Růžová ulice

Tato ulice uzavírala oblast starého město ze západní strany, pojmenování nese od svého vzniku v 19. století a do dnešní doby nebylo změněno. Tehdy se jednalo o neutrální pojmenování ulice, neodráží tedy žádnou skutečnou podobu ulice.

Střelnická ulice

Střelnická ulice vychází z rohu *Žižkova náměstí* a směřuje k hradbám města. Ulice je pojmenována podle budovy Střelnice stojící zde od roku 1811. Na konci 19. století došlo k nahrazení původní budovy reprezentativní novorenesanční stavbou, která je od svého vzniku důležitým místem společenského života v Táboře. Dodnes se v jejích prostorech konají společenské plesy.

Široká ulice

Ulice nese jméno podle svého tvaru, nachází se nedaleko středu Starého města. Některé dokumentace z 19. století ji uvádějí také jako *Řeznickou* či *Masokrámni*.

Školní náměstí

Prostranství leží v okrajové oblasti starého města nedaleko jižních hradeb, kde sídlila dívčí škola. Náměstí bylo pojmenováno začátkem 19. století, mezi obyvateli také nazýváno jako *U Masných krámů*.

Špitálská ulice

Ulice vedoucí ze severní části *Žižkova náměstí* byla pojmenována podle místní bývalé špitální kaple Svatého Kříže, původně zasvěcené sv. Alžbětě a přilehlého domu, v němž se nacházel špitál. Nejstarší zmínka o táborském špitálu pochází z roku 1443, špitál zde sloužil pro dlouhodobě nemocné a staré obyvatele města. Podle archeologických nálezů stojí budovy špitálu a kaple na místě, kde v době předhusitské stávalo pohřebiště³².

Špitálský dvůr

Malé prostranství v těsné blízkosti *Špitálské ulice* dnes tvoří *Špitálské náměstí*. Na tomto místě jsem se ve zkoumaném období setkala s několikerým označením, a to podle zvětšujícího se prostoru, který má souvislost se stavebními úpravami v této části města, kde byl na jižní straně zbourán dům. Původní označení *plácek* se ke konci 19. století v pramenech objevuje pod označením *dvůr* a trvá až do 80. let 20. století, kdy je název upraven na *náměstí*.

Vodní ulice

Původně nesla tato ulice jméno *Plátenická*, na ulici *Vodní* byla přejmenována v roce 1878. Vychází z jižní části *Žižkova náměstí* směrem k jižním hradbám města, které se tyčí nad řekou Lužnicí. Sousedí s ulicí *Koželužskou*, obě původní řemesla ke své práci potřebovaly vodní zdroj, který se odráží i v současném názvu ulice.

- **Urbanonyma, která jsou motivována původním zaměstnáním obyvatel**

Barvířská ulice

Tato stará ulice ústí z východní strany *Žižkova náměstí* směrem k ulici *Koželužská*. Po celé zkoumané období tato ulice neprošla žádnou změnou.

³² Špitální kaple Svatého kříže [cit. 2016-07-13] dostupné z: <http://www.taborcz.eu/spitalni-kaple-svateho-krize-pravoslavny-chram-povyseni-sv-krize/os-1557>.

Hrnčířská ulice

Ulice vede podél Děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie ze severní části *Žižkova náměstí* směrem k *Tržnímu náměstí*. Během 20. století nezaznamenala *Hrnčířská ulice* žádnou proměnu ve svém názvu.

Koželužská ulice

Koželužská ulice vychází z rohu *Žižkova náměstí* směrem k dnešní ulici *Na Parkánech*. Koželuh byl řemeslník, který zpracovával zvířecí kůže, často se usazovali na okrajích města v blízkosti vodního zdroje, toto pravidlo odpovídá i v našem případě. *Koželužská ulice* ústila hned u hradeb města, kde to bylo nejbližší k řece Lužnici. Sousední ulice je pojmenována *Vodní*, což přítomnost vody v této oblasti starého města potvrzuje a tím, že ulice ústila až na hlavním náměstí, měli řemeslníci i snadnou cestu k místním trhům.

Kožešnická ulice

Stará ulice se nachází ve staré části centra města, nedaleko *Žižkova náměstí* a *Tržního náměstí*. Ulice užívá nadále své původní pojmenování.

Provaznická ulice

Provaznická ulice vznikla na počátku 19. století, leží nedaleko středu starého města a spojuje dnešní ulici *Pražskou* a *Vodní*. Tato komunikace od svého vzniku do současnosti nezměnila název.

Soukenická ulice

Soukenická ulice má název podle soukenického cechu, který se zde v minulosti nacházel. Vznikla v roce 1878 z původně dvou ulic, *Soukenické* a *Zelinářské*. Leží v západní části starého města a kolmo protíná ulici *Křížovou*.

Truhlářská ulice

V roce 1830 byla uváděna jako *Lucínova*, v roce 1878 byla rozdělena na dvě samostatné ulice, *Lucínovu* a *Truhlářskou*. Nachází se v západní části starého města nedaleko ulic *Kožešnické* a *Prokopovy*.

Zahradnická ulice

Ulice *Zahradnická*, je ve starších pramenech označována jako *Zahradní*. Nachází se na severozápadním okraji starého města, v těsné blízkosti ulic *Děkanské*, *Dlouhé* a *Svatošovy*. Ulice od svého vzniku v 19. století nezaznamenala žádnou změnu v názvu a v této podobě ji nalezneme i nyní.

- **urbanonyma, která jsou motivována směrem nebo polohou**

Budějovická silnice

Hlavní dopravní tepna, vede centrem města a směřuje do Českých Budějovic, které se nachází necelých 65 kilometrů od Tábora.

Děkanská ulice

Ulice *Děkanská* se nachází nedaleko od Děkanského kostela Proměnění páně na hoře Tábor, který je dominantou nejen *Žižkova náměstí*, kde stojí, ale i samotného města. Název hlavního táborského kostela odkazuje na biblickou symboliku, jež byla důležitá pro zakladatele města. Na místě dnešního děkanského chrámu stával dřevěný kostel již od poloviny 15. století. K důstojnější přestavbě se přistoupilo ke konci 15. století, kdy byl do Tábora povolán kamenický mistr. Budova chrámu původně vznikla v pozdně gotickém stylu, kvůli pozdějším rekonstrukcím nese prvky dalších uměleckých slohů. Plášť kostela ozdobily renesanční štíty, gotická věž byla doplněna o renesanční ochoz a v polovině 17. století se dočkala trojstupňové barokní bání.³³

Hradební ulice

Původní *Hradební ulice* vedla jižně od bývalých masných krámů k městským hradbám, tato ulice zanikla při výstavbě dívčí školy. Demolicí původních třech domů byla vybudována jižněji nová ulice, dnešní ulice *Na Parkánech*. Bývalá *Zadní ulice* byla přejmenována v roce 1878 na *ulici Hradební*³⁴, nedaleko od původního místa pojmenování.

³³ Děkanský kostel Proměnění Páně na hoře Tábor Zdeněk Vybíral, [cit. 2016-07-19] dostupné z <http://www.taborcz.eu/dekansky-kostel-promeneni-pane-na-hore-tabor/os-1566>

³⁴ JANKOVEC O., *Základní informace o historické zóně*, Tábor 1998 s. 48.

Klášterní náměstí

Klášterní náměstí je původní pojmenování prostranství nedaleko středu starého města. Náměstí dominuje Klášterní kostel Narození Panny Marie. Po prohrané bitvě na Bílé hoře roku 1621 byli nuceni táborští měšťané konvertovat ke katolictví a do Tábora byli pozváni mniši řádu bosých augustiniánů. Stavba nového raně barokního kláštera započala v roce 1642, dokončena byla o čtyři roky později. Na počátku 19. století byl klášter využíván jako věznice, dnes v něm sídlí pracoviště Husitského muzea³⁵.

Klokotská ulice

Klokotská ulice je komunikace vedoucí směrem k Tismenickému potoku, kolem něhož vede stará spojnice mezi centrem Tábora a bývalou samostatnou obcí Klokoty, která nyní tvoří západní okrajovou část Tábora. První písemná zmínka o obci Klokoty je zaznamenána z počátku 13. století, své jméno dostaly buď podle onomatopoického staroslovanského výrazu pro proudící vodu v řece Lužnici, nad kterou se Klokoty rozprostírají, nebo jak uvádí jiné zdroje, podle dříve hojně se vyskytujícího klokočového keře.³⁶ Klokoty byly jedním z míst, kam zasahuje i husitská historie. Byly centrem hnutí adomitů, které Jan Žižka odmítal, a proto nechal v roce 1421 asi sedmdesát jejich členů v místní faře upálit. Klokoty tvoří jedno z jihočeských poutních míst, jehož charakter je spojen s kostelem Nanebevzatí Panny Marie, založeným v roce 1702.

Kotnovská ulice

Ulice se nachází na starém městě nedaleko od bývalého hradního komplexu *Kotnov*. Hrad založil král Přemysl Otakar II. na ochranu města. V současné době je nejlépe dochovaná kruhová věž stojící vedle *Bechyňské brány*, ostatní hradní stavby ustoupily potřebám pivovaru, jenž byl zřízen k hospodářským účelům v prostorách hradu. Název *Kotnov* je podle bájného rytíře Kotena.³⁷ *Kotnovská ulice* vznikla v roce 1878 sloučením pěti ulic, z nichž nejvýznamnější byla ulice *Široká* a *Pivovarská*³⁸. V devatenáctém

³⁵ Klášterní kostel Narození Panny Marie [cit. 2016-07-20] dostupné z <http://www.taborc.cz/klasterni-kostel-narozeni-panny-marie/os-1560>

³⁶ Poutní místo Klokoty [cit. 2016-07-20] dostupné z <http://www.klokoty.cz/index.php/historie-poutniho-mista>.

³⁷ Kotnov, [cit. 2016-07-20] dostupné z <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kotnov>.

³⁸ JANKOVEC O., *Základní informace o historické zóně*, Tábor 1998 s 51.

století byla tato ulice obyvateli nazývána také jako *Řeznická* a *Bednářská*, patrně podle živnostníků sídlících v této ulici.

Nádražní třída

V roce 1871 byl prodloužen úsek železniční dráhy na trati Gmünd – Praha vedoucí přes město Tábor. Obyvatelé města ale měli vlakové nádraží od centra starého města vzdáleno přes dva kilometry. V následujícím roce byla zahájena stavba čtvrti Nové město, právě v úseku mezi starým městem a nádražím. Hlavní stavební práce se soustředily podél přímé spojnice, která byla již na polohopisném plánu města z roku 1886 nazvána jako *Nádražní třída*³⁹.

Před Bechyňskou branou

Ulice *Před Bechyňskou branou* směřovala od brány směrem do Bechyně, města vzdáleného od Tábora necelých 30 kilometrů jižním směrem. Bechyňská brána, jediná dosud stojící městská brána na jihozápadní straně města. Její výstavba započala po roce 1420, ale dochovala se téměř v původním stavu. Uvnitř stavby z vrcholné gotiky se nachází stálá expozice s názvem *Život a práce středověké společnosti*.⁴⁰

Příběnická ulice

Příběnická ulice se nachází v podhradí starého města. Pojmenována byla začátkem 20. století podle směru. Necelých osm kilometrů jihozápadním směrem od Tábora leží zřícenina hradu Příběnice, který ve svých počátcích patřil rodu Vítkovců. Součástí hradu byl ještě jeden menší hrad nazvaný Příběničky. Po bitvě u Lipan byl tábořský svaz nucen odolávat zvětšujícímu se tlaku Rožmberků, o tři roky později společně uzavřeli mírovou dohodu, jejíž součástí bylo zboření obou příběnických hradů i podhradního městečka. V sedmnáctém století je hrad v deskách zemských zapisován jako zbořený se zbytky, které jsou zarostlé lesem⁴¹.

³⁹ ZITA, S., Ulice 9. Května: na historické půdě i kamení mluví, *Táborský deník*, roč. 19, č. 35, 11. 02. 2010, s. 2.

⁴⁰ Bechyňská brána, [cit. 2016-07-20], <http://www.taborcz.eu/bechynska-brana-a-vez-kotnov/os-1567>

⁴¹ Příběnice [cit. 2016-07-20] dostupné z <https://cs.wikipedia.org/wiki/P%C5%99%C3%ADb%C4%9Bnice>

Radnická ulice

Jedna z nejstarších ulic ve městě vznikla počátkem 19. století. *Radnická* ulice se nachází přímo za radniční budovou, motivaci tedy není potřeba dále představovat. V několika pramenech je ulice nazvána *Za městskou radnicí*, nebo v německém pojmenování *Rathaus Gasse*, tedy *Radnická*. Od svého vzniku si ulice zachovala svůj název do současnosti.

ulice U Novákovy vily

V tomto případě se nejedná o honorifikaci, proto není urbanonymum řazeno mezi honorifikační typ, ale o iradiaci, tedy rozšíření jména z vlastníka vily na celou ulici⁴². Ulice *U Novákovy vily* se nachází ve vilové čtvrti v podhradí v těsné blízkosti centra města. Dnešní pouze *Novákova ulice* nese jméno po bratřech Františkovi a Václavovi Novácích, kteří postavili první vilu ve vilové čtvrti, a sice s názvem Černý leknín v letech 1898–1899. František Novák byl architektem působícím v Budapešti a pravděpodobně vilu i sám navrhl. Václav Novák pracoval v Táboře jako kontrolor⁴³.

ulice U vily ředitele Prchlíka

U této ulice se jedná o stejný případ jako u výše zmíněné ulice *U Novákovy vily*. I tato ulice se nachází ve vilové čtvrti v podhradí starého města. Ulice byla pojmenována po Františku Prchlíkovi, řediteli reálného gymnázia na Klášterním náměstí. Byl zatčen při akci Albrecht I na počátku září 1939, která byla namířena proti destruktivní inteligenci.

Ústecká ulice

Ústecká ulice je nenápadná ulice, která vede od *náměstí Františka Křížíka* směrem k řece Lužnici a podél ní směrem k nedalekému Sezimovu Ústí.

Za Bechyňskou branou

Obdobně jako u ulice *Před Bechyňskou branou*, i tato ulice se nacházela v blízkosti ke vstupu do města.

⁴² KOVÁŘ, D. – KOBLASA, P. *Ulicemi města Českých Budějovic*. České Budějovice 2005 s. 30 – 33.

⁴³ ROHÁČEK M., *Vila bratří Nováků*, Noviny tábořské radnice únor 2008 s. 5.

- **urbanonyma, která jsou motivována funkcí**

Tržní náměstí

Tržní náměstí se nachází severovýchodním směrem od *Žižkova náměstí*. Pojmenování prostoru je pochopitelné svou funkcí, jelikož se na tom to místě prodával hlavně dobytek, našla jsem i na německý název *Viehmarkt – Dobytčí trh*. V době husitské stávala u východu ze starého Dobytčího trhu směrem z města fortna Klokotská, později vzhledem ke svým rozměrům nazývaná jako velká fortna. Byla vážně poškozena během třicetileté války při obléhání města z této strany, kompletní demolice proběhla ve třicátých letech 19. století.

7.1.2 Urbanonyma honorifikačního typu

- **motivovaná osobností celorepublikového nebo regionálního významu**

Arbeiterova ulice

V počátku 19. století obyvateli města označována jako *Grünbaum Gasse*, tedy jako ulice *U Zeleného stromu*. Leží v centru historického města nedaleko od *Žižkova náměstí*, pojmenování *Arbeiterova* má ulice do současnosti. Jan Mikuláš Dobromil Arbeiter (1794–1870), povoláním lékárník, narozený v Jistebnici, nedaleko Tábora. Byl mecenáš a štědrý podporovatel českých divadelníků. Táborským školám odkázal bohatou knihovnu a založil nadaci, z níž měl být vždy podporován jeden táborský nadaný student absolvent reálného gymnázia. Za své zásluhy byl jmenován čestným občanem města Tábora.⁴⁴

Fügnerova ulice

Ulice se rozkládá v centru nového města, leží rovnoběžně mezi ulicemi *Budějovická* a *třída 9. května*. Byla pojmenována počátkem 20. století. V této ulici se stojí několikapatrová budova tělovýchovné jednoty Sokol. Nese jméno po Jindřichu Fügnerovi (1822 – 1865), jednom ze zakladatelů spolku Sokol. Byl velmi vzdělaný, věnoval se hudbě, sportu, ovládal několik jazyků a v cizině získal všestranné vzdělání. Původně se věnoval podnikání. Po seznámení s Miroslavem Tyršem společně uskutečnili myšlenku založení českého tělocvičného spolku, Fügner se stal jeho prvním starostou.

⁴⁴ Jan Mikuláš Dobromil Arbeiter, Ottův slovník naučný: Illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí. Druhý díl. Alquerie-Ažušak. Praha: J. Otto, 1889, s. 600-601.

Jungmannova ulice

Na mapě z roku 1830 je uvedena pod německým názvem *Kloster Gasse*, tedy *Klášterní ulice*. Vedla ze západní strany *Žižkova náměstí* směrem ke Klášternímu kostelu Narození Panny Marie, který stojí na bývalém *Klášterním náměstí*, dnes *náměstí Mikuláše z Husi*. V roce 1878 byla ulice přejmenována na *Jungmannovu*, podle českého spisovatele a překladatele Josefa Jungmanna (1773 – 1847). Zasloužil se o založení prvního českého vědeckého časopisu *Krok* a mezi jeho nejzásadnější díla patří pětidílný *Slovník česko-německý*.

Filipovská ulice

Ulice ležící nedaleko západního okraje městského opevnění. Vznikla na počátku 19. století. Původně nazývala jako *ulice Krejčovská* a v roce 1878 byla přejmenována na *Filipovskou*.

Husovo náměstí

V roce 1878 byl pojmenován prostor mezi starým a novým městem podle historické osobnosti, spojené s husitskou dobou, *Husovo náměstí*. Jan Hus (1370/1371 – 1415) byl římskokatolický kněz, český náboženský myslitel, vysokoškolský pedagog, kazatel a reformátor. Vystudoval Karlovu univerzitu v Praze, kde získal titul Mistra svobodných umění. V roce 1400 byl vysvěcen na kněze a o dva roky později kázal v Betlémské kapli v Praze na Starém Městě. Ve svých náboženských pracích kritizoval katolickou církev. Inspirovali ho některé z myšlenek anglického filosofa Jana Viklefa. Katolická církev označila Husovo učení za herezi a samotného Husa za kacíře. Na kostnickém koncilu odmítl své názory odvolat, byl odsouzen za kacířství a 6. července 1415 upálen na hranici. Mezi jeho nejznámější spisy patří latinský spis *O církvi*, *O šesti bludech*, nebo česky psaný *Výklad Viery, Desatera a Páteře*. Dále napsal anonymní latinské dílo, které František Palacký připisuje právě jemu, a to *O českém pravopise*, kde odstraňuje spřežky a zavádí diakritická znaménka⁴⁵.

Komenského třída

Ulice byla pojmenována v roce 1902, leží na jižním okraji starého města v těsné blízkosti hradeb. Motivací pro pojmenování je poslední biskupa Jednoty bratrské a

⁴⁵ Jan Hus [cit. 2016-07-19] dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Hus.

jeden z největších českých myslitelů, Jan Amos Komenský (1592 – 1670). Je znám především svou pedagogickou prací, zabýval se teorií výchovy, didaktikou a vytvořil speciální metodiku výuky jazyků a je považován za zakladatele moderní pedagogiky.⁴⁶ Po bitvě na Bílé hoře se musel jakožto nekatolík odebrat do nuceného exilu, působil v polském Lešně, ve Švédsku, v Uhrách a v Amsterdamu, kde i zemřel. Během života ho zasáhlo několik tragédií, v roce 1622 mu zemřela manželka a dvě děti na morovou epidemii a v roce 1656, kdy Lešno zachvátil velký požár, přišel o veškerý svůj majetek, mimo jiné i o rozpracované rukopisy, jako např. *Česko-latinský slovník*, na kterém pracoval celý svůj život. Mezi jeho nejznámější díla patří alegorie *Labyrint světa a ráj srdce*, *Truchlivý*, *Kšaft umírající matky Jednoty bratrské*. V rámci pedagogických spisů bychom neměli opomenout spisy *Didactica magna* nebo *Orbis pictus*.⁴⁷

Lucínova ulice

Lucínova ulice vede rovnoběžně pod ulicí *Kožešnickou* přímo na *Tržní náměstí*. Pojmenována byla již počátkem 19. století jako ulice *Krumpléřská*. V roce 1878 ji přejmenovali na *ulici Lucínovu*, bohužel se mi nepodařilo zjistit motivaci tohoto pojmenování. Ulice nese jméno *Lucínova* dodnes. V některých pramenech byla ulice uvedena pod druhým neoficiálním názvem jako ulice *Zelenotrhová*, díky pořádání trhů se zeleninou a ovocem.

Mariánská ulice

Tato ulice vede z rohu *Žižkova náměstí* směrem k hradu Kotnov. V původních pramenech z počátku 19. století je uváděna jako ulice *Kominická*. Přejmenována byla v roce 1878 zřejmě podle velkého množství fresek a reliéfů Panny Marie Klokotské, které jsou k nalezení v Táboře dodnes.

Svatošova ulice

Svatošova ulice vychází z rohu *Žižkova náměstí*. Prochází kolem kostela Proměnění Krista na hoře Tábor, proto se v některých pramenech z 19. století se uvádí i pojmenování *Kostelní* nebo jsme se setkali i s názvem *Josefova* resp. *Joseph Gasse*, pravděpodobně odkazující k císaři Svaté říše římské, králi českému a uherskému Josefu

⁴⁶ Jan Amos Komenský [cit. 2016-07-19]. dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Amos_Komenský

⁴⁷ 18 Ottův slovník naučný. Illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí. Čtrnáctý díl díl, Kartel – kraj, Praha 1907, s. 618 – 633.

II. *Ulice Svatošova* je motivována osobou významného pedagoga a vlastence Antonína Svatoše (1777–1850). Narozen v Božejovicích u Jistebnice, zemřel v Táboře. Od svého oficiálního pojmenování v roce 1878 ulice své jméno nezměnila, dům číslo popisné 312 má pamětní tabulku.

Prokopova ulice

Vznikla v 19. století rozdělením části *ulice Divadelní*, leží tedy ve východní části starého města, v sousedství *ulic Střelnické* a *Truhlářské*. Motivace pojmenování této ulice směřuje k historii města do doby husitské. Nese jméno Prokopa Holého (asi 1380 – 1434), radikálního husitského kněze, politika a vojevůdce. Byl přímo spjat s městem Tábor, kde působil jako duchovní správce tábořské obce.⁴⁸

Rašínovo náměstí

Náměstí pojmenované po Aloisi Rašínovi (1867 – 1923) stálo v části nového města asi v polovině cesty mezi Starým městem a nádražím. V roce 1902 byla zahájena stavba nové budovy Královské české akademie hospodářské, reprezentativní budova místu dominovala, prostor před ní byl v roce 1920 symbolicky věnován jednomu ze zakladatelů československého státu, prvnímu ministru financí. Zemřel v roce 1923 na následky zranění po atentátu. Jeho jméno náměstí neslo do roku 1949, kdy prostor přejmenovali podle dalšího z politických představitelů.

- **urbanonyma abstraktních hodnot**

Do této kategorie neřadíme v tomto období žádný uliční název.

- **urbanonyma motivovaná významnými dny vázanými k historii státu či k samotnému městu**

V období do roku 1918 se v naší zkoumané oblasti neuplatňuje žádné pojmenování, které je možno zařadit do kategorie motivované významným dnem.

7.1.3 Shrnutí

Ve sledovaném období od 19. století po rok 1918 se uliční pojmenování nacházelo pouze v oblasti Starého města, celkem bylo pojmenováno 45 veřejných prostranství.

⁴⁸ Prokop Holý cit. [cit. 2016-07-15], dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Prokop_Hol%C3%BD.

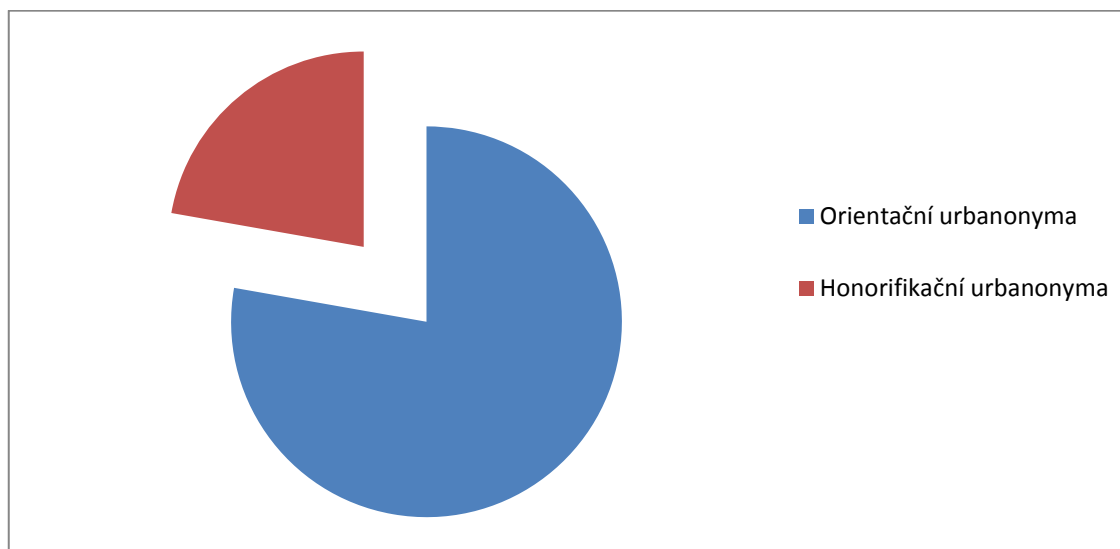
Objevuje se zde pojmenování jak orientačního, tak i honorifikačního typu, přesto, že se v tabulce níže honorifikační motiv objevuje pouze v malé míře a podle očekávání značně převažují urbanonyma orientačního typu.

K přejmenování v tomto období došlo v šesti případech, kdy ve dvou z nich došlo pouze ke změně lidového pojmenování na oficiální. Ve všech případech šlo o změnu orientačního typu urbanonym.

Tabulka č. 1: Zobrazení původních a nových pojmenování do roku 1918

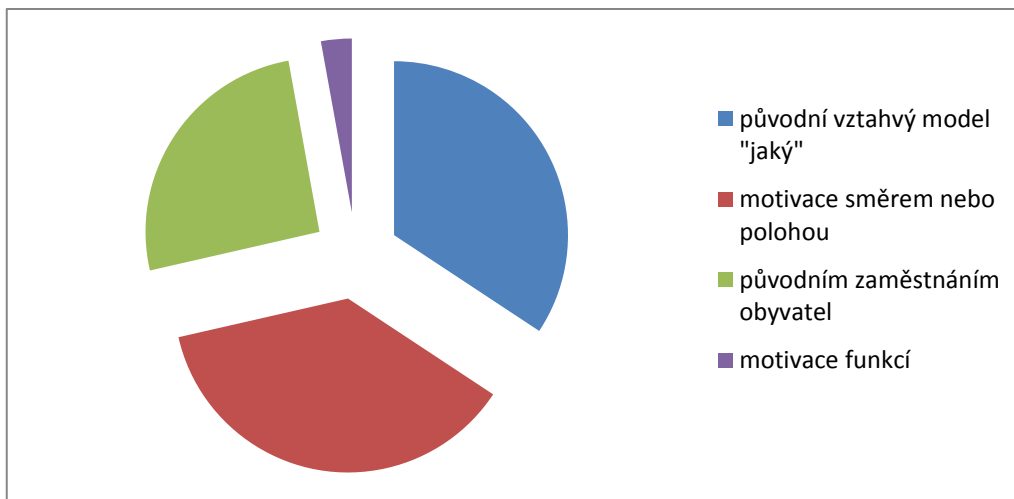
Původní pojmenování	Nové pojmenování
<i>„Držtková“ ulice</i>	<i>Divadelní ulice</i>
<i>„Řeznická, Masokrámní“ ulice</i>	<i>Široká ulice</i>
<i>Plátenická ulice</i>	<i>Vodní ulice</i>
<i>Lucínova ulice</i>	<i>Truhlářská ulice</i>
<i>Zadní ulice</i>	<i>Hradební ulice</i>
<i>Krejčovská ulice</i>	<i>Filipovská ulice</i>

Graf č. 1: Znázornění poměru mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v období do roku 1918

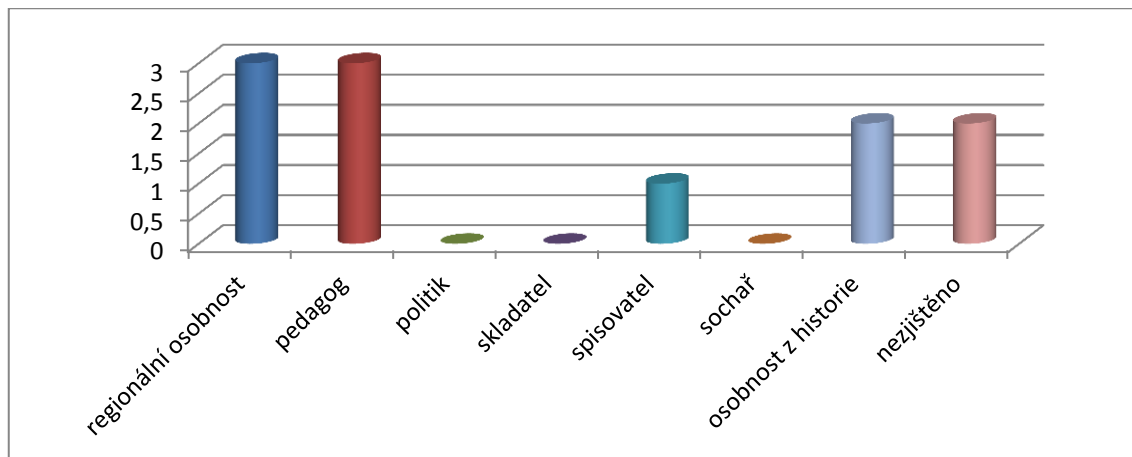
V rámci orientačního typu urbanonym se nejvíce vyskytovala pojmenování motivovaná svým směrem nebo polohou, a to 13krát. V těsném závěsu s dvanácti představiteli jsou pojmenování, která spadají do původního vztahového modelu „jaký“. Velkou skupinou v uličním názvosloví na Starém městě jsou ty názvy, které vznikly podle původních zaměstnání obyvatel zde dříve žijících. Na grafu níže je znázorněn poměr mezi kategoriemi urbanonym orientačního typu.

Graf č. 2: Znázornění poměru mezi kategoriemi urbanonym orientačního typu v období do roku 1918

Do urbanonym honorifikačního typu v tomto období spadá pouze deset ulic a náměstí. Na grafu níže, je znázorněna nejčastější motivace pojmenování, která jsem zařadila mezi osobnosti celorepublikového a regionálního charakteru. V tomto období se nevyskytuje žádná ulice, která by odkazovala k významnému dni v historii státu nebo města. Můžeme se setkat nejčastěji s motivací osobou pedagoga, který byl v 19. a na počátku 20. století velmi váženou osobou, dále se můžeme setkat s regionální osobností nebo s osobností z historie. Ve dvou případech se nám bohužel nepodařilo určit motivace, a to u názvů ulic *Lucínova* a *Filipovská*, ty tedy řadíme do poslední kategorie.

Graf č. 3: Zobrazuje zastoupení jednotlivých kategorií v rámci honorifikačního typu v období do roku 1918

7.2 Uliční názvosloví od roku 1918 do roku 1938

V tomto období se v Táboře odehrály dvě velké vlny pojmenování či přejmenování uličního názvosloví. První velké pojmenování nastalo v roce 1920, které souviselo jednak s nově vzniklým československým státem, jednak i s vládním nařízením vydaným v roce 1920. Byly vydány dva zákony: jeden pojednával o odstranění nevhodných názvů, především těch, které připomínají předchozí státní zřízení⁴⁹, další nařizoval povinné označení ulic tabulkami a řádné očíslování domů⁵⁰. Druhá vlna přejmenování přišla v roce 1935. Nesouvisí sice s politickou situací, ale spíše s urbanizací města a s velkou výstavbou i okolních sídlišť, které zasáhly i do některých pojmenování v centru města.

Během tohoto období nastal historický zlom, v říjnu roku 1918 došlo na konci 1. světové války k odtržení od Rakouska-Uherska a ke vzniku samostatné Československé republiky. Tato změna se odrazila i v uličním názvosloví v centru Tábora.

7.2.1 Urbanonyma orientačního typu

- **urbanonyma, která spadají do původního vztahového modelu „jaký“**

Do kategorie urbanonym orientačního typu do původního vztahového modelu „jaký“ nespadá v tomto období žádné nové nebo přejmenované urbanonymum. Uliční názvy z minulého období v této kategorii zůstávají nezměněny.

- **urbanonyma, která jsou motivována směrem nebo polohou**

Lužnická ulice

Ulice lemuje pravý břeh řeky Lužnice a nese svůj název od roku 1935 právě podle řeky protékající jižní částí města Tábor. V minulosti tvořila řeka pomyslnou hranici a ochranu města.

⁴⁹ Zákon ze dne 14. dubna 1920 č. 267/1920 Sb. O odstranění nevhodných názvů, [cit. 2016-07-20] dostupný z <http://beckonline.cz/bo/chapterviewdocument.seam?documentId=onrf6mjzgiyf6mrwg4xhazrsfuya>.

⁵⁰ Zákon ze dne 14. dubna 1920 č. 266/1920 Sb. O názvech měst, obcí, osad a ulic, jakož i označování obcí místními tabulkami a číslování domů, [cit. 2016-07-20] dostupný z <http://beckonline.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgiyf6mrwgywtg>.

Na parkánech

V roce 1935 došlo k přejmenování *Komenského ulice*, dostala název, který nepřipomíná žádnou historickou ani významnou osobu, ale podle skutečného fortifikačního prvku hradebního opevnění ulice dostala název *Na Parkánech*. Parkánová zeď stojí na okraji této ulice do dnes a připomíná středověké opevnění města.

Pod Nemocnicí

Ulice vznikla v oblasti nově vznikající části města. Podle svého názvu lze poznat, že procházela pod budovou nově vznikající nemocnice, dnešní polikliniky a je tedy motivována svou polohou k místu. Vznikla v roce 1920 a od svého vzniku své pojmenování nezměnila.

Tismenická ulice

Ulice se nachází na okraji čtvrti Podhradí, pojmenována byla v roce 1935 podle nedalekého vodního zdroje, který se vlévá do řeky Lužnice. Tismenickým potokem je označována poslední část toku Košínského potoka, který ústí do vodní nádrže Jordán, někdy je také nazýván jako Tismenice. Přepadem odtéká Tismenický potok z Jordánské nádrže přes dvanáctimetrový vodopád, který zde byl uměle vytvořen na konci 17. století do údolí a protéká pod severními hradbami starého města.

U Bechyňské dráhy

Ulice vede od hotelu Slávie kolem vlakového nádraží až k ulici *U Mýta*. Dříve zde stávalo skladiště hospodářského družstva, v roce 1935 při návrzích na pojmenování padl i návrh pojmenovat tuto ulici nepojmenovat jako ulici *U Obilního monopolu*. Nakonec byl odsouhlasen návrh podle železniční trati, která vede kolem této ulice, tedy ulice *U Bechyňské dráhy*.

U Mýta

Krátká ulice na konci nového města a naší sledované oblasti. Ulice spojuje *Budějovickou ulici* s ulicí *U Bechyňské dráhy*. Víme sice, že Tábor v minulosti mýtné vybíral, neboť leží na strategickém místě ve směru z Prahy do Rakouských zemí, ale v tomto případě jde pouze o neutrální a obecný název. Ulice byla pojmenována v roce 1920, když se město velmi rozrostlo a od té doby nezaznamenala ulice žádnou změnu v pojmenování.

U Nádraží

Jak již název napovídá, tato ulice se nachází v nové části města přímo vedle tratě železničního nádraží směrem ke sladovně. Pojmenována byla v roce 1935.

- **Urbanonyma, která jsou motivována původním zaměstnáním obyvatel**

Kategorie, která zahrnuje pojmenování motivovaná původním zaměstnáním obyvatel, zůstala v tomto období nezměněna, ani nedošlo k pojmenování nové ulice. Urbanonyma, která jsou zařazena do této kategorie v předchozím období, tak zůstala zachována.

- **Urbanonyma, která jsou motivována funkcí**

Do této skupiny řadíme v rámci centra města Tábor pouze ulici *Tržní*, která si své pojmenování v období 1918 – 1938 zachovala a žádná jiná další ulice nezískala název, který by odrazil její funkci.

7.2.2 Urbanonyma honorifikačního typu

- **Urbanonyma abstraktních hodnot**

Náměstí Československé republiky

V roce 1920, při prvním pojmenování po vzniku první republiky se svého prvního pojmenování dočkalo i hlavní, dnes *Žižkovo náměstí*. Do této doby bylo označováno jako *Náměstí*, v německé variantě *Ring*, nebo také jako *Hlavní náměstí*. *Náměstí československé republiky* mělo vyjadřovat úctu k nově vzniklému státu. Toto pojmenování však vydrželo pouze pět let, kdy bylo náměstí přejmenováno po nejznámějším vojevůdci husitských válek a jednom z prvních tábořských hejtmanů Janu Žižkovi. Podle protokolu z roku 1878 o pojmenování ulic bylo označení *Žižkovo náměstí* rezervováno pro zamýšlené náměstí, které mělo vzniknout po demolcích mezi dnešním Divadlem Oskara Nedbala a budovou Střelnice, které se ovšem neuskutečnily. Na květnovém zasedání městské rady v roce 1925 byla schválena změna názvu hlavního náměstí *Československé republiky* na *Žižkovo náměstí* pro důstojné uctění památky zakladatele města.

- **osobností celorepublikového nebo regionálního významu**

Erbenova ulice

Erbenova ulice je jedna z těch, které se budovaly počátkem 20. století v prostoru nového města. Spojuje *třidu 9. května* a *ulici Smetanovu*. Motivací při určování jména ulice byl český historik, archivář, spisovatel a sběratel české lidové slovesnosti Karel Jaromír Erben (1811 – 1870). Tohoto představitele literárního romantismu s městem Tábor během jeho života nic nespojovalo. Jeho jméno si však táborští připomínají v uličním názvu od roku 1920 do současnosti.⁵¹

Havlíčková ulice

Mezi další představitele národního obrození, s jejichž jménem se můžeme setkat v ulicích nové části města, je Karel Havlíček Borovský (1821–1856). Ulice *Havlíčková* spojuje *třidu 9. května* s *Budějovickou* ulicí. Ulice nese příjmení českého básníka, novináře a politika. Havlíček neměl k Táboru žádnou vazbu, ulice byla pojmenována v roce 1920 a své jméno si udržela do dnes.⁵²

Holečkovy sady

Jediné městské sady a nejstarší tábořský park se nachází v severní části starého města v těsné blízkosti hradeb. Pojmenovány byly během 20. let a nesou příjmení Josefa Holečka (1853 – 1929), jihočeského rodáka, spisovatele a novináře se zaměřením na jižní Čechy. Holeček začal studovat v jiných jihočeských městech, ale jak později sám napsal „srdce ho táhlo do Tábora na reálné gymnázium“. Od roku 1926 je v Holečkových sadech umístěn i pomník spisovatele a od svého prvního pojmenování nesou sady tentýž název do dnes.⁵³

Jeronýmova ulice

Jeronýmova ulice se nachází na okraji nového města nedaleko vlakového nádraží a vodní nádrže Jordán. Nese jméno Jeronýma Pražského (1367–1416), vzdělaného českého filozofa a teologa, představitele doby husitské. Byl jedním z přátel Mistra Jana Husa, kterého přijel podpořit do Kostnice, zde požádal o slyšení, ovšem vše se obrátilo

⁵¹ Karel Jaromír Erben [cit. 2016-07-15] dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Jarom%C3%ADr_Erben.

⁵² Karel Havlíček Borovský [cit. 2016-07-15] dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Havl%C3%AD%C4%8Dek_Borovsk%C3%BD.

⁵³ Josef Holeček, [cit. 2016-07-15] dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Hole%C4%8Dek

proti němu, bylo předloženo přes sto článků, v nichž bylo zachyceno jeho kacířské myšlení. Ve své závěrečné řeči před účastníky koncilu odmítl odvolat své názory a dokonce kritizoval i nespravedlivé odsouzení Mistra Jana Husa. Jeronýma Pražského tak 30. května 1316 potkal tentýž osud jako jeho předchůdce. Od svého vzniku v roce 1920 nese ulice jeho jméno.⁵⁴

Kamarýtova ulice

Ulice leží v nově se rozrůstající čtvrti města nedaleko vodní nádrže Jordán, spojující ulice *Dobrovského* a *Kollárovu*. Své pojmenování získala v roce 1920 po Josefu Vlastimilovi Kamarýtovi (1797–1833), jihočeském rodákovi katolickém knězi, básníkovi a vlastenci. Kamarýt se po studiích a po vysvěcení na kněze usadil v Táboře jako kaplan, později byl přeložen na farnost do nedalekých Klokot. V rámci svého povolání kněze navštěvoval nemocné trpící cholerou, sám této pak nemoci podlehl. Je pochován na starém hřbitově nedaleko hradu Kotnov.⁵⁵ Ulice připomíná Kamarýtovo jméno dodnes.

Kánišova ulice

Kánišova ulice leží v podhradí starého města a kolmo prochází od *Příběnické ulice* přes *Laudovu* až k *Tismenické*. Své jméno nese od roku 1935 do současnosti a připomíná jméno Petra Kániše († 1421). Kániš byl významný husitský kněz, který stál u vzniku středověké gnostické sekty adamitů. Pobýval v Sezimově Ústí, v Táboře a v roce 1421 odešel společně s celou sektou do Příběnic. Téhož roku byl Kániš spolu s dalšími představiteli adamitů upálen v Klokotech jako kacíř.⁵⁶

Kollárova ulice

Kollárova ulice se nachází v nové části města, vede od dnešní třídy *9. května* směrem k vodní nádrži Jordán a kolmo jí prochází ulice *Smetanova*. Své jméno dostala v roce 1920 po Jáně Kollárovi (1793–1852), slovenském básníkovi, historikovi a evangelickém knězi, píšícím česky, významné osobnosti českého i slovenského

⁵⁴ Jeroným Pražský [cit. 2016-07-15], dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Jeron%C3%BDm_Pra%C5%BEsk%C3%BD.

⁵⁵ Josef Vlastimil Kamarýt [cit. 2016-07-15], dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Vlastimil_Kamar%C3%BDt

⁵⁶ Petr Kániš cit. 21. 7. 2016 dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Petr_K%C3%A1ni%C5%A1.

národního obrození. Mezi jeho nejznámější díla patří *Slávy dcera*. S městem Tábor nemá básník žádnou spojitost, přesto má svou ulici v Táboře do současnosti.

Komenského náměstí

Změna z dřívějšího *Školního náměstí* nastala v roce 1920, kdy bylo náměstí nazváno po Janu Amosi Komenském. Náměstí stálo hned při ulici, jež nesla v názvu také jméno tohoto českého pedagoga. Další změna nastala v roce 1935, kdy bylo prostoru navráceno původní pojmenování (*Školní náměstí*).

Korandova ulice

Ulice motivovaná osobou radikálního husitského duchovního a politického vůdce táboritů, Václavem Korandou starším († 1453). V roce 1419 odešel spolu s Janem Žižkou do města Tábor, kde se stal jedním z nejradikálnějších tábořských kněží. Korandova ulice stojí od roku 1935 ve vilové čtvrti v podhradí města až do současnosti.

Masarykovo náměstí

V roce 1920 došlo nejen k pojmenování nových ulic, ale i k přejmenování již stávajících. Dříve *Klášterní náměstí* získalo nové pojmenování po prvním československém prezidentu Tomáši Garrigovi Masarykovi jako projev úcty, což dokazuje i fakt, že *Klášterní náměstí* bývalo v Táboře vždy špinavé, ale při pojmenování po osvoboditeli byl tento stav nemyslitelný, a proto se snažili toto místo udržovat v čistotě. Po změnách v pojmenování veřejných prostranství v roce 1935 byl tomuto náměstí udělen název *nám. Mikuláše z Husi*. Patřil k prvním hejtmanům města Tábora, byl to český zeman a husitský válečník, zemřel na následky jednoho ze zranění v počátcích husitských válek⁵⁷.

Masarykovo nábřeží

V roce 1935 se tatíček Masaryk z tábořských veřejných prostranství nevymizel, ale ze starého města se přesunul na nábřeží podél vodní nádrže Jordán, konkrétně do míst od reálného gymnázia po sladovnu.

⁵⁷ Mikuláš z Husi, cit 18. 7. 2016 dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Mikul%C3%A1%C5%A1_z_Husi.

Most Antonína Švehly

Mezi zkoumané názvy jsme zahrnuli i jediný most přes řeku Lužnici. Byl postaven u bývalého místa, které bylo známo jako *U Převozníka* a navazoval na *Bechyňskou ulici*, která vedla přes celou vilovou čtvrť až ke starému městu. 23. září 1935 získal nově postavený most jméno po Antonínu Švehlovi (1873 – 1933). Byl to československý politik a předseda agrární strany, 28. října 1918 se podílel na vyhlášení samostatného státu a na podobě československé ústavy schválené o dva roky později. Jméno Antonína Švehly připomíná most až do současnosti.

Nerudova ulice

Mezi další nově vzniklé ulice se řadí ulice inspirovaná vůdčí osobnosti generace májovců, spisovatele Jana Nerudy (1834 -1891). Leží v nově budované části města nedaleko nádraží a spojuje ulici *Jeronýmovu* s *Husovým parkem*. Nerudova ulice trvá ve městě již od roku 1920 dosud.

Purkyňova ulice

Purkyňova ulice spojuje dnešní *Husův park* nedaleko nádraží s ulicí *Budějovickou*. Nese jméno Jana Evangelisty Purkyně (1787 – 1869) českého biologa, ale také básníka a filozofa. Své jméno ulice nese od roku 1920 do současnosti.

Riegrovo náměstí

Již počátkem 20. století si na dobových mapách nedaleko nově vybudovaného nádraží můžeme všimnout novoměstského parku. V roce 1920 získal jméno po významném českém politikovi a spoluzakladateli staročeské strany Františku Ladislavu Riegrovi. Riegrovo náměstí na tomto místě však nevydrželo dlouho, již v roce 1928, kdy byla do parku postavena socha Mistra Jana Husa od sochaře Františka Bílka, došlo k výměně názvů a *Riegrovo náměstí* bylo nahrazeno za *náměstí Husovo* (do této chvíle bylo podle Jana Husa pojmenováno náměstí mezi starým a novým městem, dnes *nám. Františka Křížíka*). Riegrovo jméno však z tábořských ulic nezmizelo, ale nahradilo právě uvolněné místo v prostoru na hranici starého a nového města. V okolí parku se nacházel komplex státních domů, ale mimo jiné i státní tabáková továrna, dnes úřad práce, budova je tábořskými občany nazývaná až do současnosti jako „Tabačka“.

Roháčova ulice

Mezi nově pojmenované ulice patří i Roháčova. Leží rovnoběžně s dnešní *třídou 9. května* a spojuje ulici *Dobrovského* a *Kollárovu*. Motivací k pojmenování byl jeden z předních představitelů husitských válek, Jan Roháč z Dubé (asi 1374 – 1437). Patřil mezi nejbližší straníky Jana Žižky, po bitvě u Lipan se ujal ve funkci hejtmana vedení tábořské obce. Ulice byla pojmenována v roce 1920 a od té doby nebyl její název přejmenován.

Smetanova ulice

Smetanova ulice se nachází na okraji nové části města nedaleko od vodní nádrže Jordán. Jako jedna z mála tábořských ulic nese jméno po českém hudebním skladateli, Bedřichu Smetanovi (1824 – 1884). Ovšem i tohoto umělce řadíme mezi představitele českého národního obrození. Mezi jeho nejznámější skladby patří *Prodaná nevěsta* nebo *Libuše*. Pro naše zkoumané město můžeme připomenout Smetanův cyklus symfonických básní oslavující krásu a dějiny české země *Má vlast* (báseň Tábor zkomponoval v roce 1878).

Šafaříkova ulice

Po slovensky písničím spisovateli, historikovi a jazykovědci Pavlu Josefu Šafaříkovi je pojmenována ulice, která leží takřka na okraji nového města a kolmo prochází *Husovým náměstím*. Byla pojmenována v roce 1920 a od té doby si toto pojmenování zachovala.⁵⁸

Štítného ulice

Štítného ulice vychází z *ulice Budějovická* a ústí již do další části města, kterou jsem se v diplomové práci nezabývala. Jedná se o krátkou ulici na okraji zkoumané oblasti, která nese jméno po historické osobnosti z přelomu 14. a 15. století Tomáši Štítném ze Štítného. Byl to spisovatel a kazatel, řadíme ho mezi předchůdce Jana Husa. Ulice se od svého vzniku v roce 1920 nepřejmenovala.

⁵⁸ Pavel Josef Šafařík, [cit. 2016-07-15], dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Pavel_Josef_%C5%A0afa%C5%99%C3%ADk.

Švamberkova

Krátká ulice nacházející se ve vilové čtvrti v Podhradí nese jméno pravděpodobně po Bohuslavovi ze Švamberka, který za krále Václava IV. zastával úřad nejvyššího komořího a nejvyššího sudího. Později se přidal na stranu husitů a po smrti Jana Žižky se stal jedním z vůdců povstání. Švamberkova ulice od svého vzniku v roce 1935 nebyla přejmenována.⁵⁹

Tomkova

Nedaleko od nádrže Jordán v části Nového města, dnes v těsné blízkosti tábořské botanické zahrady se nachází *Tomkova ulice*. Pojmenována byla v roce 1935 a od té doby svůj název nezměnila. Odkazuje k českému historiku a politikovi Václavu Vladivojovi Tomkovi (1818–1905), který proslul svým několikasvazkovým dílem *Dějepis města Prahy*.⁶⁰

Třebízského

Třebízského ulice se nachází v oblasti Nového města nedaleko a leží rovnoběžně pod dnešní ulicí *Budějovickou*. Svě jméno získala v rámci velkého pojmenování v roce 1935 a od té doby nese svůj název. Připomíná osobnost Václava Beneše Třebízského (1849 – 1884) českého spisovatele a katolického kněze.

Třída Československých legií

Pojmenování hlavní pěší komunikace mezi starým městem a nádražím prošlo v roce 1920 velkou změnou. Dříve neutrální pojmenování podle toho, kam ulice směřovala, *Nádražní třída*, se změnilo a ulice získala název *třída Československých legií*, což je označení používané pro jednotky dobrovolníků z řad Čechoslováků, kteří se zúčastnili zahraničního vojenského odboje za první světové války především v Rusku, ve Francii a v Itálii. Zvolením tohoto názvu došlo k vyjádření úcty Československým vojákům. Ulice se v rámci tohoto období již nezměnila.

⁵⁹ Páni ze Švamberka [cit. 2016-07-15], dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/P%C3%A1ni_ze_%C5%A0vamberka.

⁶⁰ Václav Vladivoj Tomek [cit. 2016-07-15], dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1clav_Vladivoj_Tomek.

Třída Edvarda Beneše

V roce 1935 byla pojmenována silnice vedoucí z *náměstí Františka Křižíka* směrem na Prahu po Edvardu Benešovi (1884 – 1948), druhém československém prezidentu, který byl ve funkci v letech 1935 – 1938, resp. Až do roku 1948, ale od konce třicátých let působil v exilu. Beneš je spojen i s Tábořem, v nedalekém Sezimově Ústí pobýval se svou manželkou Hanou Benešovou ve své vile.⁶¹

Tyršova ulice

Tyršova ulice vznikla v roce 1920 a vede od *třídy 9. května* přímo k budově tábořské sokolovny. Dr. Miroslav Tyrš byl český národní obrozenec, který se podílel na vzniku organizovaného tělovýchovného hnutí v Čechách, Sokol.

Veleslavínova

V roce 1920 byla pojmenována ulice vycházející z *Husova náměstí* směrem k *Budějovické ulici*. Nesla jméno jednoho z nejvýznamnějších českých renesančních humanistů Daniela Adama z Veleslavína (1546 – 1599).

Vítkova

Vítkova ulice spojuje ulici *Příběnickou* a *Bechyňskou*, našli bychom ji v podhradí starého města. Přejmenována byla v roce 1920 z původní ulice *U vily ředitele Prehlika*. *Vítkova ulice* je pojmenována po Vítkovcích, kteří měli významné postavení v této oblasti jižních Čech, patrně po Vítkovi z Prčice či jeho synovi, Vítkovi z Klokot, předkovi pánů z Landštejna.

Wilsonova třída

Na schůzi městského zastupitelstva 30. října v roce 1918 byla odsouhlasena změna názvu dřívější *Budějovické ulice*, dnes hlavní dopravní tepny přes centrum města Tábořa. Nové jméno jí věnovali tábořští zastupitelé po americkém prezidentovi z vděčnosti za pomoc při boji za svobodu. Thomas Woodrow Wilson byl 28. prezident Spojených států amerických, ve funkci byl od roku 1913 do roku 1921. Ulice nesla jeho jméno do roku 1939, kdy se vrátila ke svému původnímu pojmenování *Budějovická*, po

⁶¹ Edvard Beneš, [cit. 2016-07-15] dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Edvard_Bene%C5%A1.

druhé světové válce došlo znovu k výměně těchto názvů a nakrátko nesla znovu název po prezidentu *Wilsonovi*.

Zbyňkova

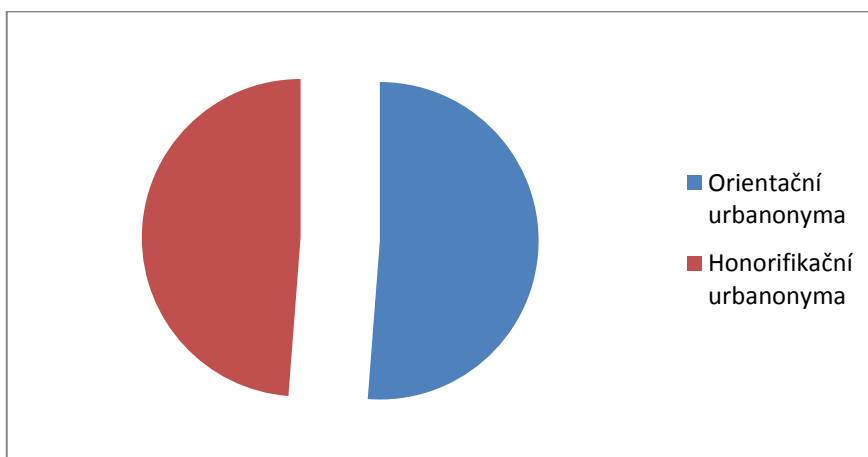
Ulice se nachází ve vilové čtvrti v podhradí starého města. *Zbyňkova ulice* je pojmenována po jednom z prvních táborských hejtmanů Zbyňkovi Buchovcovi z Buchova, který tuto funkci vykonával společně s dalšími třemi muži po založení Tábora roku 1420. Od svého vzniku v roce 1920 nebyla ulice přejmenována.

7.2.3 Shrnutí

V rámci období mezi léty 1918 až 1938 Tábor získal novou tvář v podobě velkého stavebního rozkvětu a s tím souvisejí i nová pojmenování. Došlo i k prvním zásadním změnám v oficiálních názvech. V celém sledovaném období se zvýšil počet ulic v centru města, což dokazuje 79 pojmenování ulic a náměstí.

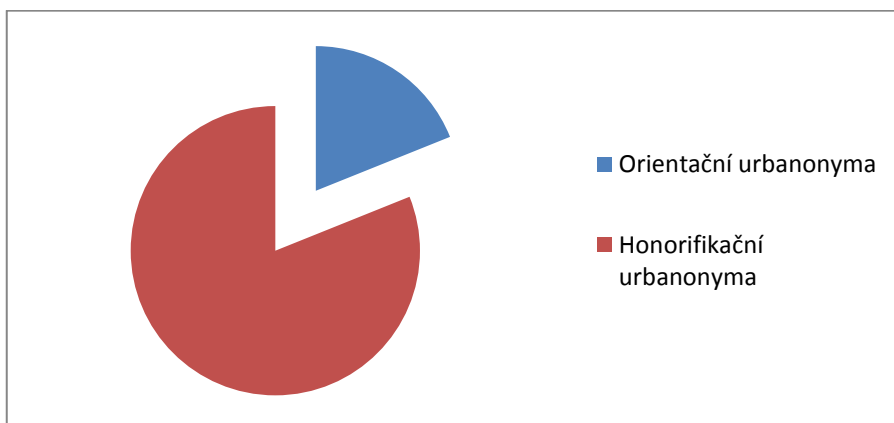
První změna, které si můžeme všimnout oproti minulému období, je vysoká míra honorifikačních pojmenování. Pokud bychom se podívali na urbanonyma jako na celek, pak v porovnání s minulým grafem převažují neustále orientační urbanonyma, avšak nárůstem nových a především honorifikačních urbanonym se tento počet takřka vyrovnal.

Graf č. 4: Znázornění celkového poměru mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v období od roku 1918 do roku 1938

Pokud bychom se ptali po tom, jaký poměr uličního názvosloví mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu byl pouze v tomto období mezi novými názvy, graf by vypadal následovně. Podle očekávání by více jak dvě třetiny tvořily názvy honorifikačního typu.

Graf č. 5: Poměr mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1918 do roku 1938

Přejmenování nastalo v osmi případech a pouze ve dvou z nich došlo ke změně názvu na orientační urbanonymum. V ostatních případech bylo nově pojmenované urbanonymum honorifikačního typu. Ve dvou případech došlo během sledovaného období k dvojitému přejmenování, konkrétně u *Školního náměstí*, které se přejmenovalo a zároveň se mu stihl navrátit původní název, a u původního *Kláštevního náměstí*.

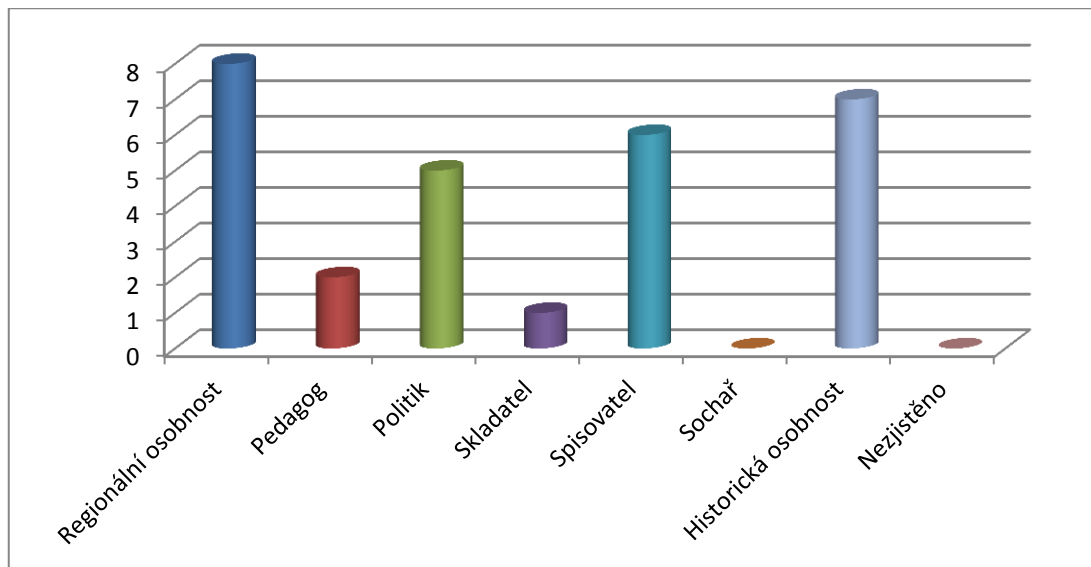
Tabulka č. 2: Zobrazení původních a nových pojmenování od roku 1918 do roku 1938

Původní pojmenování		Nové pojmenování
<i>Komenského ulice</i>	-	<i>Na Parkánech</i>
<i>nám. Československé republiky</i>	-	<i>Žižkovo náměstí</i>
<i>Školní náměstí</i>	<i>Komenského náměstí</i>	<i>Školní náměstí</i>
<i>Klášterní náměstí</i>	<i>Masarykovo náměstí</i>	<i>Náměstí Mikuláše z Husi</i>
<i>Riegrovo náměstí</i>	-	<i>Husovo náměstí</i>
<i>Husovo náměstí</i>	-	<i>Riegrovo náměstí</i>
<i>Nádražní</i>	-	<i>třída Československých legií</i>
<i>Budějovická</i>	-	<i>Wilsonova</i>
<i>U Novákovy vily</i>	-	<i>Novákova</i>
<i>U vily řid. Prchlíka</i>	-	<i>Vítkova</i>

V rámci urbanonym orientačního typu vznikala pouze urbanonyma motivovaná směrem nebo polohou, z tohoto důvodu neuvádíme ani přehledný graf z tohoto období. Pokud bychom se zaměřili na veškerá urbanonyma, která se ve městě nachází v tomto období, nejvyšší zastoupení by měla právě urbanonyma motivovaná směrem nebo polohou, následovaly by kategorie spadající do původního vztahového modelu „jaký“ a do kategorie motivované původním zaměstnáním obyvatel.

Velmi zajímavé je i srovnání v rámci nově vzniklých honorifikačních urbanonym, kým byla motivována. V našem případě vznikaly nejčastěji ulice motivované regionální osobností. Další silně zastoupenou kategorií byla urbanonyma motivovaná spisovatelem, a to zejména z české kulturní historie 19. století a dále historickými postavami spjatými s husitstvím.

Graf č. 6: Zobrazuje zastoupení jednotlivých kategorií v rámci honorifikačního typu v období od roku 1918 do roku 1938

7.3 Uliční názvosloví od roku 1938 do roku 1945

V této době dochází v rámci centra města Tábor především k přejmenování ulic, které je spjato zejména s německou okupací. Od března 1939 byl v českých zemích vyhlášen protektorát Čechy a Morava a okupace Německem. S tím souvisela i povinnost označovat ulice dvojjazyčnými tabulkami, mizí uliční názvy spjaté s dobou první republiky. Veškeré názvy ulic byly kontrolovány vyššími orgány, a to oberlandrátem, obvodem vrchního zemského rady, pod který spadaly další okolní obce, právě tento úřad sídlil v Táboře. Bylo nařízeno odevzdat seznam všech obcí spadajících pod tábořský obvod s připojeným seznamem pojmenování veřejných prostranství. Nepřeložitelné názvy měly být alespoň označeny bez české diakritiky s německým pravopisem.

Pokud došlo k přejmenování, volili se proto neutrální názvy nebo se vracelo ke zcela původním pojmenováním.

7.3.1 Urbanonyma orientačního typu

- **urbanonyma, která jsou motivována směrem nebo polohou**

Budějovická ulice (Budweiser strasse)

V roce 1939 došlo k dalšímu přejmenování této hlavní ulice, dříve *Wilsonova* se vrátila ke svému původnímu pojmenování podle směru do Českých Budějovic na *ulici Budějovickou*, v některých pramenech v tomto období je zapisována pod německým názvem *Budweiser strasse*.

Klášterní náměstí (Kloster platz)

V roce 1942 došlo k navrácení původního názvu prostranství na starém městě. Toto místo neslo postupně tři názvy, a to původní *Klášterní náměstí*, poté *Masarykovo náměstí* a v tomto sledovaném období bylo přejmenováno z posledního názvu *náměstí Mikuláše z Husi* zpět na *Klášterní náměstí*.

Pražská ulice (Pragerstrasse)

Pražská ulice se nacházela v centru starého města již dříve, vycházela z *Žižkova náměstí* a končila u bývalé Pražské brány, v místech dnešního městského divadla, kde navazovala na *ulici Palackého*, která dále pokračovala až k *Riegrovu náměstí*, dnešnímu *nám. Františka Křižíka*. V roce 1942, konkrétně 10. června byla *Pražská ulice*

prodloužena od náměstí ve středu města až po náměstí, kde začínalo Nové město. Ulice *Palackého* tak po dobu 2. světové války vymizela z tábořských ulic a nahradilo ji neutrální směrové pojmenování.

- **urbanonyma, která spadají do původního vztahového modelu „jaký“**

V tomto období se neuplatňuje žádné urbanonymum, které spadá do kategorie s původním vztahovým modelem „jaký“.

- **urbanonyma, která jsou motivována původním zaměstnáním nebo národností obyvatel**

Na Vrtačkách

Na začátku dvacátých let 20. století se v západní části Nového města, mezi hlavní komunikací, v té době *ulicí Nádražní*, dnes *tř. 9. května* a Jordánem nacházely především zahrady, celý tento prostor byl mezi tábořskými občany známý pod názvem Vrtačky, uvádí ho tak i dobové plány města. Důvodem tohoto pojmenování je, to že se v těchto místech vrtalo dřevěné vodovodní potrubí, kterým byla na tábořském Starém městě rozváděna voda z Jordánu přes vodárenskou věž do jednotlivých kašen.⁶²

- **urbanonyma, která jsou motivována funkcí**

V rámci tohoto období se proměnil název jediného urbanonyma, které spadá do kategorie motivované funkcí mezi urbanonyma honorifikačního typu, proto se v době od roku 1939 – 1945 neuplatňuje tato kategorie.

7.3.2 Urbanonyma honorifikačního typu

- **motivovaná osobností celorepublikového nebo regionálního významu**

Bílková ulice

Ulice připomínající jméno chýnovského rodáka, grafika a sochaře Františka Bílka (1872 – 1941) se nachází v dříve pojmenované ulici Miroslava Tyrše a vede k tábořské sokolovně. Ulice byla přejmenována 29. ledna 1942.

⁶² ZITA, S., Tábořskou ulici Na Vrtačkách dostal po druhé světové válce popravený spisovatel Vladislav Vančura, Tábořský deník, roč. 19, č. 65, 18. 03. 2010, s. 2.

Mozartova ulice (Mozart strasse)

29. ledna v roce 1942 se změnilo pojmenování dříve *Fügnerovy ulice*, která u tábořské budovy sokola symbolicky nesla jméno jednoho ze zakladatelů na ulici rakouského klasicistního hudebního skladatele *Mozarta*, celým jménem Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791), byl geniální klavírní virtuos, za svého života složil 626 děl⁶³. V názvu ulice však Mozartovo jméno nebylo nijak dlouho, po ukončení 2. světové války bylo ulici navraceno její původní jméno *Fügnerova*.

Myslbekova ulice (Myslbek gasse)

Stejně jako ve výše zmíněné *Mozartově ulici* došlo i ve dříve nazvané *ulici Kvapilově*, ke změně pojmenování pouze v rámci válečného období, po roce 1945 byl opět ulici navrácen původní název. Ulice leží nedaleko Sokolského nábřeží mimo centrum města. Původně *Kvapilova ulice* dostala v roce 1942 jméno *Myslbekova* po významném českém sochaři Josefu Václavu Myslbekovi (1848 – 1922).⁶⁴

nábřeží Reinharda Heydricha (Reinhard Heydrich ufer)

Krátce po atentátu na jednoho z nejvyšších představitelů státu, 30. května 1943 bylo s velkou slávou přejmenováno *Jordánské nábřeží* na „*Reinhard Heydrich Ufer*“ neboli *nábřeží Reinharda Heydricha*. Vládní komisař vyzval tábořské občany, aby se zúčastnili tohoto slavnostního přejmenování, ovšem účast nakonec nebyla, tak hojná jak by si představitelé přáli. Reinhard Heydrich (1904 – 1942) byl v letech 1941 – 1942 zastupující říšský protektor Protektorátu Čechy a Morava, nacista a spolupracovník Heinricha Himmlera, třetí nejvyšší představitel SS. 27. května 1942 byl na jeho osobu v Praze spáchán atentát, na jehož následky začátkem června 1942 zemřel.⁶⁵

Rejlkovo náměstí

Dříve *Tržní náměstí* změnilo před 2. světovou válkou své pojmenování podle funkce, která se v těchto místech odehrávala na honorifikační pojmenování podle Josefa Rejčka (1888 – 1958). Rejček byl tábořský rodák, překladatel z francouzštiny, vystudoval

⁶³ Wolfgang Amadeus Mozart, [cit. 2016-07-17], dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Wolfgang_Amadeus_Mozart.

⁶⁴ Josef Václav Myslbek [cit. 2016-07-17], dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_V%C3%A1clav_MyslbeK.

⁶⁵ Reinhard Heydrich cit. 21. 7. 2016 dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Reinhard_Heydrich.

gymnázium v Táboře. Analogicky stejným způsobem byla přejmenována ulice *Pod Tržním náměstím* na ulici *Pod Rejlkovým náměstím*.

Ulice krále Václava IV. (König Wenzel IV.)

Ulice se nachází ve vilové čtvrti v Podhradí města. Pojmenována je podle syna Karla IV. a Anny Svídnické, Karlovy třetí manželky. Václav zpočátku podporoval Jana Husa, což vyvrcholilo kritikou odpustků, velká kritika i přínos pro královskou pokladnu dovedla Václava k jeho opětovnému potvrzení. Vládu Václava IV. zastínil spíše dobový vznik husitství.

Viktoria strasse

Dříve *Třída československých legií* se na krátkou dobu stala *Viktoria strasse*. Nese název po jednom z hesel za Protektorátu, a to „V jako vítězství“, poprvé zaznělo v podobě hlášení z Londýna počátkem roku 1941 od belgického emigranta Victora de Laveleye, který skrze vysílání vyzval krajany, aby znamením „V“ vyjádřili podporu ve vítězství Spojenců. „V“ byl tedy symbol víry ve vítězství Velkoněmecké říše, jak hlásala hesla v protektorátních listech a plakátech a již v létě 1941 byl Protektorát plný malovaného vápnem „V“. Ovšem v ulicích vydržel tento název do sklonku 2. světové války, kdy tato ulice opět změnila jméno.⁶⁶

- **Urbanonyma abstraktních hodnot**

Do kategorie abstraktních hodnot nespadá žádné pojmenování v rámci sledované oblasti.

- **Urbanonyma významných dní vázaných k historii státu či samotného města**

V této době není prozatím žádné urbanonymum, které by spadalo do kategorie odkazující k významnému dni.

7.3.3 Shrnutí

V této době v rámci Starého města, Nového města a Podhradí již nevznikají nové ulice, ale některé bylo potřeba z politických důvodů přejmenovat. Během druhé světové války došlo k přejmenování celkem 10 ulic a náměstí. Ve dvou případech bylo zvoleno

⁶⁶ *Akce Victoria a její ohlas v Protektorátě*, [cit. 2016-07-17], dostupné z <http://www.fronta.cz/akce-victoria-a-jeji-ohlas-v-protektorate>.

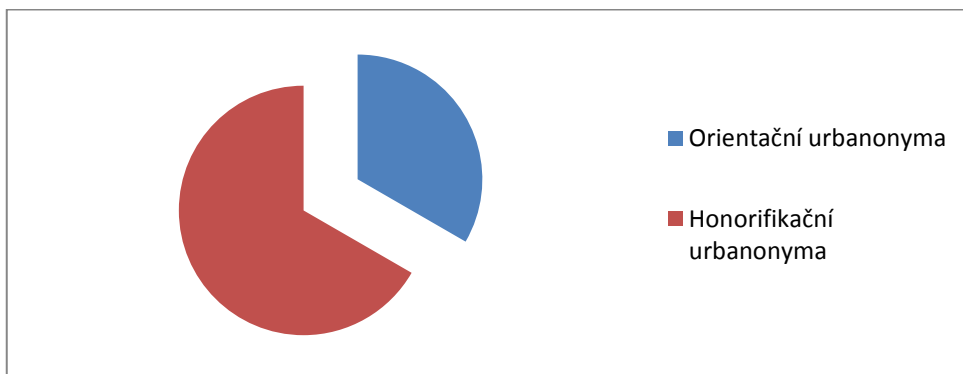
pojmenování původní (*Budějovická ulice, Klášterní náměstí*). V jednom případě bylo zvoleno pojmenování reagující na aktuální politickou událost, a to krátce po atentátu na říšského protektora bylo přejmenováno *Jordánské nábřeží* na *nábřeží Reinharda Heydricha*. Přesto nebylo přejmenování všech ulic podle osobností spjatých s první republikou dokončeno důsledně, například vedlejší nábřeží a hráz Jordánu nesla jméno *Dr. Edvarda Beneše*.

Tabulka č. 3: Zobrazení původních a nových pojmenování od roku 1938 do roku 1945

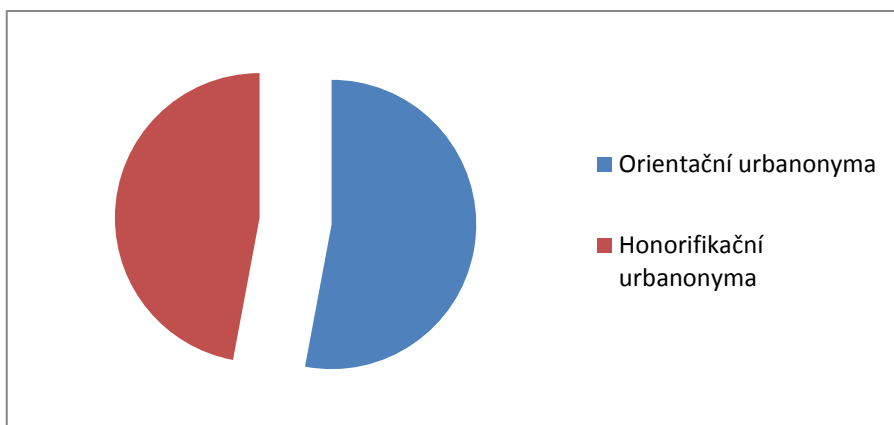
Původní pojmenování	Nové pojmenování
<i>Wilsonova třída</i>	<i>Budějovická ulice</i>
<i>nám. Mikuláše z Husi</i>	<i>Klášterní náměstí</i>
<i>Palackého ulice</i>	<i>Pražská ulice</i>
<i>Tyršova ulice</i>	<i>Bílkova ulice</i>
<i>Fügnerova ulice</i>	<i>Mozartova ulice</i>
<i>Kvapilova ulice</i>	<i>Myslbekova ulice</i>
<i>Jordánské nábřeží</i>	<i>nábřeží Reinharda Heydricha</i>
<i>Tržní náměstí</i>	<i>Rejlkovo náměstí</i>
<i>Pod Tržním náměstím</i>	<i>Pod Rejlkovým náměstím</i>
<i>třída Československých legií</i>	<i>Viktoria Strasse</i>

Poměr mezi orientačními a honorifikačními nově vzniklými názvy je zobrazen v následující tabulce. Převládají názvy honorifikační, ovšem pokud bychom se podívali do grafu, který zobrazuje veškerá urbanonyma zastoupená v této době v celém městě, pořád bude převládat orientační typ a oproti minulému období bude díky přejmenování spíše k orientačním urbanonymům mírně větší i rozdíl.

Graf č. 7: Poměr mezi nově vzniklými urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1938 do roku 1945

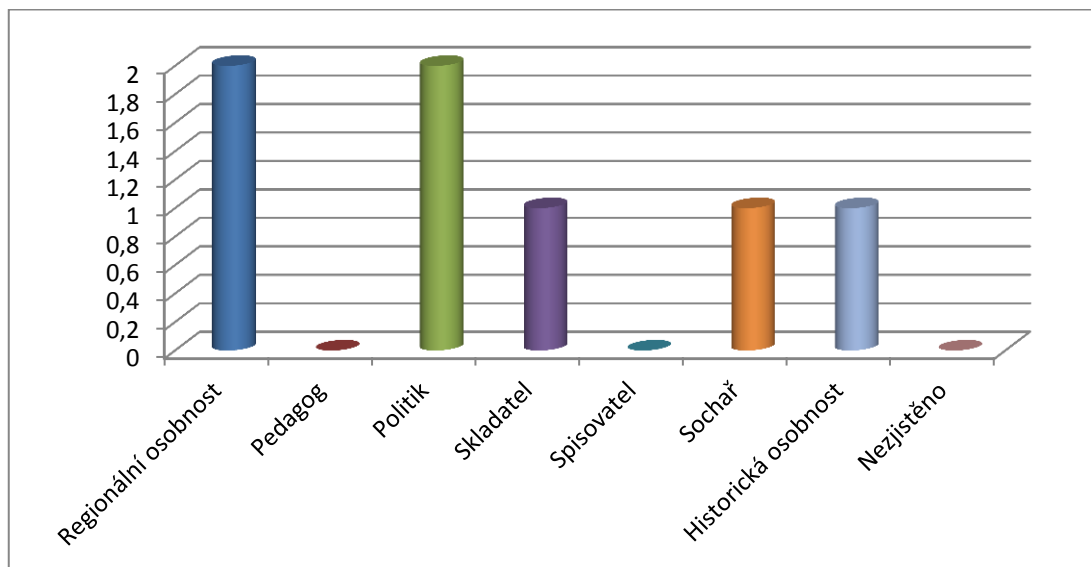

Graf č. 8: Poměr mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1938 do roku 1945

Zastoupení jednotlivých kategorií v rámci honorifikačního typu se oproti minulému období také moc nezměnilo. Mezi nejoblíbenější motivace patří pojmenování prostranství po regionální osobnosti následované spisovateli a historickými osobnostmi.

Graf č. 9: Zobrazuje zastoupení jednotlivých kategorií v rámci honorifikačního typu v rámci období od roku 1938 do roku 1945

7.4 Uliční názvosloví od roku 1948 do roku 1989

V únoru roku 1948 proběhla další razantní změna v uspořádání státu. Nástup komunistické strany se odrazil i v uličním názvosloví, především v užití pojmenování podle předních politických činitelů této strany ve veřejném prostranství. Změny tak byly především honorifikačního původu.

Po smrti Stalina v roce 1953 a následné kritice kultu osobnosti došlo k mírnému uvolnění a nahrazování pojmenování s ním spojeného, což se týkalo i hlavní tábořské pěší třídy centrem Nového města.

Během dlouhé vlády komunistického režimu v Československu proběhl další výrazný mezník v historii státu, a to rok 1968 spojený s Pražským jarem, tedy postupným uvolňováním, které bylo potlačeno vstupem sovětských vojsk a vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Tento mezník ovšem nezpůsobil žádnou změnu ve zkoumané oblasti města.

7.4.1 Urbanonyma orientačního typu

- **urbanonyma, která spadají do původního vztahového modelu „jaký“**

V rámci tohoto období se neuplatňuje v centru města Tábor žádné nové nebo nově pojmenované urbanonymum, které spadá do této kategorie. Všechna ostatní, která bychom řadili do toho typu, jsem představila v předchozím období a pro tuto chvíli jsou neměnná.

- **urbanonyma, která jsou motivována funkcí**

V tomto období není ve zkoumané oblasti žádné urbanonymum, které je motivované svou funkcí.

- **urbanonyma, která jsou motivována původním zaměstnáním obyvatel**

Do této kategorie nespádají žádná nově vytvořená nebo změněná urbanonyma. Ta, která ve městě nalezneme, jsou představena a nezměněna z předešlého období.

- **urbanonyma, která jsou motivována směrem nebo polohou**

Pod Parkány

Ulice *Pod Parkány* se nachází na jižní straně Starého města, vychází z ulice *Na Parkánech* a směřuje k *Lužnické ulici*. Pojmenována byla po druhé světové válce.

Jordánské nábřeží

Po druhé světové válce bylo přejmenováno z *nábřeží Reinharda Heydricha* zpět na *Jordánské nábřeží*. Nedlouho na to, v roce 1948 získalo nábřeží název vyjadřující úctu k účastníkům první světové války a bylo nazváno *nábřežím Československých legií*. V padesátých letech došlo k dalšímu přejmenování nábřeží podél břehu nádrže Jordán od reálného gymnázia po sladovnu a získalo zpět své neutrální pojmenování podle nádrže, vedle které se nachází na *Jordánské*.

7.4.2 Urbanonyma honorifikačního typu

- **osobností celorepublikového nebo regionálního významu,**

Farského

Ulice Karla Farského vznikla z části *Fügnerovy ulice* od tehdejší zemědělské pojišťovny po ústí bývalé Stalinovy třídy, dnes *9. května*. V červnu roku 1947 podala Rada starších Církve československé husitské žádost táborskému národnímu výboru o pojmenování původní ulice po ThDr. Karlu Farském (1880 – 1927), zakladateli Církve československé husitské. Tomuto návrhu bylo 15. září 1947 vyhověno a od té doby se název této ulice nezměnil.

Martínka Húsky

Ulice se nachází v centru Starého města a vychází z jednoho rohu *Žižkova náměstí*. Dříve se ulice nazývala *Mariánskou*, od konce 2. světové války do současnosti nese název po jednom z vůdců táborských adamtů Martinu Houskovi, pro své byl mládí zapisován jako *Martínek* s přízviskem ve staročeském znění *Húska*. Po velké pohromě adamtů v roce 1421, kdy bylo několik desítek členů pozatýkáno, a upáleno se uchýlil z okolí Tábora do Chrudimi, ovšem i on byl zajat, vězněn a protože se odmítal vzdát své víry, byl upálen jako kacíř.

Náměstí V. I. Lenina

Počátkem roku 1949 bylo dříve *Rašínovo náměstí* přejmenováno na *náměstí V. I. Lenina*. Vladimír Iljič Uljanov, který přijal přezdívku Lenin (1870 – 1924) byl ruský komunistický politik, revolucionář a vůdce Bolševické strany. Stál v čele Velké říjnové socialistické revoluce v Rusku v roce 1917. Je všeobecně považován na zakladatele

Sovětského svazu. Jméno tohoto politika si táborští na tomto místě připomínali od roku 1949 až do dalšího přejmenování v roce 1990.

Nedbalova ulice

Nedaleko reálného gymnázia na okraji nového města je ulice pojmenována po táborském rodákovi Oskaru Nedbalovi (1874 – 1930). Byl to český hudební skladatel, dirigent a violista. Město Tábor si umělce připomíná na několika institucích. Již od třicátých let 20. století nese jeho jméno Základní škola umělecká, od devadesátých bylo přejmenováno městské divadlo na divadlo Oskara Nedbala. V *Palackého ulici* je možné spatřit pamětní desku, která je umístěna na jeho rodném domě.⁶⁷

Štefánikova ulice

Dříve *Dvořákova ulice*, lemující nábřeží vodní nádrže od Jordánské hráze směrem k plovárně, byla v roce 1948 změněna na *ulici Štefánikovu*, po slovenském politikovi, generálu PhDr. Milanu Rastislavu Štefánikovi (1880 – 1919), který za první světové války organizoval československé legie v zahraničí. Od šedesátých let nese ulice *název U Stadionu Míru*, podle jména nedalekého atletického stadionu.

Třída československé armády

Po ukončení války se proměnila další významná komunikace vedoucí do centra Tábora, dříve třída Edvarda Beneše, která vede od dnešního *nám. Františka Křížíka* přes Jordánské nábřeží směrem na Prahu. Při přejmenování nevymizel honorifikační typ urbanonyma. Ulice nyní vyjadřuje úctu ne k jednotlivci, ale k Československé armádě. Pojmenování i v celém složeném názvu armády české i slovenské najdeme v této části města podnes.

Třída Klementa Gottwalda

Na sklonku roku 1948, 21. prosince, byla přejmenována hlavní dopravní tepna vedoucí centrem Tábora směrem na České Budějovice. Krátce po válce nesla ulice název *Wilsonova*, ale známá byla především svým pojmenováním podle směru *Budějovická*.

⁶⁷ Oskar Nedbal, [cit. 2016-07-17], dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Oskar_Nedbal.

Nově získala jméno po právě zvoleném dělnickém prezidentu Československa Klementu Gottwaldovi (1896 – 1953).⁶⁸

Třída Maršála Stalina

10. května 1945 proběhla tábořským tiskem zpráva o přejmenování ulice do té doby *Viktoria strasse*, která procházející středem Nového města na *třidu Maršála Stalina*. Ve své době se jednalo o vcelku pochopitelné rozhodnutí. Téhož dne dopoledne do města vstoupily jednotky Sovětské armády, které obyvatelé vítali jako osvoboditele. Josif Vissarionovič Džugašvili, známý jako Stalin (1878 – 1953) byl generální tajemník Komunistické strany Sovětského svazu.⁶⁹

Valdenská ulice

Dříve ulice *U Nádraží* již dlouhou dobu nazývaná *Valdenská*. Připomíná středověké heretické hnutí založené lyonským kupcem Pierrem de Vaux Valdesem (asi 1140 – 1217), které vycházelo z požadavku chudoby a obecné závaznosti evangelia.⁷⁰

Vančurova

Po druhé světové válce získalo místo na Novém městě dříve nazývané *Na Vrtačkách* název *ulice Vladislava Vančury* (1891–1942). Původně český lékař, známý ovšem spíše jako spisovatel, dramatik a režisér, za okupace vedl ilegální odbojovou organizaci. Byl zatčen a 1. června 1942 popraven v Praze Kobyliších.⁷¹

Habrmanovo nám.

Velmi krátce bylo pojmenováno malé náměstí před dívčí školou *nám. Habrmanovo*. Gustav Habrman (1864–1932) byl český a československý politik, poslanec, senátor a ministr vlád Československé republiky za Československou sociálně demokratickou stranu dělnickou.⁷² Dříve *Školní náměstí* a po několika měsících bylo zpět přistoupeno k navrácení tohoto názvu.

⁶⁸ Klement Gottwald [cit. 2016-07-17] dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Klement_Gottwald.

⁶⁹ Josif Vissarionovič Stalin [cit. 2016-07-17] dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Josif_Vissarionovi%C4%8D_Stalin.

⁷⁰ ŽITA, S., Významný renesanční humanista Veleslavín předal svou ulici sochaři, Tábořský deník, roč. 19, č. 71, 25. 03. 2010, s. 2.

⁷¹ Vladislav Vančura [cit. 2016-07-17] dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Vladislav_Van%C4%8Dura.

⁷² Gustav Habrman, [cit. 2016-07-17] dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Gustav_Habrman.

Laudova ulice

Laudova ulice leží ve vilové čtvrti v podhradí. Své jméno dostala na památku malíře Richarda Laudy (1873–1929), který zde v čp. 1272 bydlel. Dříve se jmenovala ulice *Krále Václava IV.* Lauda byl významný jihočeský malíř a grafik a v díle je zachycoval svůj rodný kraj Jistebnicko a krásy Tábořska. Ulice získala název po druhé světové válce a umělcovo jméno připomíná do současné doby.⁷³

Zápotockého nám.

Prostranství, které se rozprostírá mezi Starým a Novým městem prošlo změnou v každém zásadním období českých dějin. Dříve *Riegrovo náměstí* získalo po 2. světové válce název *Roosweltovo*. V šedesátých letech minulého století si mezi sebou pomyslně předali prostor dnešního *nám. Františka Křižíkova* dva prezidenti a pojmenování se vrátilo ze Spojených států amerických zpět do Čech. Náměstí neslo název po pátém prezidentu československé republiky Antonínu Zápotockém (1884 – 1957).⁷⁴

Žižkova

Po druhé světové válce nastala změna v rámci uličního názvosloví Starého města, kdy byla rozdělena původní dlouhá *Divadelní ulice* na dvě části. Od ulice *Na Parkánech* po *Palackou ulici* se zachoval původní název *Divadelní*, od *Palackého ulice* dál směrem k *Tržnímu náměstí* se ulice nazvala podle Jana Žižky, *Žižkova*.

- **Urbanonyma významných dní vázaných k historii státu či samotného města**

třída 9. května

V roce 1953 po smrti sovětského vůdce Stalina a následné kritice kultu osobnosti došlo k přejmenování hlavní pěší zóny ve městě ze třídy Maršála Stalina na ulici 9. května. Název ulice odkazuje k roku 1945, kdy proběhlo tzv. pražské povstání proti okupantům a v ranních hodinách 9. května vjely do Prahy první sovětské tanky. Do města Tábor se sovětská armáda dostala o den později, tedy 10. října, v rámci zastupitelstva se jednalo i o změně data uličního názvu právě na 10. října.

⁷³ Richard Lauda [cit. 2016-07-17] dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Richard_Lauda.

⁷⁴ Antonín Zápotocký [cit. 2016-07-17] dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Anton%C3%ADn_Z%C3%A1potock%C3%BD.

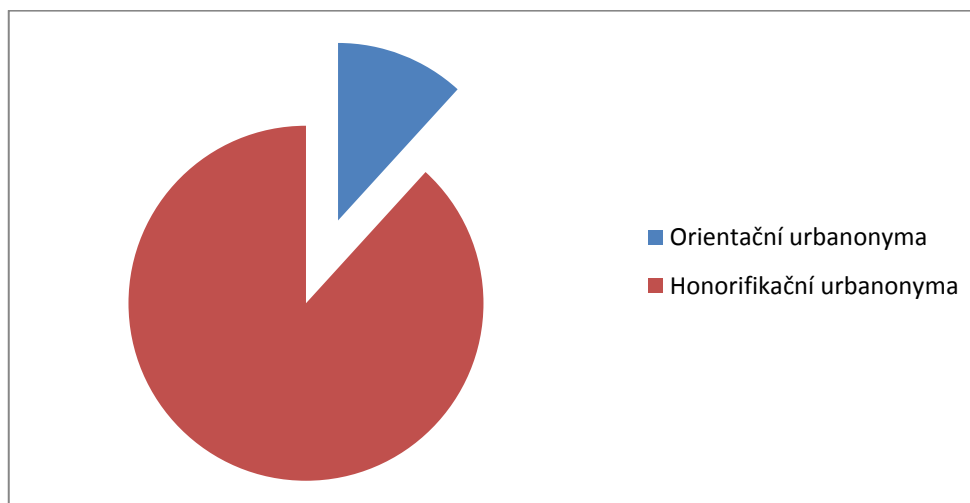
- **Urbanonyma abstraktních hodnot**

V rámci této kategorie se ve městě nevyskytuje žádné urbanonymum.

7.4.3 Shrnutí

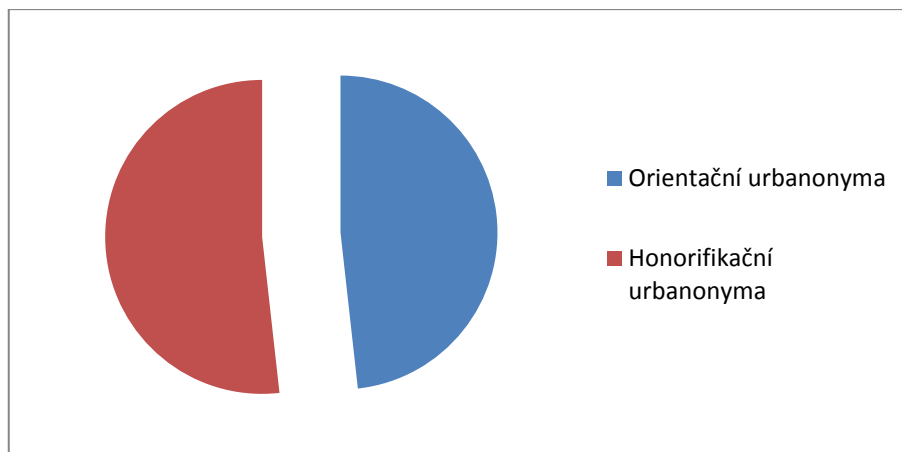
V této době podle předpokladu nastalo velké přejmenování s odkazem k významnému politikovi komunistického režimu nebo jiné osobě spjaté zejména s historií. Dle následujícího grafu se můžeme přesvědčit, že v této době honorifikační názvy výrazně převyšují uliční názvosloví orientačního typu.

Graf č. 10: Poměr mezi nově vzniklými urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1948 do roku 1989

V rámci sledované oblasti města a celkového statistického pohledu na poměr mezi orientačními a honorifikačními názvy na konci 80. let je poměr téměř vyrovnaný, ale poprvé ve zkoumaném období je více honorifikačních názvů než orientačních. Tento stav je způsobený zejména častým přejmenováním právě po nějaké osobě.

Graf č. 11: Poměr mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1948 do roku 1989

V tomto období také dochází k častějšímu několikerému přejmenování. Během let 1948 – 1989 se dokonce třikrát přejmenovalo původně nábřeží Reinharda Heydricha, několikrát bylo přejmenováno i původní Riegrovo náměstí, Školní náměstí nebo Wilsonova třída. Poprvé bylo ve městě v rámci honorifikace také odkázáno k významnému dni, v našem případě k 9. květnu z roku 1945. Níže v tabulce je přehled veškerých změn, které se během toto sledovaného období udály.

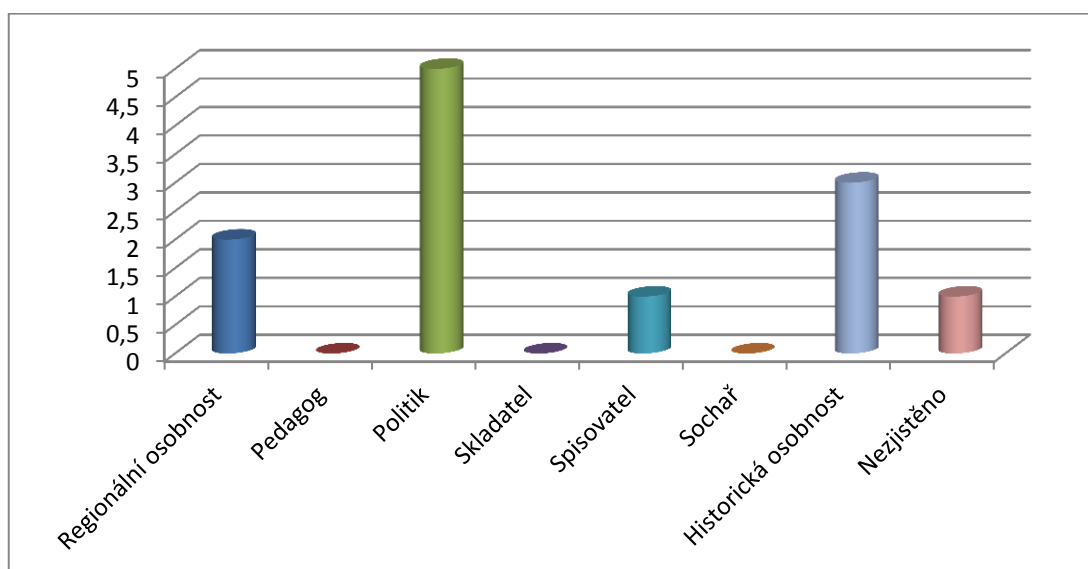
Tabulka č. 4: Zobrazení původních a nových pojmenování od roku 1948 do roku 1989

Původní pojmenování			Nové pojmenování
<i>nábřeží Reinharda Heydricha</i>	<i>Jordánské nábřeží</i>	<i>nábřeží československých legií</i>	<i>Jordánské nábřeží</i>
<i>Divadelní ulice</i>	-	-	<i>Žižkova ulice</i>
<i>Riegrovo náměstí</i>	<i>Roosveltovo náměstí</i>	-	<i>Zápotockého náměstí</i>
<i>ulice Krále Václava IV.</i>	-	-	<i>Laudova ulice</i>
<i>Školní náměstí</i>	<i>Habrmanovo náměstí</i>	-	<i>Školní náměstí</i>
<i>Na Vrtačkách</i>	-	-	<i>ulice Vladislava</i>

			<i>Vančury</i>
<i>Fügnerova ulice</i>	-	-	<i>Farského ulice</i>
<i>Mariánská ulice</i>	-	-	<i>Martínka Húsky</i>
<i>Rašínovo náměstí</i>	-	-	<i>nám. V. I. Lenina</i>
<i>Dvořákova ulice</i>	-	-	<i>Štefánikova ulice</i>
<i>třída Edvarda Beneše</i>	-	-	<i>třída Československé armády</i>
<i>Budějovická ulice</i>	<i>Wilsonova třída</i>	-	<i>třída Klementa Gottwalda</i>
<i>Viktoria strasse</i>	-	-	<i>třída Maršála Stalina</i>
<i>U Nádraží</i>	-	-	<i>Valdenská</i>
<i>třída Maršála Stalina</i>	-	-	<i>9. května</i>

Posledním grafem níže zobrazujeme motivaci při určování nových urbanonym, která byla v tomto období přejmenována. Jednoznačně největší počet nově přejmenovaných veřejných prostranství nesl název po politikovi zejména nějak spojeném se socialistickým režimem. Následovala pojmenování po historické osobnosti.

Graf č. 12: Zobrazuje zastoupení jednotlivých kategorií v rámci honorifikačního typu v rámci období od roku 1948 do roku 1989

7.5 Uliční názvosloví po roce 1989 do současnosti

Časové rozdělení jmen tábořských ulic uzavírá kapitola od převratné revoluce do současnosti. Proběhla 17. listopadu 1989 a vedla ke svržení dosavadního komunistického režimu a politického zřízení. Se změnou režimu přicházejí po roce 1989 i změny uličního názvosloví. Nastaly zejména u pojmenování honorifikačního typu, která odrážela minulost spjatou s komunistickou vládou. Počátkem nového roku, konkrétně 29. ledna 1990, zasedal Městský národní výbor v Táboře ve spolupráci s muzeem Husitského revolučního hnutí, Okresním archivem a Občanským fórem a předložil k diskusi pro širokou veřejnost návrhy na změnu uličního názvosloví. K diskusi vyzvali zejména obyvatelé, kteří ve zmíněných ulicích bydlí. V návrhu na změny byly zohledněny jak názvy historické, tak názvy, jež mají bezprostřední vztah k městu. Obyvatelé mohli své návrhy připomínkovat do poloviny února. Plenární zasedání Městského národního výboru ke konci března schválilo přejmenování celkem osmi ulic, z nich se jich pět týká sledovaného území. Dále byl změněn název *třída Rudé armády* na ulici *Soběslavskou*, ulice *Samopalníků* se nově přejmenovala na *Náchodskou* a ulice *5. pětiletky* dostala jméno *Mírová*. V těchto případech došlo tedy kromě poledního názvu (*Mírová*) k přejmenování na urbanonyma orientačního typu. V rámci tohoto zasedání MěstNV bylo doporučeno dále projednat změnu názvu *Divadla Ivana Olbrachta* na *Divadlo Oskara Nedbala*, tábořského rodáka, jenž se narodil v domě naproti kulturnímu objektu, kde je umístěna i pamětní deska na tohoto hudebního skladatele. Jak již bylo naznačeno, návrhy se často vracely k názvům původním, které byly platné v poválečném období.

7.5.1 Urbanonyma orientačního typu

- **urbanonyma, která jsou motivována směrem nebo polohou**

Budějovická

Dříve *třída Klementa Gottwalda* byla nově přejmenována na *ulici Budějovickou*, jež tento název nesla od svého prvopočátku, kdy navazovala na silnici směřující do Českých Budějovic. V návrhu se uvažovalo pouze o změně k jednomu z původních pojmenování, mluvilo se tedy i o návratu k pojmenování z dvacátých let a zkrátce také po druhé světové válce, kdy ulice nesla jméno *Wilsonova*.

Kostnická

Tato ulička vedoucí z *Pražské ulice* k ulici *Na Parkánech* vznikla z části *Široké ulice*. Přejmenování proběhlo v roce 1992 na počest partnerského města Kostnice. Kostnice je město ležící v Německu u Bodamského jezera. Obě města tvoří partnerství již od poloviny roku 1984, kdy byla podepsána partnerská smlouva, ovšem z české strany kvůli politickému režimu byly osobní kontakty považovány za nežádoucí, proto se spolupráce začala rozvíjet bez omezení až po roce 1989. Obě města jednoznačně svazuje husitská minulost a osobnost této doby, mistr Jan Hus. V centru Kostnice se nachází i tzv. Husův dům, který sehrál hlavní roli při vznikající spolupráci měst.⁷⁵

- **urbanonyma, která jsou motivována funkcí**

Tržní náměstí

V návrhu se uvažovalo o změně k původnímu pojmenování, tedy *Tržní náměstí*, nebo o ponechání současného pojmenování, které nese náměstí již od čtyřicátých let, a to *náměstí Rejlkovo*. V tomto případě se zastupitelstvo usneslo pro navrácení původního názvu tohoto prostranství.

Pod Tržním náměstím

Obdobně jako u samotného náměstí se postupovalo i u pojmenování ulice vedoucí pod tímto prostranstvím podél hradeb. V návrhu se uvažovalo o změně *Pod Tržním náměstím*, nebo o ponechání pojmenování ulice *Pod Rejlkovo náměstí*. Pro zachování shody se rozhodlo i zde o pojmenování analogickým s předchozím případem, tedy pro název *Pod Tržním náměstím*, přestože se nejedná o navrácení k původnímu jménu, protože tato ulice do chvíle, než dostala název *Pod Rejlkovým náměstím*, pojmenována nebyla.

- **urbanonyma, která jsou motivována původním zaměstnáním obyvatel**

Po roce 1990 se neuplatňují žádná nově pojmenovaná nebo přejmenovaná urbanonyma motivovaná původním zaměstnáním obyvatel ve zkoumané oblasti centra města.

- **urbanonyma, která spadají do původního vztahového modelu „jaký“**

⁷⁵ Kramilišová Ivana, Kostnice, oficiální web města Tábor, citováno [cit. 2016-07-17], dostupné z <http://www.taborcz.eu/kostnice/d-10774>.

V současnosti nejsou žádná nová pojmenování, která spadají do této kategorie v rámci středu města Tábora.

7.5.2 Urbanonyma honorifikačního typu

- **motivovaná osobností celorepublikového nebo regionálního významu**

Náměstí Františka Křižíka

Náměstí Františka Křižíka se nachází v samotném centru města, kde se setkává tzv. část starého města s částí novou. Před rokem 1990 neslo prostranství jméno *Zápotockého náměstí*. V návrhu na změnu se nabízelo několik variant. Buďto navrácení k původnímu znění z let 1946–1949, kdy se užíval název *Roosweltovo náměstí*, nebo se uvažovalo o pojmenování *náměstí 28. října*, tedy o pojmenování, které by připomínalo vyhlášení samostatného československého státu. Dalším návrhem, který by vyjadřoval úctu k Československé republice, bylo pojmenování *náměstí Republiky*. Poslední variantou, jež byla zmíněna v návrhu z usnesení městského národního výboru, bylo *náměstí Rýgrovo*⁷⁶, resp. *Riegrovo*, na počest Františka Ladislava Riegra, českého politika a spoluzakladatele Národní staročeské strany⁷⁷. Nakonec byl vybrán zcela odlišný název, a to *náměstí Františka Křižíka*, českého elektrotechnika a vynálezce. Jeho nejznámějším vynálezem byla oblouková lampa, ale na kontě toho má více, např. vynalezl světelnou fontánu a zdokonalil i elektrické tramvaje. Od tramvají byl již krůček k železnici, která ho vždy lákala, v roce 1902 dostal souhlas pro svůj elektrifikační pokus s přestavbou tratě mezi Táborem a Bechyní dlouhou 24 kilometrů. Spojení zprovoznil v roce 1903⁷⁸, čímž se zapsal do dějin města a řadí se mezi osobnosti regionálního významu. František Křižík zemřel v 94 letech v malé obci nedaleko Tábora⁷⁹.

⁷⁶ Přepis z návrhu na změnu pojmenování ulic po roce 1989. (Viz příloha č. 10)

⁷⁷ František Ladislav Rieger cit. [cit. 2016-07-17] dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Franti%C5%A1ek_Ladislav_Rieger

⁷⁸ Elektrická dráha Tábor – Bechyně byla první elektrifikovanou tratí v Česku, která je řazena mezi železniční dráhy. V provozu je od 20. 6. 1903 do současnosti. Nazývána také jako Bechyňská dráha, Bechyňka či Elinka. [cit. 2016-07-17] dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Elektrick%C3%A1_dr%C3%A1ha_T%C3%A1bor%E2%80%93Bechyn%C4%9B.

⁷⁹ František Křižík [cit. 2016-07-17] dostupné z <http://www.taborcz.eu/frantisek-krizik/d-1059>
František Křižík [cit. 2016-07-17] dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Franti%C5%A1ek_K%C5%99i%C5%BE%C3%ADk

Náměstí Tomáše Garriguea Masaryka

Při cestě po *třídě 9. května* směrem do historického centra po pravé straně mineme rozlehlý prostor, jemuž vévodí budovy Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy. Toto dnes šedivé, vybetonované prostranství neslo v minulosti názvy po dvou státnících. Po roce 1989 se začalo i na tomto místě uvažovat o rychlé změně pojmenování, neboť jméno náměstí, které bylo platné, odráželo historii minulého režimu. Před rokem 1989 se užívalo jméno po revolucionáři a prvním předsedovi vlády Sovětského Ruska, *náměstí V. I. Lenina*. V předloženém návrhu byly dvě možnosti změny, a to navrácení k prvnímu pojmenování z dvacátých let, a to k pojmenování *Rašínovo náměstí*, nebo se objevila obměna názvu na *náměstí Svobody*. Tak jako v případech výše i zde směřovali zastupitelé městského národního výboru nové pojmenování k osvobození českých zemí od Rakouska-Uherska v roce 1918. Nakonec se odhlasoval návrh, který odpovídá tomuto konceptu smýšlení a od roku 1990 nese náměstí jméno prvního prezidenta československé republiky *Tomáše Garriguea Masaryka*, za jeho zásluhy pro stát mu byl parlamentem udělen titul „Prezident Osvoboditel“⁸⁰.

7.5.3 Shrnutí

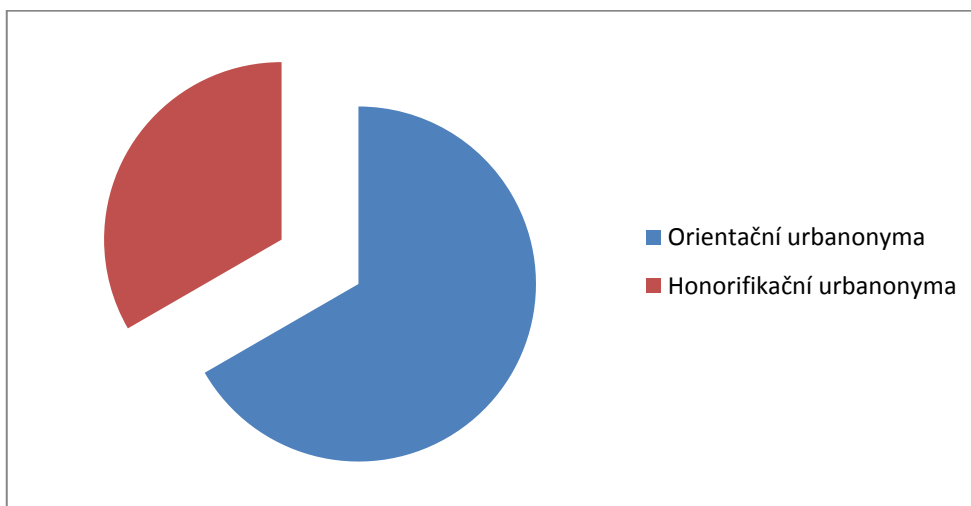
Tak jako v předchozích kapitolách i zde po změně režimu se i v roce 1990 zásadně mění uliční pojmenování, kdy mizí honorifikační označení podle představitelů odkazujících k minulému režimu. V rámci zkoumané oblasti se přejmenování netýkala tolika veřejných prostranství a ulic, jako byly změny zaznamenány na předměstích. Přesto se na Starém a Novém městě měnilo šest uličních názvů. Ve dvou případech se zastupitelstvo shodlo na honorifikačním názvu, v ostatních čtyřech případech bylo přistoupeno k názvům obecnějšího charakteru spadajících do kategorie orientačních urbanonym. Jedna ulice získala své pojmenování až v roce 1992 a neměla blízkou vazbu na proběhnuvší politický převrat. Jde o ulici *Kostnickou*, která byla pojmenována na základě partnerství města Tábor a Kostnice.

V následujícím grafu je znázorněn poměr nově vzniklých názvů, kde, jak již bylo zmíněno, je více orientačních urbanonym. Ovšem pokud bych porovnála, v jakém

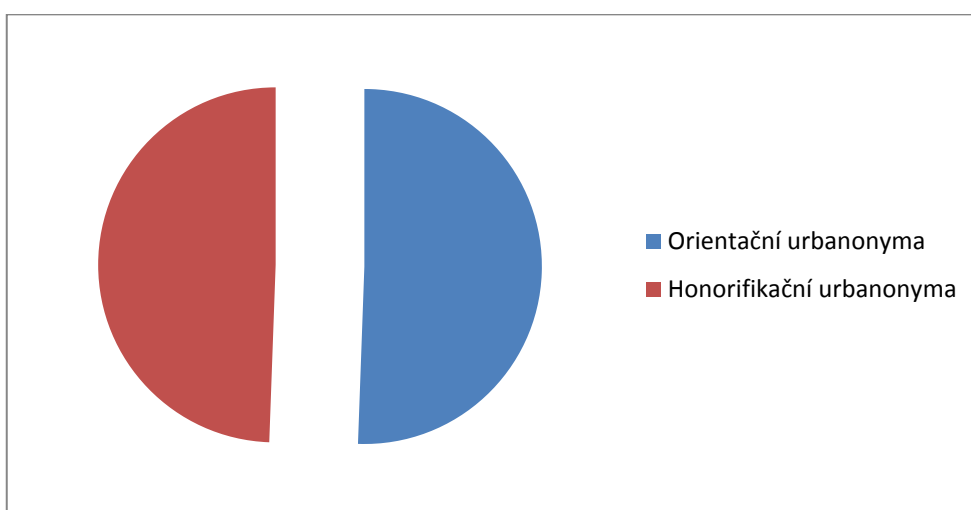
⁸⁰ Tomáš Garrigue Masaryk [cit. 2016-07-17], dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Tom%C3%A1%C5%A1_Garrigue_Masaryk.

poměru by byla urbanonyma za současného stavu ve zkoumané oblasti, viděla bych oproti minulému období, kdy honorifikační názvy v centru města převyšovaly počtem orientační, že nyní došlo k vyrovnání s minimálním rozdílem mezi honorifikačním a orientačním zastoupením jmen ve městě.

Graf č. 13: Poměr mezi nově vzniklými urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1989 do současnosti

Graf č. 14: Poměr mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1989 do současnosti

Přehledná tabulka pro porovnání v jakých případech nastalo přejmenování, ukazuje, že docházelo k volbě neutrálních jmen a návratu k původním názvům, kdy se pojmenování

z původně honorifikační kategorie přesunula do kategorie pojmenování motivovaných směrem nebo funkcí.

Tabulka č. 5: Zobrazení původních a nových pojmenování od roku 1989 do současnosti

Původní pojmenování	Nové pojmenování
<i>třída Klementa Gottwalda</i>	<i>Budějovická</i>
<i>Široká</i>	<i>Kostnická</i>
<i>Rejlkovo náměstí</i>	<i>Tržní náměstí</i>
<i>Pod Rejlkovým náměstím</i>	<i>Pod Tržním náměstím</i>
<i>Zápotockého náměstí</i>	<i>nám. Františka Křížíka</i>
<i>nám. V. I. Lenina</i>	<i>nám. T. G. Masaryka</i>

Od zobrazení grafu s kategoriemi motivace použité v jednotlivých časových obdobích jsem tentokrát upustila z důvodu pouze dvou zástupců. Františka Křížíka bych řadila mezi osobnosti regionální charakteru, protože v Táboře působil během let, kdy sestavoval elektrickou trať mezi Tábořem a Bechyní, T. G. Masaryka bych včlenila k zástupcům politiků.

8. Strukturní třídění názvů ulic

V této kapitole se budu zabývat klasifikací urbanonym z hlediska jejich slovtvorné struktury. Názvy jsem rozdělila do dvou velkých skupin, a to na názvy, které se užívaly v minulosti a dnes jsou v sledované oblasti Starého města, Nového města a části Podhradí již zaniklé. Ve druhé skupině sleduji názvy užívané v současnosti. Následně jsem urbanonyma třídila podle několika kritérií. Nejprve jsem ulice rozdělila podle názvů na jednoslovné (např. *Lípová*), dvouslovné (např. *Kláštevní náměstí*) a víceslovné (např. *nábřeží Reinharda Heydricha*, *ulice Krále Václava IV.*). Dále jsem se zabývala jejich slovnědruhovou příslušností (např. *Kláštevní náměstí* – adjektivum + apelativum) a rozbořem z hlediska slovtvorby (*Kláštevní* – deapelativní adjektivum se sufixem *-ní*), v poslední řadě jsem je určovala z hlediska morfologie nebo syntaxe (*Kláštevní náměstí* – ve funkci shodného přívlastku, apelativum – v nominativu singuláru).

Především čerpám z *Příruční mluvnice češtiny* z roku 2003.⁸¹ V rámci třídění a rozdělení kategorií jsme přihlédlí do způsobu, který užívají Helena Kneselová⁸² a Václav Kuneš⁸³. Autoři obou prací vychází ze základního rozdělení na jednoslovná, dvouslovná a víceslovná jména, které dále třídí podle slovnědruhové příslušnosti a slovtvorby.

⁸¹ ŠLOSAR D., Slovtvorba. In: *Příruční mluvnice češtiny*, Praha 2003, s. 109 – 225.

⁸² KNESELOVÁ H., Názvy veřejných prostranství v současném Brně. In: P. Odaloš – M. Majtán (eds.), *Urbanonyma v kontexte historie a současnosti. Materiály z onomastického kolokvia (Banská Bystrica 3. – 5. 9. 1996)*, Banská Bystrica 1996, s. 95.

⁸³ KUNEŠ V., *Pomístní jména v katastrálním území Vlhavy a Malé Chrášťany*, nepublikovaná bakalářská práce FF JU, České Budějovice 2011 [cit. 2016-07-05], s. 119.

8.1 Třídění zaniklých názvů ulic

Centrem Tábora ve sledované oblasti prošlo 34 dnes již neužívaných názvů ulic, jimiž se budu zabývat v této části práce. Jsou zde zařazeny veškeré názvy, které dříve byly v ulicích Starého, Nového města nebo v Podhradí historického středu města, přestože některé z názvů lze najít mezi ulicemi v periferních oblastech Tábora (např. ulicí *Komenského* se dříve nazývala dnešní ulice *Na Parkánech*, v současné době název *Komenského* sice není k nalezení v centru města, ale přesunul se na Maredův vrch k Základní a Mateřské škole a k budově Střední průmyslové školy strojní a stavební).

V souboru zkoumaných zaniklých názvů eviduji celkem 34 jmen. Pouze čtyři položky, řadím mezi jednoslovné adjektivní názvy, z celkového počtu je to procentuálně 11, 76% (*Nádražní*, *Veleslavínova*). Nejčastěji se v ulicích města objevovala jména dvouslovná, a to 17 krát, což je rovná polovina všech zaniklých nebo v této oblasti nepoužívaných názvů. Částečně za to může striktní užití apelativ. Nejčastěji byly v klasifikaci zastoupeny adjektivum a substantivum, a to v 15 případech (např. *Roosweltovo náměstí*, *Na Vrtačkách*). Ulice nesoucí víceslovný název byly v celém 19. a 20. století použity celkem ve třinácti případech, tzn. v 38, 24%, nejčastěji ve formě tří substantiv (např. *třída Maršála Stalina*, *nábřeží Reinharda Heydricha*). Příslušnost k jednotlivým slovním druhům a klasifikační rozdělení je zachyceno v následující přehledné tabulce.

Tabulka č. 6: Zobrazení klasifikace v současné době nepoužívaných uličních názvů v centru města Tábor

POČET SLOV	SLOVNÍ DRUHY	POČET	VYJÁDŘENÍ V PROCENTECH
JEDNOSLOVNÉ	Adjektiva	4	11,76%
	CELKEM	4	11,76%
	Adjektivum + substantivum	15	44,12%
	Prepozice + substantivum	2	5,88%
	CELKEM	17	50%
VÍCESLOVNÉ	Substantivum + substantivum + substantivum + substantivum	1	2,94%
	Substantivum + substantivum + substantivum	4	11,76
	Substantivum + substantivum + substantivum + numerale	1	2,94
	Substantivum + adjektivum + substantivum	2	5,88
	Substantivum + prepozice + adjektivum + substantivum	1	2,94%
	Substantivum + prepozice + substantivum + substantivum + substantivum	1	2,94%
	Prepozice + adjektivum + substantivum	3	8,82%
	CELKEM	13	38,24
ZANIKLÉ NÁZVY	CELKEM	34	100%

A. JEDNOSLOVNÉ NÁZVY

1. Adjektiva

1.1 Adjektivum druhově posesivní se sufixem -ská

Mariánská

1.2 Desubstantivní adjektivum individuálně posesivní se sufixem -ova

Veslavínova, Arbeiterova

1.3 Desubstantivní adjektivum se vztahem k místu

1.3.1 Deapelativní adjektivum se sufixem -ní

Nádražní

1.3.2 Deapelativní adjektivum se sufixem -ová

Lípová

B. DVOUSLOVNÉ NÁZVY

1. Adjektivum + substantivum

1.1 Desubstantivní adjektivum individuálně posesivní + apelativum

1.1.1 Příjmení se sufixem -ova (resp. -ovo) ve funkci shodného přívlastku + apelativum v nominativu singuláru

*Habermanovo náměstí, Jungmanova ulice, Masarykovo nábřeží,
Masarykovo náměstí, Mozartova ulice, Myslbekova ulice, Rašínovo
náměstí, Rejlkovo náměstí, Riegrovo náměstí, Roosweltovo náměstí,
Willsonova třída,*

1.1.2 Příjmení v genitivu singuláru + apelativum v nominativu singuláru

Komenského náměstí, Komenského třída, Zápotockého náměstí

1.2 Desubstantivní adjektivum se vztahem k místu + apelativum

1.2.1 deapelativní adjektivum se sufixem *-ní* ve funkci shodného přívlastku + apelativum v nominativu singuláru

Klášterní náměstí

2. Prepozice + substantivum

2.1 Prepozice *na* + substantivum v lokálu plurálu

Na Vrtačkách

2.2 Prepozice *u* + substantivum v nominativu singuláru

U Nádraží

C. VÍCESLOVNÉ NÁZVY

1. Substantivum + substantivum + substantivum (+ substantivum)

1.1 apelativum v nominativu singuláru + jméno (příp. iniciála + iniciála nebo funkce) a příjmení v genitivu singuláru

nábřeží Reinharda Heydricha, náměstí V. I. Lenina, třída Edvarda Beneše, třída Klementa Gottwalda, třída Maršála Stalina

2. Substantivum + substantivum + substantivum + numerale

2.1 apelativum v nominativu singuláru + hodnost v genitivu singuláru + jméno v genitivu singuláru + numerale ordinální

Ulice Krále Václava IV.

3. Substantivum + adjektivum + substantivum

3.1 Apelativum + desubstantivní složené adjektivum relační + substantivum v genitivu plurálu

Náměstí československé republiky, Třída československých legií

4. Substantivum + prepozice + adjektivum + substantivum

4.1. Apelativum + prepozice *u* + desubstantivní adjektivum individuálně posesivní + substantivum v genitivu singuláru

ulice u Novákovy vily

5. Substantivum + prepozice + substantivum + substantivum + substantivum

5.1 Apelativum + prepozice *u* + substantivum v genitivu singuláru + funkce v genitivu singuláru + příjmení v genitivu singuláru

ulice u vily řiditele Prchlíka

6. Prepozice + adjektivum + substantivum

5.1 Prepozice *před*, *příp. za* + adjektivum ve funkci shodného přívlastku + substantivum v akuzativu nebo v instrumentálu singuláru

Pod Rejlkovo náměstí, Před Bechyňskou branou, Za Bechyňskou branou

8.2 Třídění současných názvů ulic

Druhou sledovanou skupinou jsou uliční jména, která lze nalézt ve zkoumané oblasti centra Tábora v současné době. Zkoumala jsem celkem 79 zástupců ulic, náměstí a sadů. V současných názvech se již neuvádí apelativa typu ulice nebo třída, proto v tomto souboru jsou na rozdíl od pojmenování již neužívaných v centru města nejvíce zastoupeny názvy jednoslovné. Apelativa typu náměstí, sady a nábřeží se v názvech zachovala.

Z celkového počtu 79 zkoumaných názvů podle předpokladu převažují jednoslovná adjektivní jména se zastoupením 59 ulic, v procentuálním zastoupení tvoří 74,68%. Druhou nejpočetnější skupinou jsou názvy dvouslovné, kterých se v centru města nachází 14, což z celkového počtu tvoří 17,72% – z nich jsou nejpočetněji zastoupeny kombinace adjektiva a substantiva se sedmi názvy v těsném závěsu s pěti jmény tvořené prepozicí a substantivem. Posledních 6 názvů jsem zařadila mezi víceslovná pojmenování, ze všech 79 zkoumaných zastupují 7,69% názvů. Níže je přiložena přehledná tabulka zobrazující zastoupení slovních druhů v současných názvech ulic.

Tabulka č. 7: Zobrazení klasifikace současných uličních názvů v centru města Tábor

POČET SLOV	SLOVNÍ DRUHY	POČET	VYJÁDŘENÍ V PROCENTECH
JEDNOSLOVNÉ	Adjektiva	59	74,68%
	CELKEM	59	74,68%
DVOUSLOVNÉ	Substantivum + substantivum	1	1,26%
	Adjektivum + substantivum	7	8,86%
	Numera + substantivum	1	1,26%
	Prepozice + substantivum	5	6,32%
	CELKEM	14	17,72%
VÍCESLOVNÉ	Substantivum + substantivum + substantivum	4	5%
	Prepozice + adjektivum + substantivum	2	2,5%
	CELKEM	6	7,6
SOUČASNÉ NÁZVY	CELKEM	79	100%

A. JEDNOSLOVNÉ NÁZVY

1. Adjektiva

1.1 Desubstantivní adjektivum individuálně posesivní

1.1.1 příjmení se sufixem *-ova*

Arbeiterova, Bilkova, Erbenova, Fügnerova, Havlíčková, Jeronýmova, Kamarýtova, Kánišova, Kollárova, Korandova, Křížikova, Laudova, Lucínova, Nedbalova, Nerudova, Prokopova, Purkyňova, Roháčova, Smetanova, Svatošova, Šafaříkova, Štefánikova, Švamberkova, Tomkova, Tyršova, Vančurova, Vítkova, Zbyňkova, Žižkova,

1.1.2 adjektivní příjmení v genitivu singuláru

Farského, Palackého, Štítného Třebízského

1.2 Desubstantivní adjektivum relační vyjadřující směr k městu, místu nebo objektu

1.2.1 se sufixem *-ská*

Děkanská, Klokotská, Kotnovská, Pražská, Špitálská

1.2.2 se sufixem *-cká*

Budějovická, Příběnická, Radnická, Střelnická, Tismenická, Ústecká

1.2.3 se sufixem *-ní*

Divadelní, Hradební

1.3 Desubstantivní adjektivum relační (nespecifikované)

1.3.1 se sufixem *-ní* (varianta *-ovní*)

Vodní

1.4. Desubstantivní adjektivum relační, druhově posesivní

1.4.1 Sufix *-ská*

Barvířská, Hrnčířská, Koželužská,

1.4.2 Sufix *-cká*

Kožešnická, Provaznická, Soukenická, Zahradnická

1.5 Adjektiva s určujícím nebo rozlišujícím významem

Dlouhá, Ovocná, Růžová, Široká

B. DVOUSLOVNÉ NÁZVY

1. Substantivum + substantivum

1.1 Rodné jméno + příjmení

1.1.1 rodné jméno v genitivu singuláru deminutivu + příjmení v genitivu singuláru

Martínka Húsky

2. Adjektivum + substantivum

2.1 Desubstantivní adjektivum individuálně posesivní + apelativum

2.1.1 Příjmení v genitivu singuláru + apelativum v nominativu singuláru

Holečkovy sady, Husovo náměstí, Žižkovo náměstí

2.2 Desubstantivní adjektivum se vztahem k místu + apelativum

1.2.1 deapelativní adjektivum se sufixem *-ské* ve funkci shodného přívlastku + apelativum v nominativu singuláru

Jordánské nábřeží, Špitálské náměstí

1.2.2 deapelativní adjektivum se sufixem *-ní* ve funkci shodného přívlastku + apelativum v nominativu singuláru

Školní náměstí

2.3 Desubstantivní adjektivum relační subjektivě posesivní + apelativum

2.3.1 desubstantivní adjektivum relační subjektivě posesivní odvozené sufixem *-ní* a došlo ke změkčení konsonantu *h > ž*.

Tržní náměstí

3. Numerale + substantivum

3.1 Numerale ordinální + apelativum

3.1.1 numerale ordinální ve funkci shodného přívlastku + apelativum v genitivu singuláru

9. května

4. prepozice + substantivum

4.1 prepozice *na* + substantivum

4.1.1 prepozice *na* + substantivum neodvozené v lokálu singuláru

Na Parkánech

4.2 prepozice *pod* + substantivum v instrumentálu singuláru (příp. v plurálu)

4.2.1 prepozice *pod* + substantivum odvozené sufixem *-nice* nebo neodvozené substantivum, obě v instrumentálu

Pod nemocnicí, Pod Parkány

4.3 prepozice *u* + substantivum v genitivu singuláru

4.3.1 prepozice *u* + desubstantivní substantivum odvozené sufixem *-nice*

U Nemocnice

4.3.2 prepozice *u* + substantivum neodvozené v genitivu

U Mýta

C. VÍCESLOVNÉ NÁZVY

1. Substantivum + substantivum + substantivum

1.1 Apelativum + titul + příjmení

1.1.1 apelativum v nominativu singuláru + jméno v genitivu singuláru (příp. iniciála + iniciála) + příjmení v genitivu singuláru (příp. přídomek v nominativu singuláru)

*most Antonína Švehly, náměstí Františka Křížika, náměstí Mikuláše
z Husi, náměstí T. G. Masaryka*

2. Prepozice + adjektivum + substantivum

2.1 Prepozice *pod* + desubstantivní adjektivum druhově posesivní + apelativum

2.1.1 prepozice *pod* + určující adjektivum odvozené sufixem *-ním* ve funkci shodného přívlastku + apelativum v instrumentálu singuláru

Pod Tržním náměstím

2.2 Prepozice *u* + adjektivum neodvozené + osobní jméno

2.2.1 prepozice *u* + detoponymické adjektivum odvozené sufixem *-ské* ve funkci shodného přívlastku + substantivum v genitivu singuláru

U Bechyňské dráhy

9. Přehled vývoje změn, které se ve městě odehrály

Zde uvádíme souhrn nejdůležitějších změn, které se odehrály během sledovaného období v centru města Tábor. V bodech uvádím pojmenování v závorce se změnou vzniku názvu, vždy poslední pojmenování zároveň zvýrazněné tučně je současný název komunikace.

- *Nádražní (1878) – Třída československých legií (1920) – Viktoria Strasse (1940) – třída Maršála Stalina (1945) – 9. Května (1957)*
- *Budějovická silnice (1902) – Wilsonova třída (1918) – Budějovická ulice (1943) – Wilsonova (1945) – Třída Klementa Gottwalda (1948) – **Budějovická (1990)***
- *Novoměstský park (1902) – Riegrovo náměstí (1920) – Husovy sady (1928) – **Husovo náměstí (1935)***
- *Klášterní ulice (1830) – Jungmannova ulice (1878) – **Křížíkova (1930)***
- *Kominická ulice (1830) – Mariánská ulice (1878) – **Martínka Húsky (1945)***
- *Husovo náměstí (1878) – Riegrovo náměstí (1928) – Roosweltovo náměstí (1945) – Zápotockého náměstí (1960) – **nám. Františka Křížíka (1990)***
- *Klášterní náměstí (1830) – Masarykovo náměstí (1920) – náměstí Mikuláše z Husi (1935) – Klášterní náměstí (1942) – **nám. Mikuláše z Husi (1945)***
- *Rašínovo náměstí (1909) – nám. V. I. Lenina (1949) – **nám. T. G. Masaryka (1990)***
- *Tržní náměstí (1878) - Rejlkovo náměstí (1943) – **Tržní náměstí (1990)***
- *Masarykovo nábřeží (1935) – Jordánské nábřeží (1939) – nábřeží Reinharda Heydricha (1943) – nábřeží československých legií (1948) – **Jordánské nábřeží (50. léta)***

10. Uliční názvosloví z hlediska pravopisného

V této kapitole bych se ráda věnovala shrnutí aktuálního stavu pravopisu při zápisu názvů ulic. Největší odlišnosti v zápisu malého či velkého písmena tvoří názvy víceslovné, na které se v tuto chvíli zaměříme. Nejnovější pravidla českého pravopisu jsou závazná pouze pro školní jazykovou výuku, ostatní uživatelé jazyka mohou tuto normu brát pouze jako doporučení. Některé úřady ovšem stále dále trvají na používání starších způsobů, především u víceslovného uličního názvosloví, tento starší zápis zdůvodňují finanční náročností jejich změny⁸⁴.

Pravopis v diplomové práci se řídí pravidly uvedenými v Internetové jazykové příručce spravované Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky, v. v. i.

Výrazy, které označují veřejná prostranství, tzn. *ulice, třída, náměstí, nábřeží, sady* atd. se píše vždy s malým písmenem a nezáleží na tom, na kterém místě stojí. Správně je tedy užití *náměstí Františka Křížika, třída 9. května*, tak i *Žižkovo náměstí, Holečkovy sady*.

Pokud by se však označení veřejného prostranství objevilo v názvu stanice hromadné dopravy, píše se tyto výrazy s velkým počátečním písmenem. Například stanice autobusu městské hromadné dopravy na *náměstí Františka Křížika* v Táboře nese název *Náměstí Františka Křížika*.

Názvy ulic, jež jsou předložkového typu, jak ve spojení adverbium a substantivum, nebo i adverbium a adjektivum se píše s velkým písmenem, např. *U Mýta, Pod Tržním náměstím*. V případě, že se substantivum stojící za adjektivem píše s velkým písmenem, jedná se o případ, kdy je samo substantivum vlastním jménem, ale tyto názvy jsou výjimečné.⁸⁵

Změny v zápisu se týkaly také spojení apelativního substantiva a propria v genitivu, podle pravidel českého pravopisu z roku 1993, kdy došlo ke sjednocení v psaní těchto

⁸⁴ Velká písmena – ulice, třídy, nábřeží, náměstí, mosty, sady, zahrady, aleje, kolonády, UJC cit. Dne 13. 7. 2016. Dostupné z <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=186>.

⁸⁵ Velká písmena – ulice, třídy, nábřeží, náměstí, mosty, sady, zahrady, aleje, kolonády, UJC cit. Dne 13. 7. 2016. Dostupné z <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=186>.

názvů, se apelativum i ve zkrácené podobě píše s velkým písmenem, např. *ulice Krále Václava IV.*, či *ulice Kpt. Jaroše*.⁸⁶

V neposlední řadě se velkými písmeny zapisuje i název ulic složený ze dvou adjektiv, například *Dolní Česká*.⁸⁷

⁸⁶ Velká písmena – ulice, třídy, nábřeží, náměstí, mosty, sady, zahrady, aleje, kolonády, UJC cit. Dne 13. 7. 2016. Dostupné z <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=186>.

⁸⁷ Velká písmena – ulice, třídy, nábřeží, náměstí, mosty, sady, zahrady, aleje, kolonády, UJC cit. Dne 13. 7. 2016. Dostupné z <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=186>.

11. Závěr

Diplomová práce si kladla za cíl prozkoumat názvy ulic, náměstí a sadů, které se nachází v historickém centru a jeho blízkém okolí v jihočeském městě Tábor. Snažila jsem se popsat jejich historický vývoj a proměny v pěti časových obdobích od počátku 19. až po současné změny.

V teoretické části jsem shrnula poznatky o onomastice, vymezila pojmy urbanonymum a honorifikační motiv, které v práci hojně používám. Představila jsem základní dělení, které aplikuje Šmilauer, Olivová-Nezbedová a Šrámek. Krátce jsem se zaměřila na toponomastiku, jež je často využívána v rámci závěrečných prací na vysokých školách.

V kapitole o metodologii byl nastíněn způsob klasifikace a metody práce využitě v praktické části práce.

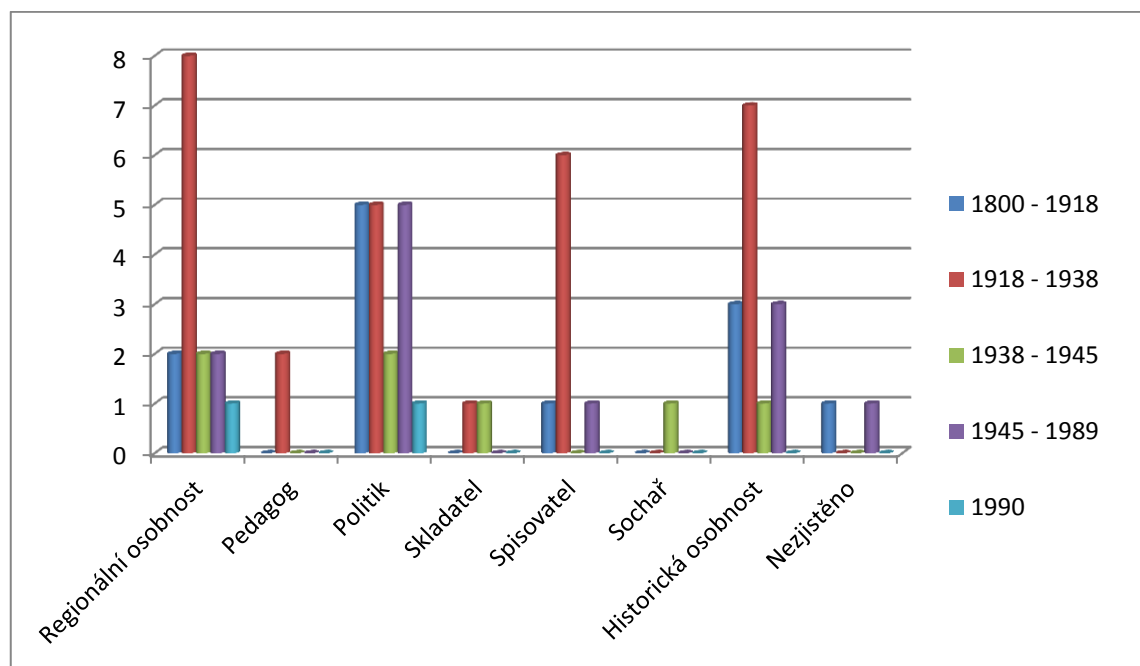
Stěžejní byla analytická, praktická část. Zprvu jsem představila historii města Tábor a vznik tohoto místního jména. Dále jsem v pěti časových obdobích představila urbanonyma. V každém období byly nově udělené nebo přejmenované názvy veřejných prostranství rozděleny do dvou kategorií, a to na urbanonyma orientačního typu a na urbanonyma honorifikačního typu. Byla představena formou hesla s uvedením jejich motivace. Ve shrnutí, jež bylo uváděno v každém období, byla urbanonyma podrobena statistické analýze z hlediska jejich kategorizování.

Po roce 1989 se užívá v oblasti Starého města, Nového města a Podhradí celkem 87 názvů veřejných prostranství. Z grafů znázorňujících poměr mezi užitím orientačního nebo honorifikačního názvu, je patrné, že po celé zkoumané období bylo až na období od roku 1948–1989 více orientačních jmen. Z důvodu zkoumání Starého města, kde převažují právě původní pojmenování orientačního typu, a Nového města, kde jsou naopak využita pojmenování odkazující ke kulturním osobnostem 19. století, je poměr mezi orientačním a honorifikačním typem jmen téměř rovnocenný.

V prvním zkoumaném období od počátku 19. století po rok 1918, kdy bylo naším úkolem především zmapovat původní pojmenování, která se vyskytovala na Starém městě, jsme shromáždili celkem 45 uličních názvů.

Velký nástup honorifikačních jmen nastává ve druhém zkoumaném období od roku 1918–1938, kdy v Táboře proběhla dvě rozsáhlá pojmenování ulic; v této době nastává i pojmenování celé části Nového města a zčásti i ulic ve vilové čtvrti, která se také stavebně rozrůstala. Během dalšího období došlo během 2. světové války k přejmenování na názvy, které byly přijatelné a často se odvolávaly i k aktuálním situacím (např. bylo několik dní po atentátu na říšského protektora *Jordánské nábřeží* přejmenováno na *nábřeží Reinharda Heydricha*). Po roce 1948, došlo k další výměně jmen, většina z nich vydržela do konce vlády komunistické strany, zlom přišel po odhalení kultu osobnosti, kdy z hlavní pěší třídy zmizelo jméno *třída Maršála Stalina* a nahradila je *třída 9. května*. Po roce 1989 se v centru města vystřídalý honorifikační názvy ulice před Vyšší odbornou školou a Střední zemědělskou školou a dále byly vybraným prostranstvím v centru města navraceny jejich původní názvy, které nesly ve 20. nebo 30. letech (např. *Tržní náměstí* nebo *Budějovická ulice*).

Graf č. 15: Zobrazuje zastoupení jednotlivých kategorií v rámci honorifikačního typu souhrnně v rámci všech pěti období

V teoretické části bylo zmíněno srovnání Jaroslava Davida v jeho monografii o české toponymii *Smerdov, Brežněves a Rychlonožkova ulice*, kde upozorňuje na překvapivě nízké pojmenování v ulicích centra města Tábora odkazující k husitské minulosti. Podle grafu umístěného výše je možno si všimnout, že pojmenování po historické osobnosti patří mezi jedno z nejčastějších motivů v rámci honorifikačního pojmenování. Ve zkoumané oblasti jsem pojmenování, která jsou spjata se 14. a 15. stoletím, napočítala celkem 11 (Jan Hus, Jan Žižka, Jeroným Pražský, Mikuláš z Husi, Jan Roháč z Dubé, Tomáš Štítný ze Štítného, král Václav IV. Zbyněk Buchovec z Buchova, Martínek Húska, Petr Kániš a Václav Koranda), což v rámci celé zkoumané oblasti s 87 uličními názvy je 12,64%.

Ve zkoumané oblasti města Tábor je vhodné také připomenout i skutečnost, že 65 ulic od svého prvního pojmenování nezměnilo název, což je ve více než 74% případů. Jaroslav David uvádí, že tato skutečnost nastávala především v menších městech, kde byly využity původní názvy, zatímco ve větších městech již mnoho z těchto názvů bylo vyčerpáno, a proto se uchylovala k častějšímu využití honorifikačních pojmenování. V centru města a ve sledované oblasti se vyskytovala jména orientační, dále byla v hojném počtu využita jména představitelů české kulturní společnosti z 19. století, která byla tolerována v každém režimu, proto přejmenování veřejných prostranství v rámci města není tak obvyklé. Častěji docházelo k několikerému přejmenování téhož prostranství, viz přehled v kapitole č. 9.

V neposlední řadě bych touto prací chtěla přispět ke sběru dat zabývajících se tematikou urbanonym. Město Tábor v tuto chvíli sice není komplexně zpracované, ale do budoucna je možné se zabývat dalšími částmi města a vytvořit synchronní pohled na uliční názvosloví.

12. Abecední rejstřík názvů ulic

9. května.....	63, 66, 68, 86	Kamarýtova.....	47
Arbeiterova	31, 84	Kánišova.....	47, 84
Barvířská.....	32, 85	Karla Farského	63
Bednářská.....	35	Klášterní	37, 48, 88
Bechyňská.....	48, 52	Klášterní náměstí.....	34, 48, 54, 56, 59, 60, 76, 80
Bílkova.....	57, 60, 84	Klokotská	34, 84
Budějovická	29, 33, 37, 44, 46, 49, 50, 51, 52, 54, 56, 59, 60, 64, 68, 70, 75, 84, 88, 103	Kollárova.....	47, 49, 84
Děkanská.....	29, 33, 84	Komenského náměstí	48, 79
Dělnická ulice	31	Komenského.....	38, 44, 54, 79
Divadelní.....	29, 39, 41, 66, 68, 84	Kominická.....	39
Dlouhá.....	29, 30, 33, 85	Korandova	48, 84
Dobrovského	47, 49	Kostelní	39
Drštková.....	29	Kostnická	75
Dvořák Gasse.....	64	Kotnovská	23, 34
Erbenova	46, 84	Koželužská.....	29, 31, 32
Farského.....	84	Kožešnická.....	29, 32, 33, 39, 85
Filipovská.....	37, 41	Krále Václava IV	66
Fügnerova	37, 57, 60, 63	Krejčovská	38, 41
Grunbaum Gasse.....	38	Krumpléřská.....	39
Habermanovo náměstí	65, 79	Křížíkova.....	84
Havlíčková	46	Křížová.....	29, 32
Hlavní náměstí	45	Kvapilova	58, 60
Holečkovy sady.....	46, 85, 89	Laudova.....	47, 65, 68, 84
Hradební.....	33, 41, 84	Lípová	30, 76, 79
Hrnčířská.....	29, 32, 85	Lucínova.....	33, 39, 41, 84
Husovo náměstí.....	38, 54, 85, 88, 108	Lužnická.....	43, 62
Jeronýmova.....	46, 47, 49	Mariánská.....	39, 63, 79, 88
Jordánské nábřeží. 60, 63, 64, 68, 85, 88		Martínka Húska.....	63, 85
Josephs Gasse	39	Masarykovo nábřeží.....	48, 79, 88
Jungmannova	37, 88	Masarykovo náměstí	48, 79
		Masokrámní ulice.....	30

Most Antonína Švehly	48	Pod Tržním náměstím... .	60, 71, 75, 87, 89
Mozartova	57, 60, 79	Pražská	32, 56, 60, 71, 84
Myslbekova.....	58, 60	Prokopova	33, 39, 84
Na Parkánech.....	32, 33, 44, 54, 62, 66, 71, 77, 86	Provaznická.....	32, 85
Na Vrtačkách	57, 65, 77, 80	Před Bechyňskou branou	29, 35, 81
Nábřeží Reinharda Heydricha.....	58,60, 63, 68, 80	Příběnická.....	35, 47, 52, 84
Nábřežím Československých legií....	63, 68	Purkyňova	49, 84
Nádražní.....	35, 51, 54, 57, 77, 79, 88	Radnická.....	36, 84
Nám. Mikuláše z Husi	25, 37, 48, 54, 56, 60	Rašínovo náměstí	40, 63, 73, 88
Náměstí Československé republiky ..	45, 54, 81	Rejlkovo náměstí.....	58, 60, 75
Náměstí Františka Křížika	36, 49, 51, 56, 64, 72	Riegrovo náměstí	49, 54, 56, 66, 68, 79, 88
Náměstí Republiky	72	Roháčova.....	49, 84
Náměstí T. G. Masaryka	72, 75,108	Roosweltovo náměstí	72, 77
Náměstí V. I. Lenina... .	63, 68, 73, 75, 80, 88	Růžová	30, 85
Nedbalova	64, 84	Řeznická.....	30, 35
Nerudova.....	49, 84	Smetanova.....	50, 84
Novákova	36, 54	Soukenická.....	32
Novoměstský park	88	Střelnická	30, 39, 84
Ovocná.....	30, 85	Svatošova	33, 39, 84
Palackého	60, 64, 66, 84	Šafaříkova	50, 84
Písecká	29	Široká	30, 35, 71, 75, 85
Pivovarská.....	35	Školní náměstí.....	30, 48, 54, 65, 68, 86
Plátenická.....	31, 41	Špitálské náměstí.....	31
Pod Nemocnicí.....	44, 86	Špitálské ulice	31, 84
Pod Parkány	62, 86	Špitálský dvůr	31
Pod Rejlkovým náměstím... .	58, 60, 71, 75, 81	Štefánikova.....	64, 84
		Štítného ulice.....	50
		Švamberkova.....	50
		Tismenická	44, 47, 84
		Tomkova ulice.....	51
		Truhlářská	33, 39, 41, 85
		Tržní	45, 37, 71,

Tržní náměstí .. .	29, 32, 39, 60, 75, 86, 88, 108	Vladislava Vančury	68
Třebízského	51, 84	Smetanova ulice	46
Třída 9. května	46, 37, 49, 52, 57, 72, 89	Ústecká	29, 36, 84
Třída československé armády	64	Úzká	29
Třída Československých legií. . .	43, 51, 54, 60, 81	Valdenská	65, 68
Třída Edvarda Beneše	51	Vančurova	65, 84
Třída Klementa Gottwalda.. .	64, 70, 75, 88	Veleslavínova	79
Třída Maršála Stalina	65, 68, 77, 80	Viktoria Strasse	59, 60, 68
Tržní nám.	71	Vítkova	52, 54, 84
Tyršova	51, 60	Vodní	31, 32, 41, 84
U Bechyňské dráhy	44, 87	Wilsonova třída ...	52, 54, 56, 60, 64, 68, 70, 79 88
U Mýta	44, 51, 87, 89	Za Bechyňskou branou	36, 81
U Nádraží	45, 51, 65, 68, 80	Zadní ulice	33, 41
U Nemocnice	86	Zahradnická ulice	33
U Novákovy vily	29, 36, 54, 81	Zápotockého náměstí ..	66, 68, 72, 75, 79, 88
U Obilního monopolu	44	Zbyňkova	52, 84
U Stadionu Míru	64	Zbyňkova	52
U vily ředitele Prchlíka	36, 52, 54, 81	Zelinářská	32
Kpt. Jaroše	89	Žižkova	66, 68
Krále Václava IV	59, 80, 89	Žižkovo náměstí ..	19, 30, 31, 32, 33, 37, 39, 45, 54, 85, 89, 108

13. Použité zkratky

aj. a jiné

apod. a podobně

atd. a tak dále

AV Akademie věd

ČR Česká republika

např. například

popř. popřípadě

r. rok

s. strana

Sb. Sbírka

SSJČ Slovník spisovného jazyka českého

tj. to jest

tzn. to znamená

ÚJČ Ústav pro jazyk český

14. Zdroje

Prameny

Státní okresní archiv Tábor, Archiv města Tábor

- Katastrální plán města Tábora 1938/1939, sign. VBIII2, inv. č. 3086.
- Mapa Tábor 1912, sign. AIa19, inv. č. 496.
- Mapa Tábora 1980, sign. AIa16, inv. č. 465.
- Orientační plán historického centra s komunikacemi i čísly popisný, sign. AIa15, inv. č. 464.
- Orientační plán historického města Tábora 1920, sign. AIa8, inv.č. 8.
- Orientační plán města Tábora 1935, sign AIa10, inv. č. 10.
- Orientační plán města Tábora 1945, sign. AIa11, inv. č. 11.
- Plán města Tábora 1983, sign. AIa13 inv. č. 462.
- Plán Tábora, historické části, sign. AIa14, inv. č. 463.
- Polohopisný plán královského města Tábora 1902, sign. AIa7, inv. č. 7.
- Tábor 1973, sign. AIa18, inv. č. 467.
- Tábor názorná plán města 18. století, sign. AIa6.
- Tábor podrobný plán asanace a rekonstrukce historického jádra 1965, sign AIa12, inv. č. 12.
- Tábor, Sezimovo Ústí, uliční mapy měst, sign. AIa20, inv. č. 497.
- Velký Tábor 1940, sign. VBIII3, inv. č. 3087.
- Zasedání zastupitelstva města z roku 1918.
- Zasedání zastupitelstva města z roku 1920.
- Zasedání zastupitelstva města z roku 1928.
- Zasedání zastupitelstva města z roku 1930.
- Zasedání zastupitelstva města z roku 1935.
- Zasedání zastupitelstva města z roku 1945 – 1947.
- Zasedání zastupitelstva města z roku 1948.
- Zasedání zastupitelstva města z roku 1949.
- Zasedání zastupitelstva města z roku 1958.
- Zasedání zastupitelstva města z roku 1968.
- Zasedání zastupitelstva města z roku 1990.

Literatura

Publikace o onomastice

- DAVID J. – ROUS P., *Neviditelní svědkové minulosti. Místní a pomístní jména na Vysočině*, Praha 2006.
- DAVID J., *Srnčov, Brežněves a Rychlonožkova ulice. Kapitoly z moderní české toponymie*, Praha 2011.
- HARVALÍK M., *Synchronní a diachronní aspekty české onymie*, Praha 2004.
- OLIVOVÁ – NEZBEDOVÁ L. – KNAPPOVÁ M. – MALENÍNSKÁ J. – MATÚŠOVÁ J., *Pomístní jména v Čechách. O čem vypovídají jména polí, luk, lesů, hor, vod a cest*, Praha 1995.
- ŠMILAUER V., *Úvod do toponomastiky*, Praha 19662.
- ŠRÁMEK R., Onomastika. In: J. PLESKALOVÁ – M. KRČMOVÁ – R. VEČERKA – P. KARLÍK (eds.), *Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky*, Praha 2007, s. 377–425.
- ŠRÁMEK R., *Úvod do obecné onomastiky*, Brno 1999.

Publikace o Táboře

- CIKHART R., *Minulost Táborska*, Tábor 1946.
- HOREJSKOVÁ L. - RŮŽIČKA R. – ABAZID D., *Vítejte na Táborsku*, Tábor 2006.
- HUBIČKOVÁ E. – VYBÍRAL Z., *Zmizelé Čechy – Tábor*, Praha 2013.
- JANKOVEC O., *Tábor 1805 – 2003*, Ostrava 2009.
- JANKOVEC O., *Základní informace o historické zóně*, Tábor 1998.
- KLÍNKOVÁ H. - AUGUSTA P., *Kniha o městě Tábor*, Praha 2001.
- Seznam ulic, náměstí a č. p. v Táboře - MNV, Tábor 1964.
- Správní území MěstNV – Seznam ulic, čp., orientace, Tábor 1986.
- ŠMAHEL F., *Historický atlas měst České republiky, sv. 7 Tábor*, Praha 1999.
- THIR K., *Staré domy a rodiny táborské*, Tábor 1920.
- ZITA S., *Historie v ulicích Tábora – táborské ulice v historii*, Tábor 2010.

Sborníky

- DAVID J., *Honorifikace jako určující rys moderní urbanonymie*. In: DAVID J. – ČORNEJOVÁ M. – HARVALÍK M. (eds.), *Mnohotvárnost a specifičnost onomastiky. IV. česká onomastická konference 15. – 17. září 2009, Ostrava. Sborník příspěvků*, Ostrava – Praha 2010 s. 131–137.
- HARVALÍK M., *Nové tendence v rozvoji současné české onymie*. In: DAVID J. – ČORNEJOVÁ M. – HARVALÍK M. (eds.), *Mnohotvárnost a specifičnost onomastiky. IV. česká onomastická konference 15. – 17. září 2009, Ostrava. Sborník příspěvků*, Ostrava – Praha 2010, s. 179–186.
- KNAPPOVÁ M., *Prestižní aspekty pojmenování v Česku*. In: DAVID J. – ČORNEJOVÁ M. – HARVALÍK M. (eds.), *Mnohotvárnost a specifičnost onomastiky. IV. česká onomastická konference 15. – 17. září 2009, Ostrava. Sborník příspěvků*, Ostrava – Praha 2010, s. 242–248.
- LAŠTOVKA M. – LEDVINKA V. et al., *Pražský uličník. Encyklopedie názvu pražských veřejných prostranství*, I. díl, A–N, Praha 1997.
- LAŠTOVKA M. – LEDVINKA V. et al., *Pražský uličník. Encyklopedie názvu pražských veřejných prostranství*, II. díl, O–Ž, Praha 1998.
- OLIVOVÁ - NEZBEDOVÁ L., *Pomístní jména a jména místních částí v Čechách vzniklá z českých exonym spjatých s válečnými událostmi*. In: DAVID J. – ČORNEJOVÁ M. – HARVALÍK M. (eds.), *Mnohotvárnost a specifičnost onomastiky. IV. česká onomastická konference 15. - 17. 9. 2009, Ostrava. Sborník příspěvků*, Ostrava – Praha 2010, s. 389–396.
- *Sborník rozprav k sedmdesátým narozeninám univ. prof. Ivana Lutterera, CSc.* Uspořádali: OLIVOVÁ – NEZBEDOVÁ L. – ŠRÁMEK R. – HARVALÍK M. Ústav pro jazyk český AV ČR, Praha 2000.
- *Sborník rozprav k sedmdesátým narozeninám univ. Prof. Dr. Vladimíra Šmilauera, DrSc.* Uspořádali HONL I., ROUBÍK F., a SVOBODA J., Místopisná komise ČSAV, Praha 1966.
- ŠINDELÁŘOVÁ J., *Klasifikace českých a slovenských urbanonym*. In: J. DAVID – ČORNEJOVÁ M. – HARVALÍK M. (eds.), *Mnohotvárnost a specifičnost onomastiky. IV. česká onomastická konference 15. - 17. 9. 2009, Ostrava. Sborník příspěvků*, Ostrava – Praha 2010, s. 463–472.

Slovníky

- KARLÍK, P., NEKULA M. a PLESKALOVÁ J.. *Encyklopedický slovník češtiny*, Praha, 2002.
- LUTTERER I. – ŠRÁMEK R., *Zeměpisná jména v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Slovník vybraných zeměpisných jmen s výkladem jejich původu a historického vývoje*, Havlíčkův Brod 1997.
- MACHEK V., *Etymologický slovník jazyka českého*, Praha 20105.
- MATÚŠOVÁ J. a kol., *Slovník pomístních jmen v Čechách, I – V*, Praha 2005–2009.
- *Nový akademický slovník cizích slov*, Praha 2005.
- PROFOUS A. – SVOBODA J., *Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny. Díl IV. S – Ž*, Praha 1957.
- *Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích*, 1. – 4. díl, Praha 1998.

Časopisy

- MATÚŠOVÁ J.: *Synchronní, diachronní a srovnávací metoda v onomastice – Slovo a slovesnost*, ročník 52 (1991), číslo 3 [cit. 2016-07-05]. Dostupné z <http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=3421>.
- MATÚŠOVÁ J.: *Vývoj a standardizace pomístních jmen a urbanonym v českém pohraničí* Naše řeč, ročník 72 (1989), číslo 4 [cit. 2016-07-05]. Dostupné z <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6863>.
- DAVID J.: *Nová česká oikonyma typu Chodovec City, Barrandov Hills, Nové Měcholupy... a Šmoulov*, Naše řeč, ročník 91 (2008), číslo 4 [cit. 2016-07-05]. Dostupné z <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=8006>.
- KUČERA K.: *Sborník rozprav k sedmdesátým narozeninám univ. prof. Ivana Lutterera, CSc. – Slovo a slovesnost*, ročník 63 (2002), číslo 1 [cit. 2016-07-05]. Dostupné z <http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=4058>.
- KROUPA F., *Názvy ulic v Táboře*, Tábor roč. 63, č. 12, 12. 03. 1929, s. 2.
- HARVALÍK M.: *Kolokvium o uličním názvosloví*, Naše řeč, ročník 80 (1997), číslo 2 [cit. 2016-07-05]. Dostupné z <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7368>.
- HARVALÍK:M., KLÍMOVÁ K., – KNESELOVÁ H. (red.): *Propria v systému mluvnickém a slovotvorném – Slovo a slovesnost*, ročník 62 (2001), číslo 4 [cit. 2016-07-05]. Dostupné z <http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=4039>.

- Návrhy na pojmenování tábořských ulic a náměstí v roce 1935 Tábor, roč. 69, č. 14, 05. 04. 1935. s. 4.
- Návrhy na pojmenování tábořských ulic a náměstí v roce 1935 Tábor, roč. 69, č. 15, 12. 04. 1935. s. 4.
- Návrhy na pojmenování tábořských ulic a náměstí v roce 1935 Tábor, roč. 69, č. 25, 21. 06. 1935, s. 4.
- OLIVOVÁ - NEZBEDOVÁ L., Pomístní jména v Čechách vzniklá ze jmen místních, *Naše řeč* 71, číslo 2, 1988.
- PENÁZ P., Zamyšlení nad jmény ulic. *Naše řeč* 70, číslo 2, 1987. [cit. 2016-07-05]. Dostupné z <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6689>.
- ŠRÁMEK R.: Onomastika jako společenská věda ve výuce a školské praxi, *Naše řeč*, ročník 68 (1985), číslo 4 [cit. 2016-07-05]. Dostupné z <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6566>.
- ZITA, S., Budějovická ulice Tábor: centrum i periferie zároveň, *Táborský deník*, roč. 19, č. 41, 18. 02. 2010, s. 2.
- ZITA, S., Farská si nese jméno od roku 1947, *Táborský deník*, roč. 19, č. 59, 11. 03. 2010, s. 2.
- ZITA, S., Táborskou ulici Na Vrtačkách dostal po druhé světové válce popravený spisovatel Vladislav Vančura, *Táborský deník*, roč. 19, č. 65, 18. 03. 2010, s. 2.
- ZITA, S., Ulice 9. Května: na historické půdě i kamení mluví, *Táborský deník*, roč. 19, č. 35, 11. 02. 2010, s. 2.
- ZITA, S., V názvu náměstí u zemědělské školy v Táboře se vystřídali tři státníci, *Táborský deník*, roč. 19, č. 47, 25. 02. 2010, s. 2.
- ZITA, S., Významný renesanční humanista Veleslavín předal svou ulici sochaři, *Táborský deník*, roč. 19, č. 71, 25. 03. 2010, s. 2.

Kvalifikační práce

- BALÍNKOVÁ P., Urbanonyma v městě Týn nad Vltavou, nepublikovaná bakalářská práce FF JU, České Budějovice 2012 [cit. 2016-07-05]. Dostupné <http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp>.
- HAKENOVÁ A., *Urbanonyma v městě Mnichovo Hradiště*, nepublikovaná diplomová práce FF JU, České Budějovice 2012 [cit. 2016-07-05]. Dostupné <http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp>.

- KOCOURKOVÁ J., *Urbanonyma v Ostrově*, nepublikovaná bakalářská práce FF JU, České Budějovice 2014 [cit. 2016-07-05]. Dostupné <http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp>.
- KORTÁNOVÁ I., *Uliční názvosloví v Klatovech*, nepublikovaná bakalářská práce PF ZU, Plzeň 2012 [cit. 2016-06-31]. Dostupné <https://portal.zcu.cz/wps/portal/prohlizeni>.
- KUNEŠ V., *Pomístní jména v katastrálním území Vlhavy a Malé Chrástěany*, nepublikovaná bakalářská práce FF JU, České Budějovice 2011 [cit. 2016-07-05]. Dostupné <http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp>.
- NÝDLOVÁ T., *Urbanonyma v Českých Budějovicích*, nepublikovaná diplomová práce PF JU, České Budějovice 2012 [cit. 2016-07-05]. Dostupné <http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp>.
- STEHLÍKOVÁ V., *Uliční názvosloví v městě Písek*, nepublikovaná diplomová práce PF JU, České Budějovice 2013 [cit. 2016-07-05]. Dostupné <http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp>.

Webové příspěvky

- *Internetová jazyková příručka. Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, v. v. i., Velká písmena – ulice, třídy, nábřeží, náměstí, mosty, sady* [cit. 2016-07-05]. Dostupné <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=186>.
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/T%C3%A1bor>
- <http://www.taborcz.eu/spitalni-kaple-svateho-krize-pravoslavny-chram-povyseni-sv-krize/os-1557>.
- <http://www.taborcz.eu/dekansky-kostel-promeneni-pane-na-hore-tabor/os-1566>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kotnov>.
- <http://www.klokoty.cz/index.php/historie-poutniho-mista>.
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/P%C5%99%C3%ADb%C4%9Bnice>
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Amos_Komensk%C3%BD
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Prokop_Hol%C3%BD
- <http://beckonline.cz/bo/chapterviewdocument.seam?documentId=onrf6mjzgiyf6mrwg4xhazrsfuya>.
- <http://beckonline.cz/bo/chapterviewdocument.seam?documentId=onrf6mjzgiyf6mrwgywtg>.

- https://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Jarom%C3%ADr_Erben.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Havl%C3%AD%C4%8Dek_Borovsk%C3%BD
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Jeron%C3%BDm_Pra%C5%BEsk%C3%BD.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Petr_K%C3%A1ni%C5%A1.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Mikul%C3%A1%C5%A1_z_Husi.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Pavel_Josef_%C5%A0afa%C5%99%C3%ADk.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/P%C3%A1ni_ze_%C5%A0vamberka.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1clav_Vladivoj_Tomek.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Edvard_Bene%C5%A1.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Wolfgang_Amadeus_Mozart.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_V%C3%A1clav_Myslбек.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Reinhard_Heydrich.
- <http://www.fronta.cz/akce-victoria-a-jeji-ohlas-v-protectorate>.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Oskar_Nedbal.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Josif_Vissarionovi%C4%8D_Stalin.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Vladislav_Van%C4%8Dura.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Anton%C3%ADn_Z%C3%A1potock%C3%BD.
- <http://www.taborcz.eu/kostnice/d-10774>.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Franti%C5%A1ek_Ladislav_Rieger
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Elektrick%C3%A1_dr%C3%A1ha_T%C3%A1bor%E2%80%93Bechyn%C4%9B.
- <http://www.taborcz.eu/frantisek-krizik/d-1059>
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Tom%C3%A1%C5%A1_Garrigue_Masaryk
- <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=186>
- *Kronika města Tábor 1922–1967* [cit. 2016-07-05]. Dostupné <http://digi.ceskearchivy.cz/DA?menu=3&id=1401>.
- *Kronika města Tábor 1945* [cit. 2016-07-05]. Dostupné <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?menu=3&id=1402>.
- *Kronika města Tábor 1945–1974* [cit. 2016-07-05]. Dostupné <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?menu=3&id=1416>.
- *Kronika města Tábor 1975–1976* [cit. 2016-07-05]. Dostupné <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?menu=3&id=1424>.

- *Kronika města Tábor 1989–1990* [cit. 2016-07-05]. Dostupné <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?menu=3&id=1618>.

15. Seznam tabulek a grafů

Tabulky

Tabulka č. 1: Zobrazení původních a nových pojmenování do roku 1918

Tabulka č. 2: Zobrazení původních a nových pojmenování od roku 1918 do roku 1938

Tabulka č. 3: Zobrazení původních a nových pojmenování od roku 1938 do roku 1945

Tabulka č. 4: Zobrazení původních a nových pojmenování od roku 1948 do roku 1989

Tabulka č. 5: Zobrazení původních a nových pojmenování od roku 1989 do současnosti

Tabulka č. 6: Zobrazení klasifikace v současné době nepoužívaných uličních názvů v centru města Tábor

Tabulka č. 7: Zobrazení klasifikace současných uličních názvů v centru města Tábor

Grafy

Graf č. 1: Znázornění poměru mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v období do roku 1918

Graf č. 2: Znázornění poměru mezi kategoriemi urbanonym orientačního typu v období do roku 1918

Graf č. 3: Zobrazuje zastoupení jednotlivých kategorií v rámci honorifikačního typu v období do roku 1918

Graf č. 4: Znázornění celkového poměru mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v období od roku 1918 do roku 1938

Graf č. 5: Poměr mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1918 do roku 1938

Graf č. 6: Zobrazuje zastoupení jednotlivých kategorií v rámci honorifikačního typu v období od roku 1918 do roku 1938

Graf č. 7: Poměr mezi nově vzniklými urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1938 do roku 1945

Graf č. 8: Poměr mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1938 do roku 1945

Graf č. 9: Zobrazuje zastoupení jednotlivých kategorií v rámci honorifikačního typu v rámci období od roku 1938 do roku 1945

Graf č. 10: Poměr mezi nově vzniklými urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1948 do roku 1989

Graf č. 11: Poměr mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1948 do roku 1989

Graf č. 12: Zobrazuje zastoupení jednotlivých kategorií v rámci honorifikačního typu v rámci období od roku 1948 do roku 1989

Graf č. 13: Poměr mezi nově vzniklými urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1989 do současnosti

Graf č. 14: Poměr mezi urbanonymy orientačního a honorifikačního typu v rámci období od roku 1989 do současnosti

Graf č. 15: Zobrazuje zastoupení jednotlivých kategorií v rámci honorifikačního typu souhrnně v rámci všech pěti období

16. Seznam příloh

Příloha č. 1: Pohled na *Žižkovo náměstí* a Děkanský kostel Proměnění Páně na hoře Tábor

Příloha č. 2: Pohled na náměstí Tomáše Garrigua Masaryka před Vyšší odbornou školou a Střední zemědělskou školou

Příloha č. 3: Pohled na Tržní náměstí

Příloha č. 4: Pohled na Husovo náměstí s pomníkem Mistra Jana Husa

Příloha č. 5: Polohopisný plán královského města Tábora z roku 1902

Příloha č. 6: Orientační mapa historického města Tábora z roku 1920

Příloha č. 7: Plán města Tábora z roku 1935

Příloha č. 8: Orientační plán města Tábora z roku 1945

Příloha č. 9: Mapa historické části města Tábor z roku 1983

Příloha č. 10: Návrh na změnu názvů ulic a náměstí v Táboře po roce 1989

Přílohy

Příloha č. 1: Pohled na *Žižkovo náměstí* a Děkanský kostel Proměnění Páně na hoře Tábor

Příloha č. 2: Pohled na náměstí Tomáše Garrigua Masaryka před Vyšší odbornou školou a Střední zemědělskou školou

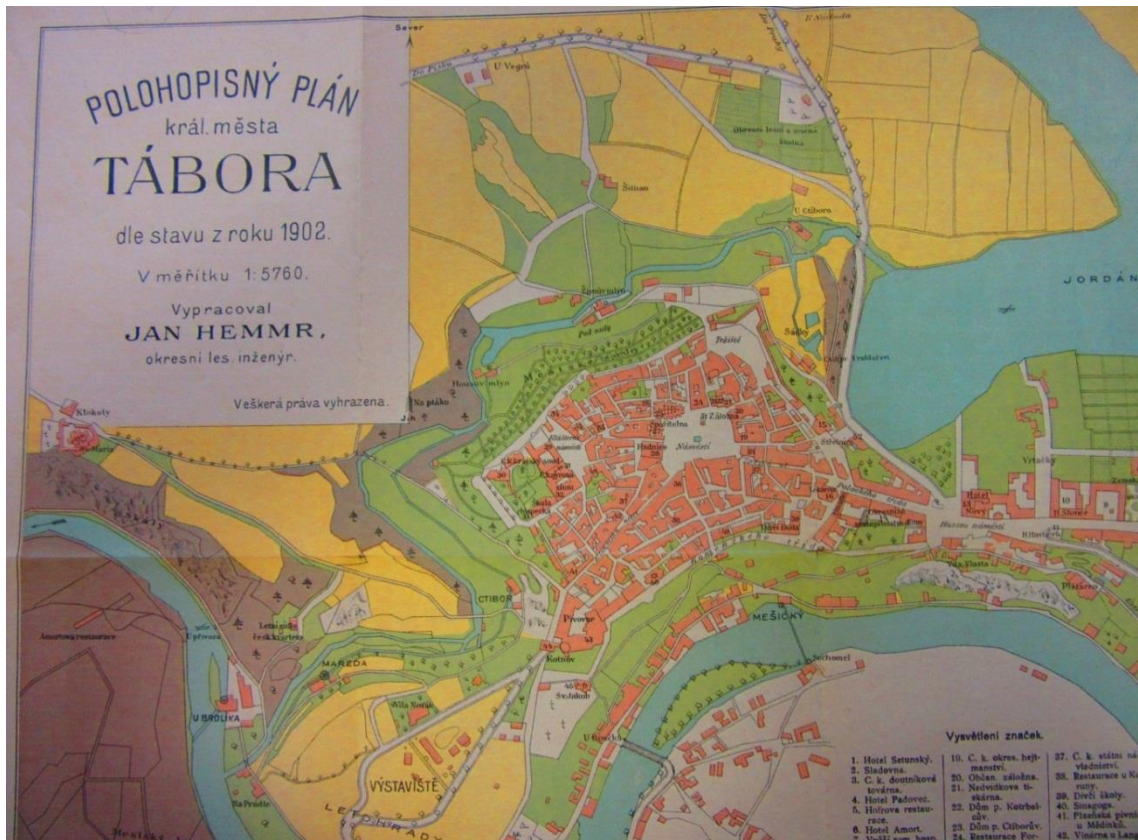
Příloha č. 3: Pohled na Tržní náměstí

Příloha č. 4: Pohled na Husovo náměstí s pomníkem Mistra Jana Husa

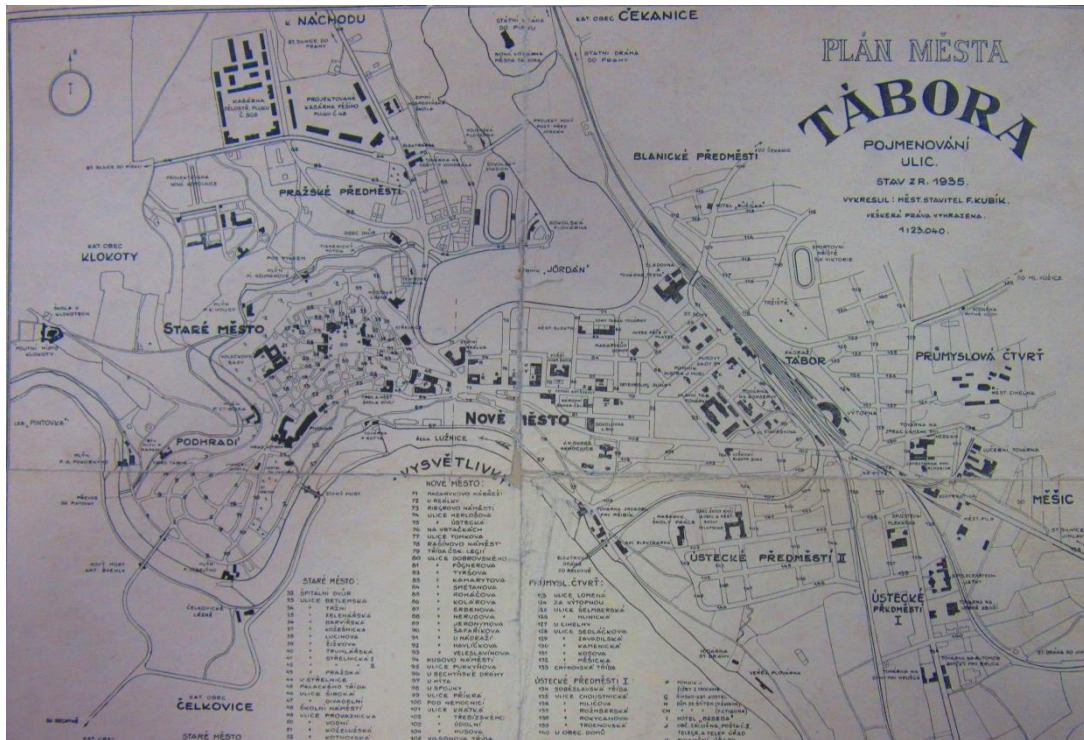
Příloha č. 5: Polohopisný plán královského města Tábora z roku 1902

Příloha č. 6: Orientační mapa historického města Tábora z roku 1920

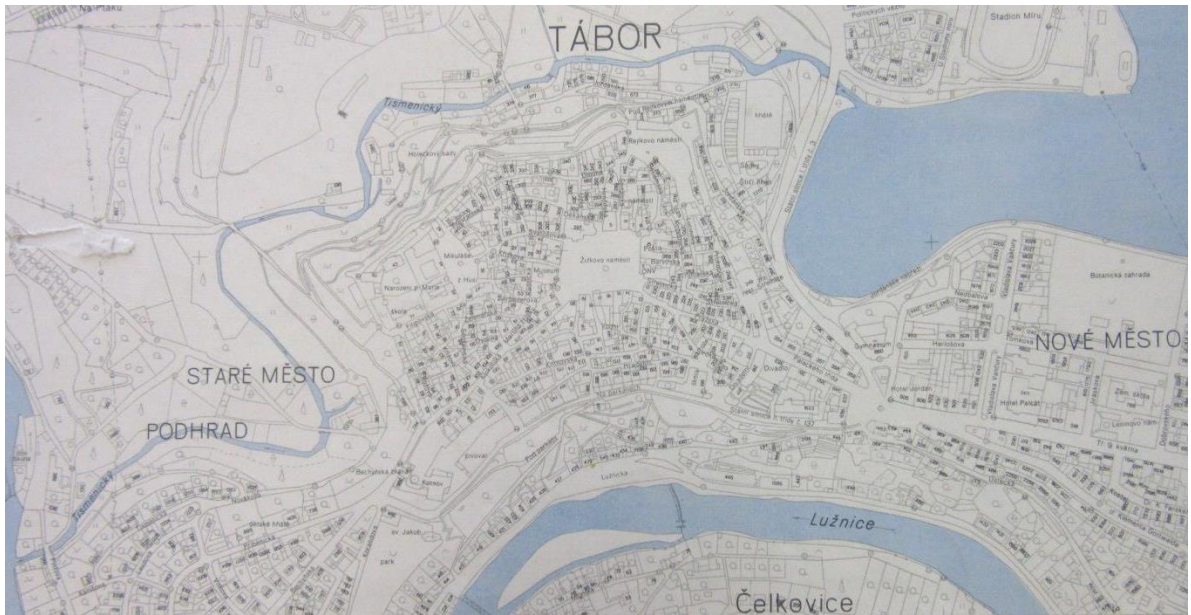
Příloha č. 7: Plán města Tábora z roku 1935

Příloha č. 8: Orientační plán města Tábora z roku 1945

Příloha č. 9: Mapa historické části města Tábor z roku 1983

Příloha č. 10: Návrh na změnu názvů ulic a náměstí v Táboře po roce 1989

<u>NÁVRH na změnu názvů ulic a náměstí v Táboře:</u>	
Doplněvací název:	Navrhovaný název:
1. ul. Brigádníků	ponechat, Josefa Šády
2. Angela Kančeva	Komenského
3. Gottwaldova	Budějovická, Wilsonova
4. Leninovo náměstí	nám. TGM, Rašínovo nám.
5. Mladé Gardy	ponechat, Nám. svobody
6. nám. A. Zápotockého	Studentů
7. nám. Mik. z Husi	28. října, Republiky, Rýgrovo
8. Lenigradská	(býv. název 1946-49 Rooseveltovo)
9. 5. pětiletky	ponechat, Klášterní náměstí
10. Pod Rejlkovým náměstím	ponechat, Kostnická
11. Rejlkovo náměstí	Mírová
12. Samopalníků	ponechat, Pod tržním nám.
13. Tankistů	ponechat, Tržní nám.
14. Buzulucká	17. listopadu, Ořebitů
15. Rudé armády	Severní, Polní
16. Československé armády	ponechat, Soumarova
17. Karola Šmidkeho	ponechat, Soběslavská
18. Pionýrů	ponechat, tř. Ed. Beneše
19. Marka Čulena	Václava Kaplického
20. Školní nám., poté Habrmanovo	Dětí, Cihlářská, ponechat
	prof. Chalupného, Štefánikova
	Táborských učitelů